

Поезија је победа
над песником

Мисао Бранка Миљковића из есеја –
Орфичко завештање Алена Боскеа

издавач

Народни музеј Ниш
Генерала Милојка Лешјанина 14
muzejnis@open.telekom.rs

за издавача

Славиша Поповић

главни и одговорни уредник

Славиша Поповић

аутор изложбе и каталога

Јован Младеновић

рецензенти

Др Горан Максимовић
Ива Трајковић

аутор поставке

Иван Хаџи Здравковић
сарадник: арх. Марта Николић

дизајн и фотографија

Иван Хаџи Здравковић

компјутерска припрема

Жељко Цајић

сарадници на изложби

Веселинка Станојевић
Радмила Костић
Драгана Пајковић Додиг
Маја Новаковић

припрема материјала за поставку

Валентина Миловановић
Александра Цајић

лектор и коректор

Милена Ристић

превод резимеа на енглески језик

Снежана Драмбареан

превод резимеа на француски језик

Christine Chalhoub

техничка реализација

Стеван Дашић
Ненад Спасић
Јелена Грујић

Штампа *Пергамент Принт, Ниш*
Тираж 500

Народни музеј Ниш
National museum Niš
Musée national de Niš

Јован Младеновић

**Бранко
Миљковић**

поезија као судбина

**Ниш
2011**

Poetry as Destiny
/from the Legacy/

La poésie comme destin
/succession-oeuvres
posthumes/

Poesie als Schicksal
/aus dem Nachlass/

уводна реч

„Времена“ и догађаје обележавају личности које су у њима оставиле најдубље трагове. Ако тајна света лежи у вези између личности и догађаја, изложба посвећена Бранку Миљковићу разоткриће тајну постојања и стварања једног од најталентованијих српских песника, који је обележио педесете и шездесете године двадесетог века, а чије се дело и данас памти, чита и анализира.

Прошло је равно педесет година од када нема Бранка Миљковића. Иако се на књижевној сцени задржао веома кратко (због трагичне смрти у 27. години живота), Миљковић је иза себе оставио импресиван и значајан књижевни опус, који се састоји од четири збирке песама, бројних, изврских превода француских и руских песника, теоријских есеја и критика. Његов изузетан стваралачки потенцијал омогућио му је да подари нашој књижевности „велику поезију“, карактеристичну по творцу и особеној поетској имагинацији. Песник који се у „шуми симбола“ кретао од најдивније светлости ка најмрачнијим дубинама свог бића, трагајући за речима које би га препознале, за смислом егзистенције, лепоте и истине, сагорео је у том трагању, али је за собом оставио споменик једног времена, који ће многим будућим генерацијама, као и нама данас, казивати и значити.

Рођен у Нишу, где је завршио основну и средњу школу, Гимназију „Стеван Сремац“, Бранко Миљковић је поезију почео да пише и објављује управо у свом родном граду, коме се више пута, након пресељења у Београд, враћао. Последњи пут је то било крајем новембра 1960. године, када је одржао чувено књижевно вече у ондашњем Дому омладине у Палилули. Немогуће је не препознати Миљковићеву песму и немогуће је да Нишлије забораве свог великог песника. Одужили су му се подизањем споменика испред Народног позоришта, објављена су *Сабрана дела* у издању нишке „Градине“, именована је улица и једна основна школа, а такође је установљена угледна награда за поезију „Бранко Миљковић“. Постојана културна вредност је заоставштина Бранка Миљковића, као својеврсни *temento*, која се налази у Народном музеју у Нишу, а поклон је песникове породице граду Нишу, на десетогодишњицу смрти 1971. године. Од заоставштине је формирана музејска збирка „Бранка Миљковића“ са 1649 предмета, укључујући и личну песникову библиотеку са 592 књиге, рукописе, преписку, личне предмете, намештај радне собе, фотографије, документа...

Изложба и каталог *Бранко Миљковић – поезија као судбина* /из заоставштине/ је прилог Народног музеја у Нишу обележавању педесетогодишњице песникове

смрти (1961–2011). Педесет година смо ближи Миљковићу, јер смо га управо толико упознавали. Изложба је наш дуг према делу овог песника, она је наш поновни „сусрет с Бранком“. Изложбена поставка, која обухвата 230 експоната, представља репрезентативни пресек песникове заоставштине у целини. У поставци су изложени предмети од битног значаја за разумевање личности и књижевног дела овог великог песника, а излагачком концепцијом индиректно се осветљава један значајан период савременог српског песништва. Изложени су оригинални рукописи песама и песничких превода, белешке и есеји, лична документа, признања, преписка, фотографије, лични предмети, песникова библиотека и књиге с поветом. Такође, додатну ексклузивност изложби даје један број предмета из заоставштине, који се по први пут излажу и приказују јавности (документи, необјављени рукописи, фотографије и др.). По хронолошком редоследу и експозицијом кључних сегмената заоставштине, уз амбијенталну реконструкцију песникове радне собе и уметничких дела истакнутих аутора посвећена Миљковићу, стиче се целовит утисак о значају, домашајима и актуелности Миљковићевог поетског опуса у токовима савременог српског и европског песништва.

Нишлије овом изложбом показују да је Миљковићево дело инспирација за све нас, уједно је она и својеврстан омаж овом магистралном песнику. Посебну захвалност дугујемо Министарству културе Републике Србије, због препознавања и разумевања значаја поетског дела једног од највећих српских (нишких) песника, као и на финансијској помоћи за реализацију овог пројекта.

Уверени смо да ће изложба бити довољан разлог и подстрек да се изведе Стална меморијална (мултимедијална) поставка о песнику Бранку Миљковићу у његовом родном граду, по савременим музеолошким стандардима, у одговарајућем репрезентативном градском простору. Тиме ће се, свакако, обогатити културна панорама града Ниша, а Народни музеј се представља као институција која документује и чува историјско памћење и свест о значајним личностима у локалној и националној историји.

Ниш, септембар 2011.

Директор Народног музеја у Нишу

Славиша Поповић

УВОД

Педесет година је прошло од трагичне смрти знаменитог песника, есејисте и преводиоца Бранка Миљковића (1961–2011), колико траје и зрачи његова поезија својом лепотом, снажном песничком имагинацијом, блиставом поетиком и непоновљивом интелектуалношћу у савременом српском песништву. Настала у релативно кратком периоду од свега осам година стваралаштва, његова поезија, аутентична у поетском простору, својим утицајем обележила је педесете и шездесете године двадесетог века, и даље је предмет несмањеног и сталног интересовања критике и књижевно-теоријских расветљавања и тумачења. По мишљењу критичара „његова песничка појава, велика (је) страница наше културне историје...“ (П. Цацић), други пише да „појава, вредност и утицај стваралаштва Бранка Миљковића имају све карактеристике једне књижевне експлозије чији одједи у српској култури тешко да ће икад престати“ (Ј. Пејчић).

Миљковић је, неспорно, песник чија популарност не јењава; објављују се континуирано бројна издања његове поезије, и са правом се може сматрати, вероватно, најтиражнијим српским песником са посвећеним читаоцима.¹ Око „принца поезије“, како је са правом за живота назван, али и хераклитовски песник ватре, генерације читалаца, песника и критичара заогрнуле су копрену мита; песник високог и нагло прекинутог узлета у поетске висине, који је за живота говорио и пророчки одредио свој пут кроз живот и литературу, судбинском сентенцом – „моја трагична кривица, биће страшно бављење поезијом!“ И заиста, изузетна миљковићевска поетика страшно је потврдила „кривицу“, а живот песника као трагично осећање.

Миљковићева поезија је у правом смислу те речи била судбина њеног творца, испевана на метафизичкој ветрометини у шуми симбола, стално у тежњи ка аутономности и савршенству поетског простора, и у крајњем исходу, сам песник је исписао стих који је, у ствари, сажетак његовог *curriculum vitae* – „Јер песма се не пише, она се живи“. У том значењски згуснутом стиху је одговор и потврда да је време поезије Бранка Миљковића, и садашње и будуће, да (она) увек и изнова доживљава ново читање, критичке и књижевно-теоријске интерпретације и актуализацију.²

Са свега двадесет и седам година, песник је својим поетским делом ушао у послератну српску и југословенску књижевност, као и читава његова генерација,

1 У литератури о Миљковићу, до данашњих дана нарасла у читаву малу библиотеку, незаобилазно консултативно штиво је узорна библиографија Гојка М. Тешића, у којој је обрађен период његовог стваралаштва од 1951. до 1971. год. Грађа је сређена по хронолошком принципу, и добрим делом се базира на прегледу песникове заоставштине у фонду Народног музеја у Нишу; в. о томе: Гојко М. Тешић, „Биобиблиографија Бранка Миљковића“, *Књижевна историја*, I–II, Београд, 1974.

2 О месту и значају Бранка Миљковића у српској књижевности Петар Цацић каже: „...Бранко издржава проверу времена, он зацело остаје у сасвим уском кругу најзначајнијег што је послератна српска поезија дала. Критичар се може и преварити у суду: не варају се, међутим, читави нараштаји који пристижу и који с несмањеним жаром прихватају Бранкове песме и знају их наизуст. Poeta nascitur – рођени песник. Бранко је то свакако био, он то јесте.“ Петар Цацић, „Неукротива реч“, *Политика*, бр. 236, Београд, 1984. Од истог писца и песниковог пријатеља упућујемо на његову базичну /класичну/ студију: Petar Džadžić, *Branko Miljković ili neukrotiva reč*, Prosveta, Beograd, 1965.

Стефан Маларме (1842-1898)

Валериј Брјусов (1873-1924)

Жил Сипервел (1874-1960)

Пол Валери (1871-1945)

позната као *песници друге* (послератне) *генерације* (М. Данојлић, В. Лукић, Д. Колунџија, Ј. Христић, Б. Тимотијевић, Г. Тодоровић и др.). Миљковићева поезија са правом се сврстава и у поетске токове европског симболизма. За собом је оставио релативно обимно песничко дело: три самосталне збирке песама, једну заједничку, једно библиофилско издање и прегршт расутих песама по часописима и листовима, бројне критике и приказе, преводе, есеје...³ Критичари су га по мајсторству версификације поредили са Дучићем, следбеник је француских и руских симболиста (В. Брјусов), футуриста (В. Мајаковски) и надреалиста (А. Бретон, А. Рембо, Ј. Арагон), ослања се на наслеђе српске модерне (Лаза Костић, В. П. Дис, М. Настасијевић...) и београдских надреалиста (Д. Матић, О. Давичо, М. Ристића). Његови неспорни узорци су С. Маларме, П. Елијар, П. Верлен, Ж. Сипервел, А. Боске, О. Манделштам, Х. М. Рилке... По изразу и класичним песничким формама огледао се у сонету (вратио је сонет у српску поезију), сонетном венцу, писао песме у слободном (невезаном) стиху, баладе, елегике, поетске минијатуре и лирске есеје... Унео је у поезију изузетну интелектуалну мисаоност, филозофску рефлексивност, реторику и оригиналну миљковићевску патетику; „у послератну српску поезију први уводи грациозну, беличасту мекопутну лирику малармеовско-валеријевске инспирације” (П. Палавестра).⁴ У најопштијем смислу његова поезија је била страшно трагање за смислом света и живота, као и његовој поетици иманентна тема и идеја смрти; она је код њега негативна онтологија, „почетак и крај света и живота, најопштија и најизвеснија реалност (Д. Јеремић).”⁵ Сам песник одређивао је поезију као „патетику ума”, верујући у њене неслућене могућности превођења и препевавања свег појавног и духовног у реч и стих, у симбол, те отуд наглашена оригиналност и препознатљивост те поезије и по мотивима, песничкој форми, унутрашњој језичкој раскоши и ритмици, универзалним порукама и значењима,

3 Миљковић је постхумно, па до данас, уврштен у скоро свим антологијама модерне српске поезије, а такође и његови преводи (препеви) страних песника, као и у антологијама и прегледима српске (југословенске) поезије у иностранству. Прво (постхумно) издање изабраних песама и есеја изашло је 1965. год: Бранко Миљковић, *Песме*, избор и предговор Петар Цацић, Просвета, Београд, 1965; заступљен је и у издањима школске лектире: Бранко Миљковић, *Ватра и ништа*, избор и предговор Петар Цацић, Просвета, Београд, 1968; први пут је уврштен у антологију поезије 1964. год. *Srpska i hrvatska poezija dvadesetog veka*, sastavio Predrag Palavestra, Savremena škola, Beograd, 1964. Поводом десетогодишњице смрти песника издата су сабрана дела: Бранко Миљковић, *Сабрана дела* у 4 тома, Градина, Ниш, 1972.

4 О утицајима симболистичке поетике на поезију и њену теоријску експликацију код Бранка Миљковића упућујемо на чланак: Марија Јефтимијевић Михајловић, „Бранко Миљковић и Стефан Маларме /поетичке сродности и разлике/”, *Philologia Mediana*, бр. 3, Ниш, 2011, стр. 238. Аутор пише: „У његовој поезији, а нарочито есејима, срећемо Малармеов појам сугестије и апсолутизације речи, Валеријево схватање поезије као патетике ума, Сипервелово заборав, Манделштамов однос према речима, али и традицији. Ослањајући се на страна песничка искуства, Миљковић је желео да ухвати корак са европском песничком традицијом, не губећи притом корак са претходницима, свестан да је ново у књижевности вредно само ако је у њега уграђен однос према старом.“ Видети о претходној теми: Драгица С. Ивановић, *Освећени заборав* /иманентна поетика Бранка Миљковића/, Повеља, Краљево, 2010, стр. 12–39.

5 Dragan M. Jeremić, „Branko Miljković ili pesnik u traganju za smislom“, *Savremenik*, br. 4, Beograd, april 1962, стр. 287–299.

свођењем читаве космогоније на поетски израз и на „миљковићевске симболе и речи (птица, камен, сунце, звезда, дан, ноћ ...), без којих готово да нема његове песме, призива, препознавања”.⁶ У целокупном поетском делу критика је на становишту да око двадесетак Миљковићевих песама заиста представљају зрела поетска остварења и могу се уврстити у сваки строжији критичарски или антологијски избор као што је, од три самосталне збирке песама уметнички најзрелија и поетски заокружена збирка *Ватра и ништа* (1960). У том смислу М. Комненић Миљковићево песништво у целости критички разматра методом утврђивања поетског језгра понаособ у све три песничке збирке, којих по њему има пет и „из којих се зракасто шири мапа поезије” и уједно представљају његова највреднија поетска остварења.⁷

Пишући о поезији А. Боскеа, чији је утицај на песника несумњив, Миљковић је изразио суштину свог схватања песништва, и поезије уопште; да је „поезија победа над песником”, да је, у ствари, она аутономна и независна од реалности и да „није именовање постојећих ствари које нас окружују, она је стварање”. У трагању за чистом поезијом и могућностима транспозиције стварности у храм речи и симбола, по њему она „стварност претвара у могућност”, а песника види као „жртву” своје поезије. О томе даље каже да „Песма и песник врло брзо замене своје улоге. Песник уместо да каже бива *казан*. Да би задржао своје право на речи, песник је принуђен да постане објекат поезије. Уместо да песник пише поезију, поезија пише песника.”⁸ У својим критичким написима и огледима о поезији уопште и песницима, Миљковић је, по мишљењу многих критичара, писао о суштини и дилемама сопствене поетике, тражио одговоре на питања која су произилазила из бића његове песме, желећи на одређен начин „да се стави на место одакле би могао да посматра сопствену поезију непристрасније, као свој сопствени критичар, као песнички двојник који би му осветљавао пут у тами“ (М. Комненић).

6 Бранко Миљковић, *Најлепше певају заблуде – 101 песма*, избор и предговор Љиљана Шоп, Путујућа књижара „Бранко Миљковић”, Београд, 1987, стр. 5–12.

7 Поетско језгро у збирци *Узалуд је будим* је циклус песама „Трагични сонети“, у збирци *Ватра и ништа*, „Ариљски анђеос“, „Утва Златокрила“ (једанаест песама) и две песме „Ноћ јача од света“ и „Море пре негом усним“, у збирци *Порекло наде* циклус „Критика поезије“. Види: Бранко Миљковић, *Сабрана дела*, том 1, предговор Милан Комненић, Градина, Ниш, 1972, стр. 11–83.

8 Бранко Миљковић, „Орфејско завештање Алена Боскеа”, „Поезија и облик”, *Сабрана дела*, том 4, Градина, Ниш, 1972. О свом писању и схватању књижевне критике, Миљковић је у интервју београдском омладинском листу *Младост*, између осталог рекао „...у тим написима (критичким) ја никад нисам објашњавао поезију, него сам је само доказивао и објављивао. (...) Па и ти есеји које пишем можда су у већој мери условљени поезијом коју пишем, неголи поезијом о којој пишем. Свуда и на сваком месту тражим себе ...“ Као своје успешне критичке прилоге Миљковић је издвојио напис о поезији Алена Боскеа и Душана Матића и неколико својих есеја: „Херметичка песма“, „Поезија и онтологија“ и „Поезија и истина“. П. П, „Бранко Миљковић - добитник Октобарске награде”, *Младост*, VI, бр. 210, 19. XI 1960, Београд, стр. 6.

Владимир Мајаковски (1893-1930)

Осип Е. Манделштам (1891-1938)

10

Бранко Миљковић у наручју мајке Марије, 1935/36.

Бранко Миљковић се родио у Нишу 29. јануара 1934. године, а трагично преминуо у Загребу у ноћи између 11. и 12. фебруара 1961. године.⁹ Песников отац Глигорије (1907) пореклом је из Гадиног Хана, варошице крај Ниша, мајка Марија (1908. рођена *Браило*) из села Трбоуња код Дрниша у Хрватској. Имао је брата Драгишу чијим залагањем за живота и после песникове смрти је сређена и сачувана његова заоставштина. Миљковић је детињство *тужно и ратно*, како је сам говорио, провео у Нишу у породичној кући на периферији Ниша у ул. Љубе Дидића 9.¹⁰ У том раном периоду одрастања видео је страхоте рата и насиља, што се може у психолошком смислу сматрати зачетком *теме смрти* у његовој поезији. У периоду од 1941. до 1945. год. у ратним условима учио је основну школу. Први, други и трећи разред завршио је у угледној основној школи „Вожд Карађорђе” у Нишу, а четврти у очевом родном месту Гадином Хану.

У периоду од 1945. до 1948. год. код младог Миљковића јавља се веће интересовање за књижевност када почиње да пише своје прве дечачке песме интониране у духу времена и социјал-патриотског песничког обрасца. Те своје прве песме бележи у посебну свеску: „Застава славе“, „Бесмртници“, „Слобода“, „Српска мајка“, „Штрајкачи“, „Загонетка живота“... (кат. 7). Из тог раног периода у заоставштини, поред свеске, сачуване су три дописнице из 1949. год, упућене једној гимназијској платонској симпатији, са стиховима и песме у акростиху њој посвећене, као и десет листова школске свеске са песмама и поетским записима. Реч је о несумњиво младом талентованом песнику који се потписао алијасом – *Дамерти*.¹¹

За каснији песнички развој значајан је Миљковићев гимназијски период, када он у правом смислу, ступа на трновиту песничку стазу. Учи марљиво у престижној нишкој гимназији *Стеван Сремац* од 1949. до 1953. године. То је период почетка

9 Око самог чина песникове смрти, у ноћи између 11. и 12. фебруара 1961. у Ксаверској шуми на периферији Загреба, и данас су супротстављена мишљења: самоубиство или убиство!? По званичној верзији извршио је самоубиство. Многе тврдње за и против објављују се периодично у континуитету од његове смрти до данас, у бројним мемоарским записима и другим текстовима у различитим публикацијама, а тема су и два романа (аутори: К. Димитријевић и Ален Боске). О тој дилеми иде у прилог и мишљење П. Палавестре, критичара заслужног што је Миљковић добио значајно и истакнуто место у савременој српској поезији, песниковог савременика и пријатеља, који у једном тексту из 1966. пише следеће: „Самоубиство Бранка Миљковића, које су критичари и песникови пријатељи објашњавали на различите начине, остаће, изгледа, заувек неразјашњена тајна, на којој ће се, вероватно и убудуће, из ових или оних разлога, с овим или оним побудама, допуњавати и дограђивати, рушити и поново стварати легенда о песниковој смрти.“ Р. Palavestra, „Legenda о pesnikovoj smrti“, *Književne novine*, XVI, br. 269, Beograd, 9. II 1966, стр. 3, 9. У надахнутом есеју о Миљковићу, Милован Данојлић је поводом педесетогодишњице смрти записао: „Пола је века, како се крије, у нашим срцима“. М. Данојлић, „Сусрети са Бранком“, *Нин*, Београд, 1. јул 2010, стр. 46–47. В. о томе: Коста Димитријевић, *Убијени песник*, Прометеј, Београд, 2004; Радован Поповић, *Принц песника, животопис Бранка Миљковића*, Просвета, Ниш, 2002; Ален Боске, *Потреба за несрећом*, Градина, Ниш, 1995.

10 О песниковом пореклу видети: Видосав Петровић, „Понешто још о Бранковом рођењу и пореклу“, *Градина*, бр. 4, Ниш, 2004, стр. 51–55.

11 Тихомир Нешић, „Најранији радови, доказ раног сазревања“ (Непозната писма и прве песме Бранка Миљковића), *Градина*, бр. 4, Ниш, 2004, стр. 19–27.

Бранко Миљковић са мајком
(у морнарском оделу),
Ниш, 1938/39. (кат. бр. 154)

*Бранко Миљковић као дечак, 1940.
(кат. бр. 155)*

*Родитељски дом Б. Миљковића
у Нишу, (кат. бр. 182)*

*Родитељска кућа Б. Миљковића
у Београду, (кат. бр. 184)*

његовог емоционалног, интелектуалног и песничког сазревања. Међу школским друговима он је изузетак; доживљавају га као изузетно начитану личност широке културе, ерудиту и луцидног, отменог у понашању ... Пише као гимназијалац зреле саставе и огледе о Шекспировом *Хамлету*, Његошевој *Лучи Микрокозми*, чита препеве Хајнеа, записује исписе из литературе и прочитаних књига, бележи мисли писача (Балзака ...), француских надреалиста А. Бретона и Л. Арагона, цитате из *Манифеста надреализма* и опсервације из дела старогрчких филозофа (Хераклит, Емпедокле ...). Почиње да преводи са француског П. Елијара, Малармеа и Верлена, са руског В. Брјусова и В. Мајаковског - познату поему „Облак у панталонама”, затим украјинског песника П. Тичину, лирику Лужичких Срба (Ј. Б. Ђишински, Ј. Кол, Ј. Новак и др.).¹² Активан је у литерарној дружини *Његош*, чији је и председник, објављује своје ране песме у *Алманаху* литерарне дружине („Теману“, „Песма пијаног младића“, „Балада о цврчку“, „Песма полуделог“). О њему, песникиња Гордана Тодоровић, и сама ученица гимназије, у једном писму песнику Божидару Тимотијевићу из 1952. год, поред осталог, пише: „...Тражиш да ти пишем о мојој гимназији. Ова ми даје понешто, али је таква да је често заборавим одмах после часова. Гимназија је сивоћа наметнутих дужности, она је ђачка и професорска жутокљуност. Изузев часова језика, филозофије, математике, она је за мене често гледање кроз прозор на пролеће дрвећа и птичјих очију ... *Литерарна дружина у којој је некад био и Бора Станковић и која има зреле састанке захваљујући једном најначитанијем дечаку школе (Бранко Миљковић, пише и песме), који, узред речено, има и све мане оних који су нешто учинили од себе ...*“ (кат. бр. 120)

Прву песму „Победа“ објављује као гимназијалац 1951. год. у нишком листу школске омладине *Наш глас*, а у броју три истог листа песму „Јесен 1941.“; следеће 1952. год. у *Гласу омладине* представља се првим преводима и препевима словеначких писача, Кајуха и Цанкара. Исте године у београдском, мање познатом листу *Записи*, објавио је две песме („Љубав у септембру“, „Сећање на једну ноћ 1941.“); чешће објављује стихове у нишким *Народним новинама*, *Гласу омладине*, *Нашем путу* и *Гледиштима*. Присутан је у културном животу Ниша, учествује на књижевним вечерима и трибинама, своје радове чита у књижевном клубу нишких писача „Радивоје Копарец“.

Током гимназијског школовања велики утицај на песника имао је професор књижевности Драгољуб Милосављевић и, нарочито, професор филозофије, Фридрих Трој. Они су највише допринели да упише студије (1953) филозофије и да настави да се бави књижевношћу. Велику матуру у гимназији положио је јуна 1953. год. са одличним успехом. У школском дневнику остала је забележена карактеристика

¹² Свеска са мислима великих људи, саставима и исписима из књига као и рукопис гимназијског превода поеме „Облак у панталонама”, В. Мајаковског и преводи десет песама П. Тичине чувају се у збирци Бранко Миљковић (Податак о преводима лирике Лужичких Срба у записнику са састанка литерарне дружине „Његош” из 1952. године).

„ ... Интелигентан, вредан, пажљив, помало уображен у своје способности. Има нарочитог смисла за књижевност, мада га интересују и природне науке ...“¹³

Октобра месеца 1953. год. долази у Београд на студије; уписује се на Филозофски факултет, одсек чиста филозофија. Факултет је завршио 1957. године са високим просеком (положио све испите), али без дипломског испита. У време студија станује на неколико места у Београду, да би се на крају преселио у кућу родитеља коју су они купили на Вождовцу у ул. Ђорђа Кратовца 52. Кућа и његова радна соба постали су стециште младих песника, Миљковићевих пријатеља. У београдским књижевним круговима убрзо је запажен, стално гостује на књижевним вечерима, сарађује са већим бројем југословенских књижевних часописа ван Београда.¹⁴ Преломни моменат у песничкој каријери је објављивање циклуса песама „Узалуд је будим“ 1955. год. у београдском угледном књижевном часопису *Дело*, под уредништвом Оскара Давича. Миљковић је од тада заиста био откривење у књижевној јавности Београда и Југославије када уједно и почиње његов песнички успон и изузетни стваралачки период, који ће бити прекинут прераном песниковом смрћу.

Значајна улога Миљковића је у стварању неосимболистичке песничке групе или покрета 1957, када је у часопису *Млада култура* објављен тематски блок о неосимболизму који је садржао један непотписани уводни општи текст и појединачне прилоге припадника тог новог песничког покрета. Основна идеја је била да се неосимболисти позиционирају изнад сукоба традиционалиста (реалиста) и модерниста, окупљених око књижевних часописа *Савременик* и *Дела*.¹⁵ Језгро покрета (групе) чинили су, поред Миљковића, Драган М. Јеремић, естетичар и књижевни критичар, те млади песници: Жика Лазић, Божидар Тимотијевић, Милован Данојлић, Драган Колунџија, Коста Димитријевић, Вера Србиновић, Звездан Јовић, Петар Пајић, а из Загребa им се придружио Златко Томичић. Намера групе је била да покрене часопис *Симбол* као своје гласило, али се он није појавио, јер је и сам покрет, односно песничка група, после извесног времена, нестао са књижевне сцене.¹⁶

13 Цитирано према: Радован Поповић, *Принц песника - животопис Бранка Миљковића*, Просвета, Ниш, 2002, стр. 26.

14 Миљковић је сарађивао у великом броју листова и часописа. Наводимо најзначајније: у Београду, *Дело*, *Књижевне новине*, *НИН*, *Савременик*, *Видици*, *Млада култура*, *Студент*, *Записи*, *Књижевност*, *Младост*, *Политика* ...; у Загребу, *Књижевна трибина*, *Телеграм*, *Просвјета*, *Књижевник*, *Радио Загреб*; у Титограду, *Сусрети*, *Побједа*, *Стварање*; у Скопљу, *Студентски збор*, *Млад борец*, *Савременост*, *Разглед*; у Љубљани, *Младина*, *Наша содобрност*; у Сарајеву, *Одјек*, *Ослобођење*, *Живот*, *Израз*; у Новом Саду, *Летопис Матице српске*, *Поља*, *Magyar Szó*; у Нишу, *Народне новине*, *Гледишта*, *Глас оmlадине*; у Приштини, *Рилндја*.

15 У критичком огледу о поезији П. Цветковића, аутор др Горан Максимовић на једном месту наглашава да је песничка генерација шездесетих година ХХ века била „под још снажним и актуелним идеолошким и естетичким расколом „традиционалиста и модерниста“, или опет као сљедбеници и приврженици магистралног пјевања Бранка Миљковића“. Опширно в. о томе: Горан Максимовић, „Облик и смисао путовања (Петар Цветковић)“, *Критичко начело – књижевнокритички огледи*, Међународно удружење „Стил“ / Филозофски факултет Ниш, Београд–Ниш, 2005, стр. 73.

16 Миљковић је, заједно са М. Данојлићем и З. Томичићем, као представницима неосимболистичке групе, гостујући

Основна школа
„Вожд Карађорђе“ у Нишу

Гимназија „Стеван Сремац“ у Нишу

Бранко Миљковић као матурант
гимназије (кат. бр. 156)

Бранко Миљковић, око 1957.

Београд педесетих година XX века

Филозофски факултет
у Београду, 1955.

Бранко Миљковић, 1959.

14

За свега неколико година Миљковић је објавио више књижевних, критичарских, преводилачких и есејистичких прилога од писаца са дужом списатељском каријером. Уредник је књижевних листова у Београду, *Видика* и *Књижевних новина* и загребачке *Књижевне трибине*. Као истакнути песник, 1958. год. примљен је у Удружење књижевника Србије и Југославије. Делегат је на Петом конгресу Савеза књижевника Југославије у Београду, учествује на Стражиловским сусретима и на Трећем југословенском фестивалу поезије (1959), борави у Паризу 1960. год. код свог пријатеља Алена Боскеа (Alain Bosquet), француског књижевника, посетио је Рим и вероватно седиште Заједнице европских писаца (Comunità Europea degli scrittori).

У многим листовима и часописима широм Југославије излазе позитивне критике његових збирки песама, у којима га представљају као најталентованијег песника младе послератне генерације у српској савременој поезији. Објављује своју последњу збирку песама за живота *Ватра и ништа* (1960), за коју те исте године добија престижну награду - Октобарску награду града Београда, као њен најмлађи лауреат. После низа разочарања на личном и емотивном плану почетком јануара 1961. год. напушта Београд и одлази у Загреб, где је почео да ради у Литерарној редакцији Радио Загреба. Истовремено, постаје члан Друштва књижевника Хрватске. На радију објављује више својих запажених есеја („Цакисти и фрајерштина“, „Неразумљивост поезије“), учествује на књижевним вечерима и трибинама у Винковцима, Кањижи, Осијеку, Загребу. Дружи се са својим пријатељима, хрватским песницима, Златком Томичићем, Славком Михалићем, Звонимиром Голобом, Владом Готовцем, Јосипом Пупачићем, Сашом Варешом, Антуном Шољаном, македонским песником

на Књижевном петку у Загребу, 3. децембра 1958. у интервјуу за загребачки *Вјесник*, рекао о неосимболизму: „... Ни покрет, ни правац ... Једном је у Београду једна баба приликом једне књижевне вечери устала и рекла: Нека Вас Бог поживи ... Схватила је наше деловање као некакав религиозни покрет. Други пут је пак један човек у Новом Саду узвикнуо: Да живи социјалистички неосимболизам! Они нас нису схватили ... Драган Јеремић је шеф групе, а својевремено је био и главни уредник нашег имагинарног часописа *Симбол*. Називају нас групом, кликом и кажу да водимо ситну политицицу, али питам ја вас, молићу лепо, каква је то политика коју воде наши реалисти и наши модернисти ...“ Драгица С. Ивановић у својој студији о поетици Миљковића, када је реч о неосимболизму, пише: „Миљковићева припадност неосимболистичкој групи, која је била активна средином педесетих година прошлог века, на посебан је начин обележила његово стваралаштво, без обзира на то што сама група није имала већег књижевног утицаја.“ Желећи да буду изнад сукоба реалиста и модерниста, „старих“ и „нових“ песника, исти аутор закључује да је „Одупирање овој подели, и уопште свим поделама које постављају ограничења и одбацују један део литературе, јер се коси са новоприхваћеним поетичким начелима, произилази из Миљковићевог става да треба, без изузетка, прихватити естетске вредности свих времена.“ Драгица С. Ивановић, *Освећени заборав* – иманентна поезика Бранка Миљковића, Повеља, Краљево, 2010, стр. 218. Види шире: „Реч је о неосимболизму“ – анкета, *Млада култура*, бр. 12-14, Београд, фебруар 1957, стр. 6. (Миљковићев прилог/одговор на анкету под насловом: „Неосимболизам не треба бркати са симболизмом“; текст је штампан у: Б. М. *Сабрана дела*, том 4, Прилог 1, стр. 243; Драган М. Јеремић, „О неосимболизму“, *Поља*, бр. 2, Нови Сад, 1957, стр. 2; Слободан Ракитић, „Сви су песници моји преци“, *Градина*, бр. 4, Ниш, 2004, стр. 176–180; Александар Јовановић, *Поезија српског неосимболизма*, Филип Вишњић, Београд, 1994. О разлозима приступања неосимболистима хрватског песника Златка Томичића, упућујемо на његово интегрално објављено писмо у тексту: Јован Младеновић, „Непозната преписка из заоставштине Бранка Миљковића“, *Књижевни лист*, бр. 92–94, Београд, 1. мај, 1. јун и 1. јул 2010, стр. 1, 18–19.

Радованом Павловским, и др.¹⁷ У Загребу завршава две песничке књиге: *Орфичко завештање*, сачувана је у деловима и *Србија на истоку*, чији рукопис до сада није пронађен.¹⁸

Загребачки период његовог живота изузетно је тежак. Разочаран и у депресивном стању крајем јануара месеца 1961. на страницама београдског листа *Дуга* одриче се својих књига песама и Октобарске награде. Покушао је да повуче своју изјаву, али било је касно...¹⁹ У ноћи између 11. и 12. фебруара трагично је преминуо у својој 27. год. под неразјашњеним околностима, на периферији Загреба у Ксаверској шуми, у улици Јандрићевој б.б. (кат. бр. 83). По службеној верзији извршио је самоубиство. Сахрањен је у Београду на Новом гробљу 14. фебруара 1961. године.²⁰

За живота је објавио пет књига песама: *Узалуд је будим* (Младо поколење, Београд, 1957), *Смрћу против смрти* (збирка патриотских песама у коауторству са Блажом Шћепановићем, Младо поколење, Београд, 1959), *Порекло наде* (Лукос, Загреб, 1960), *Ватра и ништа* (Просвета, Београд, 1960). За збирку песама *Ватра и ништа* добио је 1960. год. престижну Октобарску награду града Београда за књижевност. У издању „Задужбине Рас“ изашла је његова последња књига *Крв која светли* (1961), библиофилско издање одабраних песама патриотске поезије из књиге

17 О односима Миљковића и хрватских писаца његове генерације, посебно када се ради о Златку Томичићу и Славку Михалићу, додатно разјашњавају њихова писма упућена Миљковићу (писма су у фонду Збирке Б. М.). Она нису само личне природе, већ и драгоцено сведочанство о српско-хрватским односима у области културе и књижевности тога времена.

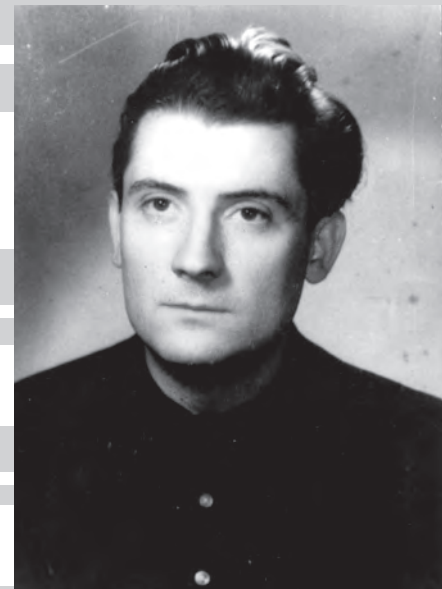
18 Миљковић је у више наврата најављивао књигу поезије (родољубиве) *Србија на истоку*. Постоје опречна мишљења о постојању рукописа књиге, али је извесно да је песник на њој радио и да је више објављених песама тематски везано за ову књигу. Потврда овог става је и постојање нацрта (концепције) књиге песама на једном листу пронађеном у личној песниковој библиотеци који недвосмислено указује да је Миљковић озбиљно припремао књигу. По писању Г. Тешића о судбини књиге *Србија на истоку* наду у њено проналажење не треба губити, јер по њему „могуће је једино да је приликом боравка у Загребу, или неповратно загубљена, или је остала код неког песниковог пријатеља“. О томе видети: Gojko M. Tešić, „Neki nepoznati ili namerno zaboravljeni detalji iz života i rada Branka Miljkovića“, Student, XXXIX, br. 5, Beograd, 20. februar 1975, str. 7; Еренрајх Макс, „Песници на асфалту“, НИИ, VI, бр. 304, Београд, 28. X 1956, стр. 8.

19 Бранко Миљковић је у писму *Дуги* навео разлоге одрицања од својих књига песама: „Пре свега захваљујем се Дуги и моме пријатељу Бранку В. Радичевићу, који ми омогућују да на овим страницама огласим оно што би остали сматрали за чисту лудост, душевну помућеност, или, што је још горе лажну мегаломанску скромност и лицемерје, глуму, неискреност итд., итд. Желим да се зна сам ја рашчистио са оним што сам нашкрабао за ово неколико година. Одричем се: 1) Књиге: *Узалуд је будим*, 2) збирке: *Порекло наде*, 3) збирке: *Ватра и ништа* (Жао ми је што нисам у стању да вратим награду) и 4) заједничке збирке: *Смрћу против смрти*. 27. I 1961. Бгд. Бранко Миљковић“. Уз писмо је и коментар Бранка В. Радичевића, песника и новинара *Дуге*. Увиђајући непромишљеност свог поступка и околности у којима је дата и последице те изјаве у јавности, покушао је да заустави објављивање писма, али то више није било могуће. Десетак дана касније у разговору са новинаром *Новости* Павлом Кићевцем, жалио је што је дао такву „глупу изјаву“, рекавши између осталог: „(...) Мислим да је немогућно одрећи се својих дела...“ Шире о томе: Branko V. Radičević, Pismo Branka Miljkovića redakciji Duge, „Odričem se svojih knjiga i pesama...“, *Duga*, br. 792, Beograd, 5. II 1961, str. 20; Павле Кићевац, „Немогуће је одрећи се својих дела...“, *Новости*, бр. 5771, Београд, 9. II 1969, стр. 29.

20 У име Удружења књижевника Србије од Миљковића се опростио Петар Цацић, испред Друштва књижевника Хрватске Миливоје Славичек, стихове из збирке *Ватра и ништа* говорио је глумца Стојан Дечермић.

Студентска соба Бранка Миљковића на Звездари, 1953/54. (кат. бр. 183)

Бранко Миљковић, 1955.

Бранко Миљковић са мајком и братом Драгишом у Нишу, око 1940.

Б. Миљковић са мајком Маријом, оцем Глигоријем и братом Драгишом, 1953.

Бранко Миљковић са друговима из VIII/2 разреда Гимназије, 1953. (кат. бр. 158)

Ниш педесетих година XX века

Бранко Миљковић са друговима из Гимназије, 1953.

Бранко Миљковић са пријатељима у Београду, 1957. (с лева на десно: Жика Лазивић, Драган М. Јеремивић и Б. Миљковић / кат. бр. 165)

Бранко Миљковић и Велимир Лукић у Београду, око 1958. (кат. бр. 167)

Бранко Миљковић на Калемегдану, пролеће 1957. (с лева на десно: Б. Миљковић и Жика Лазивић / кат. бр. 163)

Бранко Миљковић на Калемегдану, пролеће 1957. (с лева на десно: Божидар Тимотијевић, Б. Миљковић, Жика Лазивић и Милован Данојлић / кат. бр. 161)

Б. Мишковић, 1960. (кат. бр. 180)

Б. Мишковић и Жика Лазивић на насловној страни Дуге, 1958.

Б. Мишковић са пријатељицом на Калемегдану, око 1957. (кат. бр. 186)

Б. Мишковић, 1960. (кат. бр. 179)

Б. Миљковић са пријатељима у Загребу, 1959. (с лева на десно: Радован Павловски, Бранко Миљковић и Златко Томичић / кат. бр. 172)

Б. Миљковић на књижевној вечери у Загребу, 1959. (с лева на десно: Бранко Миљковић, Јово Бригљевић и Златко Томичић / кат. бр. 174)

Загреб

Б. Миљковић у Охриду на Трећем југословенском фестивалу поезије, 1959. (кат. бр. 177)

Б. Миљковић у Охриду на Трећем југословенском фестивалу поезије, 1959. (с лева на десно: Бранко Миљковић, Десанка Максимовић и З. Солев / кат. бр. 175)

Охрид

Смрћу против смрти, у ликовно-графичкој опреми сликара, Радомира Стевића Раса. Успешно је преводио француске и руске песнике; у књизи *Модерна руска поезија* (1961) објављени су му преводи Б. Пастернака, В. Брјусова, Л. Мартинова, А. Блока, А. Бјелија, О. Манделштама, постхумно, 1962. објављена је књига песама руског песника О. Менделштама, *Шум времена* (стихове превео Б. Миљковић, прозу Милица Николић). Превођен је на енглески, немачки, француски, норвешки, руски, италијански, румунски, бугарски, чешки, пољски, словачки, мађарски, албански, турски, словеначки и македонски језик.²¹ Заступљен је у скоро свим значајнијим антологијама српске (југословенске) поезије у земљи и иностранству.

После трагичне смрти Бранка Миљковића у Загребу (1961) целокупна песникова посмртна оставина налазила се у његовој родитељској кући у Београду, на Вождовцу, у ул. Ђорђа Кратовца 52.²² Скромна породична кућа, коју су песникови родитељи купили и касније се доселили из Ниша у Београд 1954. године, дозидана је са још једном просторијом (радном собом) у којој је живео и стварао велики песник, у амбијенту „песничке лабораторије“ и богате личне библиотеке. Песникова кућа била је и духовно стециште читаве једне генерације песника и писаца у успону, педесетих и шездесетих година 20. века.²³

У породичној кући у Београду, у песниковој соби, 12. фебруара 1962. год, на прву годишњицу његове смрти, отворена је Миљковићева спомен-соба у аутентичном амбијенту, где је била изложена његова заоставштина: намештај, лични предмети, рукописи, преписка, фотографије, библиотека...²⁴ (кат. бр. 100) Родитељи, и посебно, брат Драгиша, брижљиво су сачували све што се затекло у кући од песникове оставштине.²⁵ У Књизи утисака поводом предаје заоставштине и отварања Спомен-собе у нишком Музеју 1971. год, породица Миљковић је записала: *Драге Нишлије, Бранко није стигао да вам се врати, али се вратило његово дело и радна соба. Чувајте и једно и друго, јер је од данас то ваше* (мајка Марија, отац Глигорије, брат Драгиша Миљковић; 11. 2. 1971.)

21 На енглески језик Миљковића је преводио и истакнути амерички песник српског порекла Чарлс Симић (1968, 1969, 1971). На француски језик у минулој деценији објављене су две књиге изабраних песама: Branko Miljković, *Éloge du feu* [Похвала ватри], Traduit du Serbe par Zorica Terzić – illustrations de Vladimir Veličković, L'Âge d'Homme, Lousane, 2010; Branko Miljković, *Une fleur parmi cendre et parfum* [Цвет између пепела и мириса], Traduit en français par dr Militza Domazet – Rédigé par Staniša Stanković Maki, Punta, Niš, 2003.

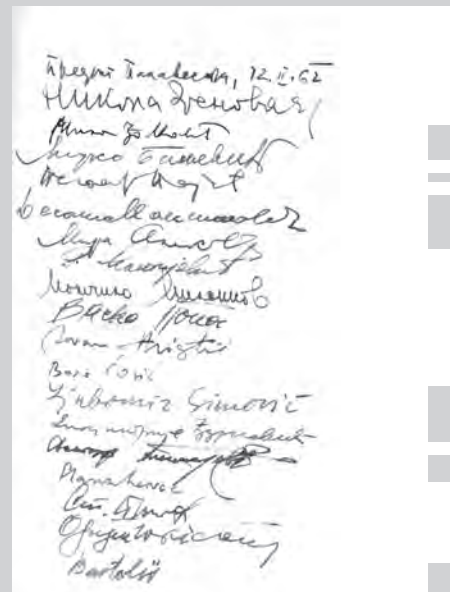
22 Бранко Миљковић је 1953. год уписао студије на Филозофском факултету (одсек чисте филозофије). До куповине куће у Београду и пресељења породице, живео је у веома тешким и оскудним условима, прво код железничке станице на Ђерму и у собици у једној утерици у ул. Рифата Бурјевића 18.

23 Кућа у ул. Ђорђа Кратовца 52. постоји и данас и у њој живи потомак, братанац, Горан Миљковић са породицом.

24 Приликом отварања Спомен-собе у песниковој кући у Књигу посетилаца (кат. бр. 100) уписале су се значајне личности из ондашњег београдског књижевног круга, пријатељи и поштоваоци песника: Предраг Палавестра, Никола Дреновац, Момчило Миланков, Љубомир Симовић, Васко Попа, Бора Ђосић, Драган Колунџија, Коста Димитријевић ...

25 Миљковићев брат Драгиша је педантно сакупио његове објављене песничке прилоге и чувао преписку. Од исечака из листова и часописа оформио је Албум хемеротеке (ЗБМ, инв. бр. 499)

заоставштина

Из књиге посетилаца на отварању Спомен-собе у породичној кући у Београду, 12. 2. 1962. (кат. бр. 100)

Поводом десетогодишњице смрти, песникови родитељи Марија и Глигорије, 1971. год. уступају део заоставштине свога сина граду Нишу, односно Народном музеју, уз свесрдно посредовање представника града, Музеја и посленика из културног живота. Основна намера била је да се уступањем, преносом и каснијом музејском експозицијом фонда сачува трајно успомена на великог песника, који је духовно и стваралачки стасао у свом родном граду Нишу. На двадесетогодишњицу песникове смрти 1981. год, његови родитељи поклањају Народном музеју песникову собу из београдске куће (собе), један број личних предмета и прва издања песникових збирки песама (*Узалуд је будим и Ватра и ништа*).

Инвентар збирке формиран је на основу пописа заоставштине 1971. год. са укупно 1649 предмета, укључујући и песникову личну библиотеку са 592 књиге, од којих је 44 са посветом. По том попису разврстане су групе предмета: лична документа, белешке и изводи из гимназије и са студија, рукописи млађи период, старији период, кратки стихови (поетске минијатуре), аутографи превода руских и француских песника, есеји и чланци, концепти незавршених песама, песничке скице, преписка, лична и пословна, телеграми и изјаве саучешћа после смрти песника, плакати за књижевне вечери, повеље и признања, књиге утисака, биста Миљковића са мермерним постолњем, затим делови намештаја из радне собе, личне ствари, одевни предмети, прибор за писање, књижевни часописи, листови и дневне новине... Вредан део збирке је колекција фотографија, породични фото-албум са 36 фотографија и грамофонске плоче класичне музике. Фонд збирке допуњен је (поклоном) 1981. год. са 24 предмета; деловима намештаја, личним предметима и књигама, а 2002. год. са три предмета (дописнице и рукописи). Један мањи део заоставштине, углавном рукописа и преписке налази се у приватном власништву, код Миљковићевих блиских пријатеља.²⁶ Репрезентативни избор предмета из Фонда заоставштине који се излажу, износи укупно 230 експоната, обрађених у Каталогу, укључујући личну библиотеку Миљковића, књиге са посветом и остале пратеће предмете.

После преузимања заоставштине и формирања Збирке, 1971. у самој згради Музеја изведена је меморијална поставка о песнику (Спомен-соба).²⁷ Изложба је амбијентално приказала собу у којој је Бранко живео и учио као гимназијалац у Нишу и где је започео да пише своје ране песме. Друга, измењена и допуњена поставка, изведена је 1984. год. са више материјала и конзистентно прати песников живот и рад. Народни музеј је 1987. приредио изложбу *Бранко Миљковић – њим*

26 Приликом пописивања и преузимања Миљковићеве заоставштине, по исказу родитеља, део личних ствари, преписке и рукописа налази се код његових блиских пријатеља. Део преписке публиковано је у књижевној периодици и биографским студијама.

27 Поред Спомен-собе Б. Миљковића у Музеју, истог дана (12. 2. 1971.) откривен је споменик песнику, на Синђелићевом тргу испред Народног позоришта у Нишу, рад Небојше Митрића, београдског вајара и установљена награда „Бранко Миљковић”, за најбољу књигу поезије за текућу годину.

Драги Бранко твој део
из робе - неопубликован
Олеговић-Ковачевић,
Љубиша
Београд, 13-и 22-и р.

Из књиге посетилаца,
Драган Колунија, 13. 2. 1962.
(кат. бр. 100)

За десетогодишњицу смрти
песника са својом личном библиотеком
у великом обimu наше гледао-
нице Франко Миљковић
Коста Димитријевић
1970, јунија 18.

Из књиге посетилаца,
Коста Димитријевић, 13. 2. 1962.
(кат. бр. 100)

Спомен-соба Б. Миљковића, 1971.
(реконструкција, Народни музеј Ниш)

Спомен-соба Б. Миљковића, 1984.
(реконструкција, Народни музеј Ниш)

рукописи песама

АЛМАЦАХ
ЋАЧКЕ ЛИТЕРАРНЕ ДРУЖИНЕ
„ЊЕГОШ“

Алманах гимназијске Литерарне
дружине Његош, 1952 (кат. бр. 6)

22

самим, са пратећом публикацијом и избором песама из његовог поетског опуса, а поводом педесетогодишњице смрти (1961–2011) изложбу *Бранко Миљковић – принц песника*, у библиотеци „Бранко Миљковић“ у Београду.

Рукописна заоставштина Бранка Миљковића чини највреднији део Збирке и садржи 432 оригинална аутографа песама, превода, есеја, критичких текстова, белешке и исписе из литературе и ситна рукописна грађа насталих у временском распону од песникових гимназијских дана (1949) до зреле фазе стваралаштва 1953–1961. године. Приликом преузимања фонда заоставштине (1971) рукописна грађа подељена је у више целина, и то: 1) белешке и изводи из гимназије и са студија (инв. бр. 30–36), 2) рукописи млађи, (рани) период стваралаштва до 1953. (инв. бр. 37–176), 3) старији период стваралаштва после 1953. до 1960. (инв. бр. 177–290), 4) корпус рукописа означени као „кратки стихови“ – поетске минијатуре (инв. бр. 291–323), 5) есеји и чланци (инв. бр. 453–458), преводи (инв. бр. 324–450).

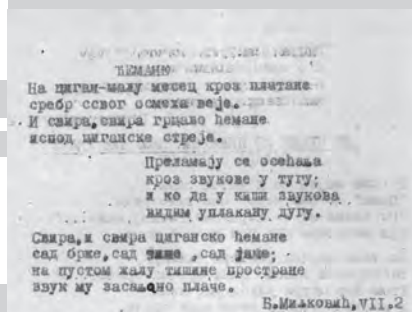
У поставци је по хронолошком критеријуму изложено укупно 71 оригинални рукопис различите врсте, који представљају егземпларе развојних периода Миљковићевог стваралаштва: белешке, песме, есеји, преводи (кат. бр. 1–71). Претежни део рукописа песама је куцан на машини са више дактилокопија, а песме из раног периода стваралаштва писане су мастилом и оловком, са бројним ауторовим интервенцијама и углавном не представљају коначну верзију. Миљковић је по правилу имао више верзија једне песме, често са изменом наслова и корекцијама у стиховима, што се најбоље уочава упоређивањем рукописне и објављене верзије песме. Поред рукописне заоставштине у Народном музеју, неколико рукописа песама похрањени су у Рукописном одељењу Матице српске у Новом Саду; ради се о песмама које је Миљковић послао редакцији *Летописа Матице српске* 1951, 1955/56, али нису објављене у *Летопису*, већ касније у другима књижевним часописима (*Записи*, 1952, *Гледишта*, 1956, *Студент*, 1975 ...). У Матици српској су девет рукописа песама, куцаних на машини: „Не плачи не плачи мама“ (Песма слепог младића), „Тужалка једног старца за спаљеним селом“, „Девета молитва за мртве“, „Молитва Зеленгори за мртве“, „Над реком“, „Између мене и ње“, „Песма о камену“, „Дрво“ и „Пета молитва за мртве“. Део рукописне заоставштине је у поседу Миљковићевих савременика и пријатеља, као и већи број писама из приватне и пословне песникове преписке. Приликом рада на *Сабраним делима* објављена 1972. у издању нишке *Градине*, приређивачи су у првом (*Ватра и ништа*) и другом тому (*Орфичко завештање*) унели скоро интегрални Миљковићев песнички опус, односно, песме из три објављене збирке, песме из листова и часописа, и ране песме из рукописне заоставштине, које до тада нису објављиване. Постхумно су такође објављени бројни рукописи

песама који су се затекли код песникових пријатеља или у архивама редакција књижевних часописа.²⁸ За илустрацију периода песниковог стваралаштва изложено је 48 оригиналних рукописа песама (кат. бр. 1–48) по хронолошком принципу настале од 1947. до 1960. Од првих раних песама родољубиве и социјалне поезије из школског периода до праве зреле поезије објављене у песничким збиркама, које су од стране критике проглашене врхунским дометом у савременој српској поезији, избором репрезентативних рукописа, јасно се уочава развојна (нео)символистичка песничка нит Б. Миљковића; сачувани су рукописи најбољих антологијских песама („Велики реквијем“, „Ариљски анђео“, „Узалуд је будим“, „Балада“, „Епитаф“, „Фрула“, „Утва“ ...) које, несумњиво, спадају у класику српског песништва.²⁹ У рукописној грађи мали је број необјављених песама, углавном из школских дана поетске минијатуре и записи, али је за песниково стваралаштво значајан, до сада непознат рукопис поетско-драмског текста насловљен – „Малдорор“ (инв. бр.490). На два листа је машином куцани дијалогски (драмски) спев са лицима и очигледно надреалистичким садржајем и иманентном поетском имагинацијом. Поред овог рукописа, налази се релативно непознат рукопис – „Скица за збирку песама“ (кат. бр. 47), за који се претпоставља да се односи на концепт збирке *Србија на истоку*, коју је Миљковић више пута најављивао.³⁰

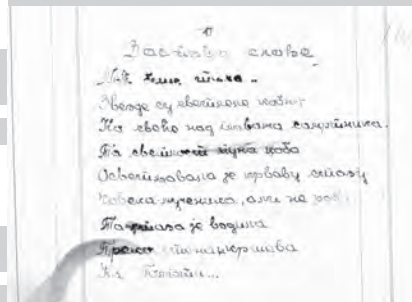
28 О рукописној заоставштини и *Сабраним делима* Б. Миљковића видети полемички текст: Гојко Тешић, „Неки непознати или намерно заборављени детаљи из живота и рада Бранка Миљковића“ /уз годишњицу песникове смрти, а поводом сабраних дела, 1–4, издање „Градина“, Ниш 1972/*Студент*, бр. 5, Београд, 1975, стр. 7. У тексту аутор је истакао потребу рада на критичком издању *Сабраних дела*, како би се допунили и исправили недостаци у приређивању претходног издања, али како истиче: „До другог оног правог издања, сигурно је, треба чекати врло дуго. До тада нам остаје да истражујемо Миљковићев опус према рукописној заоставштини и према ономе што је објављено у нашој периодици“. Недавно је (2010) Одбор за обележавање 80 година од рођења Бранка Миљковића (1934–2014), који је формиран у Нишу, поред осталих активности, најавио као приоритет приређивање критичког издања *Сабраних дела* Б. Миљковића, поводом јубилеја.

29 О Миљковићевој поезији, њеним дометима и филозофској димензији наводимо недавно изречену занимљиву критичарску опаску, филозофа и писца Луке Прошића: „Бранко Миљковић је у поезији достигао савршену форму и то нико код нас, ни пре њега, а ни после њега, није превазишао. Он је то постигао у збирци *Ватра* и ништа. Али то је и у другим његовим збиркама, и у свакој појединачној песми“. Исти аутор константује „да је Бранко, као изузетан и снажан песник, истовремено и изузетан филозоф и могао би се сврстати у наше значајне савремене филозофе“. Запажа да се нико од „наших старијих филозофа“ није бавио истраживањем филозофске димензије Миљковићеве поезије, али да има таквих разматрања у последње време од млађих истраживача. В. о. томе: Лука Прошић, „Мудрости неискусно свићу зоре“– Бранко Миљковић, песник и филозоф, *Књижевне новине*, бр. 1187, Београд, март 2011, стр. 9.

30 Рукопис скице (концепција) за збирку песама у заоставштини пронашао је Г. Тешић приликом рада на библиографији Бранка Миљковића. На листу из школске свеске својеручно, мастилом исписани су називи циклуса и песам будуће збирке по следећем редоследу: почастни / трагично сунце / орфике / век / хераклитов плес / сунце / eros /почастни (I, II, III, IV, V) / орфике (20) / трагично сунце (Мој beli labude, Dalmatinske pesme, makedonske, Lovčenska sonata) / век / сунце (Eros, Logos, Sunce) / Мелпомена. Рукопис Скице и дијалогског (драмског) спева „Малдорор Iks“ интегрално су уврштени у каталогу. Наслов „Малдорор“ Миљковић је преузео од француског песника надреалисте Лотреамона (Исидор Дикас, 1846-1870), од истоименог његовог спева: „Лотреамон“, *Сабрана дела* („Малдоророво певање“), Нолит, Београд, 1964.

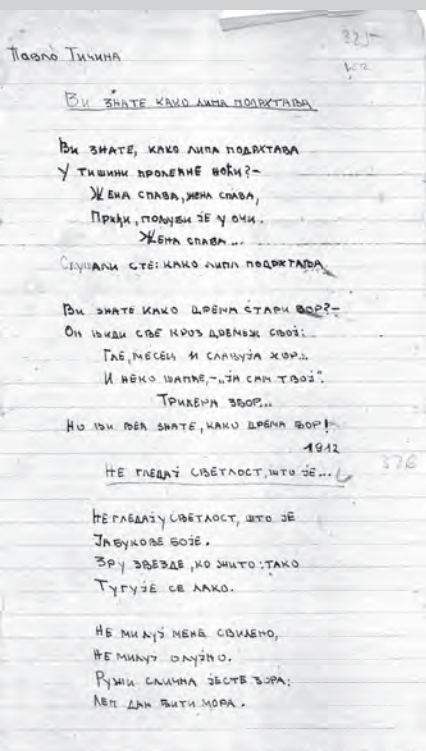

Песма, Геману,
објављена у *Алманаху*, 1952.

Песма, Застава славе, из гимназијске
свеске, 1947/48. (кат. бр. 1)

рукописи превода

Павло Тичина, *Ви знате како липа подрхтава* (кат. бр. 59)

Преводилачким радом Бранко Миљковић почео је да се бави као ученик гимназије и трајао је скоро деценију његовог књижевног рада. Превео је око две стотине песама тридесет тројице аутора, и скоро сви преводи, укључујући и оне из рукописне заоставштине, објављени су периоду од 1952. до 1960. у књижевним листовима и часописима и посебним антологијама и, постхумно, у више издања до *Сабраних дела*, 1972. год. у којима су преводи сабрани у трећем тому (*Преводи*). Највише је преводио француске и руске песнике и то оне који су имали знатног утицаја на његову поезију. Изложени примерци из рукописне колекције превода могу се груписати у три целине: руски песници – В. Мајаковски, Б. Пастернак, В. Брјусов, П. Тичина, О. Манделштам; француски песници – П. Елијар, Р. Рипрон, А. Жид, А. Боске; остали – В. Фокнер, А. Карољ.³¹

У рукописној грађи пронађен је, до сада непознат Миљковићев рукопис превода са француског језика циклуса песама под насловом *Опуђа* („Музичка“, „Сликарска“, „Вајарска“, „Песничка“) Алена Боскеа из његове збирке песама *Синкопе* (*Syncores*, Paris, 1951) која се налази у његовој личној библиотеци (ЗБМБ, инв.бр.1143). У попису заоставштине уведена је као оригинални рукопис песама, јер на самом рукопису нема никакве назнаке аутора да се ради о преводу (кат. бр. 63). У библиографији Миљковићевих превода није наведен ниједан превод А. Боскеа, тако да рукопис указује, вероватно, на његову намеру да преведе Боскеову збирку *Синкопе*.

Миљковићеве преводи, односно препеви, спадају у сам врх преводилаштва на српском језику, како истичу критичари, а посебно препеви руских песника симболиста са краја 19. и прве половине 20. века – О. Манделштама, В. Брјусова, А. Бјелија, Б. Пастернака. Његови изузетни препеви вредни су за нашу преводилачку књижевност и зато што су се врсни преводилац и талентовани песник сусретали и прожимали у препеву страних песника, јер је „на превођење гледао као на превасходно песничку делатност и предавао му се са жаром којим се предавао властитим стиховима“ (З. Милић)³² Тако, на примеру превођења О. Манделштама, ради се о тзв. „стваралачкој“ концепцији песничког превођења, јер је овај песник имао „значајне одјеке (и) дотицаје и у оригиналној поезији Б. Миљковића“.³³ Страсну посвећеност

31 Са својим преводима Миљковић је заступљен у књизи *Модерна руска поезија* (Нолит, Београд, 1961.) са педесет девет песама шесторице руских песника, у књизи поезије руског песника О. Манделштама, *Шум времена* (Просвета, 1962), са педесет и пет песама овог, њему изузетно, по својој поетици, блиског песника. У антологији српског преводилаштва *Песнички преводи* (Матица српска и СКЗ, Београд/Нови Сад, 1967), у избору Ивана В. Лалића заступљен је са пет преведених песама тројице руских песника.

32 Миљковићев каталог преведених песника је обиман. Сви преводи су објављени, укључујући и рукописе превода из заоставштине; руски песници: В. Брјусов, А. Бели, А. Блок, В. Мајаковски, Б. Пастернак, О. Манделштам, Л. Мартинов и украјински, П. Тичина; француски песници: С. Маларме, А Рембо, П. Верлен, Ж. Мореас, А. Самен, А. Реније, П. Фор, О. Анжеље, П. Валери, А. Жид, П. Елијар, Ив Бонфоа, Р. Жиру, А. Пишет, А. Тарпинијан, Н. Арно, Ж. Ф. Шабрен, Е.Л.Т. Мезен, Ж. Дусе, Е. Симонсели, Ж. Сипервјел; остали: В. Фокнер, Доан Ти Дијем, Карољ Ач, И. Цанкар, К. Д. Кајух. Миљковић је превео и руског песника Тихона Чурилина (1885–1945) који је уврштен у *Антологију руске поезије*, (Просвета, Београд, 1977).

33 Осип Манделштам, *Песме и есеји*, избор, превод, предговор и коментари, Београд, 1999. О превођењу

преводилаштву и песничку енергију коју је уносио илуструје и сам Миљковић када је преводио О. Мандељштама; по сећању М. Данојлића, рекао је: „Исцрпех целокупну залиху рима. Мораћу дуго чекати да се залиха обнови, да бих почео писати своје песме“. О превођењу поезије руског песника О. Мандељштама (кат. бр. 55/56/57) по оцени критике, Миљковић је достигао врхунац; по мишљењу Милице Николић, такође преводилаца са руског – „Миљковић... и његов допринос модерној руској поезији био је збиља велики, поготову у препевима Мандељштама“.

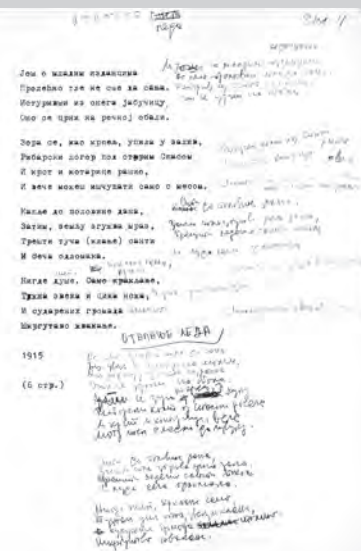
Значајан рукопис једног од песникових првих превода је препев поеме В. Мајаковског „Облак у панталонама“ (кат. бр. 50) из гимназијских дана 1952. год. Поред Мајаковског, као ученик гимназије, превео је неколико страних песника: руске, француске, песнике Лужичке Србе и словеначке. О тој раној преводилачкој фази указује сачувани записник гимназијске Литерарне дружине „Његош“ из 1952. год. када је Миљковић био ученик VII/2 разреда (кат. бр.80). У записнику се наводи под првом тачком дневног реда „Преводи из лирике Лужичких Срба - Бранко Миљковић“. На састанку је Миљковић, по Записнику „изложио социјално стање, као и политичке односе код Лужичких Срба“, а излагао је о својим преводима песама песника Лужичких Срба - Јакоба Бара Ћишинског, Јана Сколе, Мине Виткају Валтера и других.³⁴ У другом Записнику из исте године под тачком 5. и 6. записано је да је Б. Миљковић одржао реферат о руском песнику В. Брјусову и украјинском Павлу Тичини: „...Б. Миљковић је одржао реферат о руском песнику Валерију Брјусову. После тога су Стојан Стаменковић, Гордана Брешић, Зденко (?) прочитали око 30 песама В. Брјусова у препевима Б. Миљковића. Састанак је трајао 3 сата. Б. Миљковић је одржао реферат о украјинском песнику Павлу Тичини. После тога прочитао је Тичинову песму „Сахрана друга“ и десет песама које је превео са руског.“ Гимназијски препеви Миљковића, посебно В. Брјусова, спадају, поред каснијих препева О. Мандељштама, међу његове врхунске препеве чији су рукописи у заоставштини и касније интегрално објављени у трећем тому *Сабраних дела* (1972), затим селективни избор у антологији *Модерна руска поезија* (1961) и у посебном издању, В. Брјусов, *Духови ватре*³⁵.

Прве преводе објавио је као ученик гимназије 1952. год. у нишком омладинском листу *Глас омладине*, и то превод песме са словеначког језика „Пођимо боси девојко моја“ К. Д. Кајуха и „Ноћ долази у тиху ми собу“, песма Ивана Цанкара. Интензивно објављује преводе од 1955. до 1960. у бројним књижевним листовима и часописима: у Нишу у *Гласу омладине* и *Гледиштима*, у Београду у *Младој култури*,

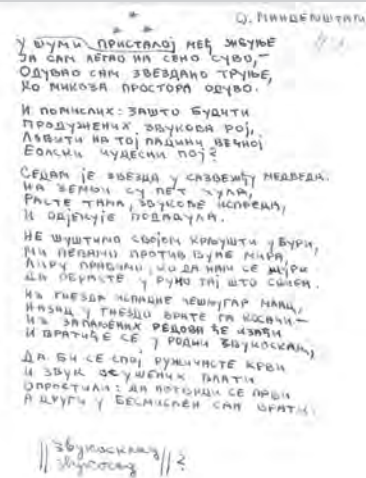
Мандељштама видети критички осврт на Миљковићеве преводе у: „Осип Мандељштам и Бранко Миљковић“, *Зборник института за књижевност и уметност*, Београд, I, 1976.

34 У Записнику је наведено, између осталог, једна Миљковићева мисао о поезији: „... Израз, израз, израз – савремена поезија је поезија израза“. Интегрални текст Записника штампан је у: Радивоје Петковић, *Бранко Миљковић – школски дани*, *Vona fides*, Ниш, 1999, стр. 145–148.

35 О превођењу В. Брјусова у: Валериј Брјусов, *Духови ватре*, избор и поговор Михајло Игњатовић, Градина, Ниш, 1989.

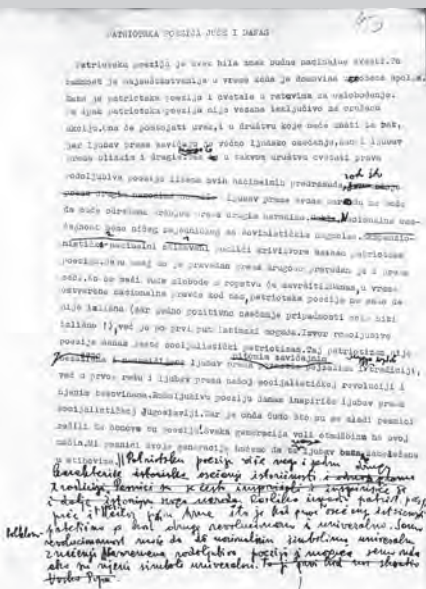

Борис Пастернак,
Стапање леда (кат. бр. 60)

Осип Мандељштам,
У шуми пристајој (кат. бр. 56)

рукописи белешки и есеја

Патриотска поезија јуче и данас
(кат. бр. 69)

26

Видицима, Нашем веснику, Књижевности, Књижевним новинама, Савременику, у Новом Саду у *Летопису Матице српске*. Уз преводе Миљковић је правео сажете белешке о песницима са коментарима и оценама њиховог књижевног дела што указује на његово завидно познавање француске и руске модерне поезије. У личној песниковој библиотеци су књиге песама на француском језику П. Валерија, П. Елијара и на руском В. Брјусова, из којих је преводио песме.

За разумевање Миљковићевог интелектуалног сазревања и посвећеност студијама филозофије речито указују оригинални рукописи белешки који се односе на област филозофије и књижевности (кат. бр. 64–68) са исписима, цитатима и песниковим коментарима из обимне филозофске литературе и лепе књижевности. Гимназијске белешке насловљене као *Мисли великих људи*, показују заиста импозантну песникову начитаност и несумњиви књижевни таленат. Правилним школским рукописом гимназијалац Миљковић сачинио је својеврсни каталог мисли великих људи цитатима из прочитаних дела класичне античке и савремене европске књижевности о разноврсним темама (кат. бр. 1): *О страсти* (Балзак, Есхил, Гогољ, Вергилије); *О љубави* (Балзак, Вергилије, Хајне, Шекспир, Гете, А. Франс); *О уметности* (Балзак, Гогољ); *О животу* (Ибзен, Есхил, Балзак, Чехов, Шекспир, А. Доде); *О жени* (Пушкин, Чехов, Есхил, А. Доде); *О лепоти* (Чехов, Гогољ, Гете, А. Франс, Вергилије, Есхил). Белешке из филозофије су сажети записи, коментари, исписи из филозофске литературе и уџбеника настали у току припремања испита. Један број белешки је написан на реверсним листовима Народне библиотеке Србије, где је Миљковић припремао испите и ишчитавао литературу. У белешкама посебно је обрађена античка филозофија изводима из литературе и дела Хераклита, Ксенофона, Демокрита, питагорејаца, Аристотела и Платона ... Ту су и исписи из историје кинеске филозофије и из дела Лао-Цеа и Конфуција, затим из савремене европске филозофије (Спиноза, Кант, Хегел, Ниче, Дидро, Русо), из историје етике (Спиноза, Шилер, Хелвецијус, Холбах, Русо) и белешке из биологије, која је била посебан предмет на студијама филозофије.

У рукописима белешки интересантни су Миљковићеви записи о француском надреализму и песницима надреалистима, које је често преводио и сматрао блиским својој поетици и теоријским и критичким расправама о проблемима модерне поетике.³⁶ На две стране белешки сажета је историја надреализма и настанак знаменитог Бретоновог *Манифеста надреализма* (инв. бр. 68). У расправи о надреализму цитира најзначајније принципе надреализма и, поред А. Бретона, и друге песнике песнике тог правца у француској поезији – Арагона, Супоа, Елијара, Сипервјела, Р. Шара, и др. Поред цитата из *Манифеста надреализма* у белешкама су и његови успутни коментари и запажања.³⁷

³⁶ Теоријски и књижевно- критички текстови приређени у Другом тому *Сабраних дела*.

³⁷ У белешци о француском надреализму Миљковић је скицирао текст о француском песнику Ж. Сипервјелу, кога

Упоредо са књижевним радом, Миљковићево стваралаштво обухвата интензивну критичко-есејистичку делатност, објављивањем око шездесетак прилога у листовима и часописима широм Југославије у периоду од 1955. до 1961. год. Прву критику (приказ) објавио је 1955. год. у београдском листу *Видици*, поводом збирке песама Велимира Лукића, *Лето*. Сагледавајући његов критичарски опус, може се са правом рећи да је Миљковић био својеврсни хроничар књижевних збивања на југословенском простору; нема практично ниједног значајнијег имена савремене југословенске (и српске) поезије о којима није писао. Несумњиво је да је својим критичарским текстовима и приказима знатно допринео представљању тзв. друге послератне генерације песника, којој је и сам припадао.

У оквиру преписке је и сегмент докумената различите врсте: лична документа, школска сведочанства, позивнице, честитке, посетнице, плакати за књижевне трибине и вечери, књиге утисака, Записник са састанка литерарне дружине *Његош...* У збирци су комплетна школска сведочанства од првог разреда основне до завршног осмог разреда гимназије *Стеван Сремац* у Нишу, из којих се види да је Миљковић у току школовања био одличан ђак (кат. бр. 74–80), а за рад у гимназијској литерарној дружини „Његош” од Наставничког савета 1952. год. као ученик седмог разреда добио је *Похвалницу* и новчану награду у износу од 1000 дин. (инв. бр. 1520). Различити документи указују и на уважавање и положај који је имао у ондашњој књижевној (интелектуалној) и друштвеној елити. У овој групи је 32 различита документа насталих у периоду од 1953. до 1960. (кат. бр. 72–104). У заоставштини је лична карта, легитимација Савеза књижевника Југославије из 1958, чланска карта Социјалистичког савеза, пропусница за Првомајску параду за улаз на свечану трибину (1960), а за активности поводом акције *Месец дана књиге* добио је захвалницу Културно просветне заједнице среза Ниш ...

Уписница (Index) Београдског универзитета (Филозофског факултета) студента Б. Миљковића је важан документ о студијама и оценама на испитима групе за чисту филозофију, коју је песник студирао (кат. бр. 84). Студије је уписао 1953. год, а завршио 1956/57. год. Миљковић је положио све испите са високим оценама (8-10), али није дипломирао (остао му је само дипломски испит).³⁸ По Уписници професори су му били угледна имена у друштвеним наукама; др Михајло Ђурић, хелениста, др Војислав Ђурић, историчар књижевности, др Вуко Павићевић, етичар и др.

је често преводио. У сажетој белешци о Сипервјелу пише у облику теза: (...) „анти-песма: поезија непоезија; 1884. Жил Сипервјел: роете риг; лепо је то што се збива иза песникових леђа; није довољно да песма има о чему да пева, него и да има зашто да пева.” О. Ж. Сипервјелу је Миљковић објавио текст „Натпевани заборав“ поводом његове смрти (1884 – 1960) у београдским *Књижевним новинама* (3. 6.1960).

38 Историју филозофије полагао је код проф. др Вељка Кораћа и добио оцену 10, субјективну логику код др Милоша Ђурића, оцена 10, етику код др Вука Павићевића, оцена 10, естетику код др Богдана Шешића, оцена 10.

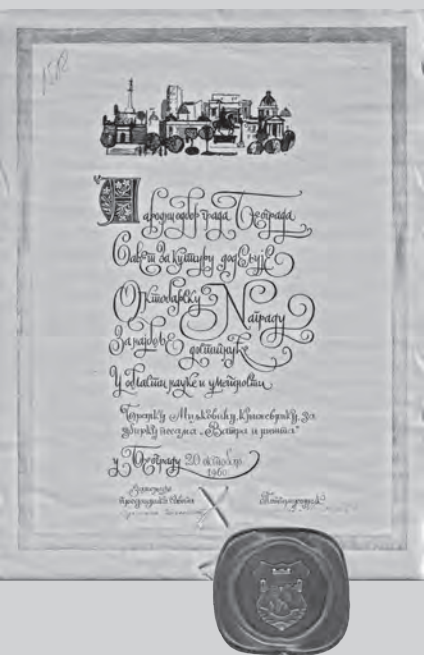

Пропусница за Првомајску параду, 1960. (кат. бр. 98)

ДОКУМЕНТИ

Страница из индекса (кат. бр. 84)

*Повеља о додели Октобарске награде града Београда, 1960.
(кат. бр. 94)*

Бранко Миљковић био је један од најмлађих добитника Октобарске награде града Београда 1960. Награду је добио за збирку песама *Ватра и ништа* (1960) Ову престижну награду у области књижевности, поред њега, добио је те године и Михаило Лалић, за роман *Хајка*. Том приликом песник је примио *Повељу Октобарске награде*, која се као изузетан документ налази у збирци (кат. бр. 94). Повеља је калиграфски исписана, са грбом Београда и образложењем награде: *Народни одбор града Београда / Савет за културу / додељује Октобарску награду / за најбоља достигнућа / у области науке и уметности / Бранку Миљковићу, књижевнику, за збирку песама „Ватра и ништа“ / У Београду, 20. октобар 1960.* Октобарску награду Београда 1960. год. добило је седамнаест уметника и научника. Жири за уметност, у коме су између осталих били и критичар Велибор Глигорић, књижевници Стеван Раичковић и Александар Вучо, предложио је седам лауерата награде за најбоља достигнућа у области уметности: за књижевност Михајло Лалић и Бранко Миљковић, за сценску и позоришну уметност Радмила Бакочевић, члан Београдске опере, Марија Црнобори, члан Југословенског драмског позоришта, Љуба Тадић, члан драме Народног позоришта, за музичку уметност Крешимир Барановић, композитор и Ристо Стијовић, вајар.

Од докумената интересантне су чланске карте за Народну библиотеку Србије и Америчку читаоницу у Београду. Миљковић је пуно пажње поклањао свом образовању и био је стални посетилац библиотека; у америчкој читаоници упознао је и Џорџа Двајта Хенрија (Georg Dwight Henry), аташеа за културу Амбасаде САД од кога је добио посетницу (кат. бр. 99). Значајан документ је Извод из матичне књиге умрлих, издат у Загребу, у коме је уписано време и место смрти Миљковића: (12) дванаести вељаче 1961. у 5 h, Загребу, Јандрићева б.б. (кат. бр. 83), и исечак из загребачких новина фебруара 1961, читуље Друштва књижевника Хрватске, чији је члан био Миљковић (кат. бр. 103).

ПОЗИВНИЦЕ

У преписци је фонд од 5 позивница које је Миљковић добијао различитим приликама и поводима. Позивнице су долазиле са високих места државне хијерархије, што указује да је уважаван и поштован, и да је, очигледно, у протоколима највиших државних и дипломатских институција био на списку за позивање, вероватно као *угледни јавни и културни радник*. Тако га, маја месеца 1959. год, Савезно извршно веће позива на свечани пријем у Народној скупштини НР Србије, поводом рођендана председника ФНРЈ, Јосипа Броза Тита. (кат. бр. 106). Позивница од самог председника ФНРЈ и његове супруге (Ј. Б. Тито и Јованка) упућена је и поводом свечаног пријема, у част краља Авганистана *Мохамед Захира*, који је новембра месеца 1960. боравио у Београду (кат. бр. 108); амбасадор Републике Пољске Хенрик Гросулски позива Миљковића на свечани пријем поводом националног празника Пољске, што указује да је био и на листи дипломатског протокола (кат. бр. 109).

Честитке су слате Миљковићу поводом Нове године и у фонду су из временског периода од 1959. до 1961. год. Сачувано је укупно 9 честитки од песникових блиских пријатеља, углавном књижевника од редакција часописа и књижевних удружења. Од појединаца су му Нову годину честитали: Славко Михалић, хрватски песник са песмом *Још мало нека смо* (кат. бр. 112), Драган Колунџија, Мира Алечковић, Антоније Исаковић, Сретен Перовић, Чедо Вуковић, књижевници. Редакција титоградског часописа *Сусрети* (са којим је често сарађивао) и Удружење књижевника Југославије (чији је био члан), честита му срећну Нову 1959. годину.

Познато је да је Миљковић имао живу преписку са многим личностима: писцима, блиским пријатељима, уредницима и редакцијама листова и часописа... Личности које се јављају у преписци, сачуваној у песниковој заоставштини, по својим индивидуалним вредностима и делима потврдиле су се историји новије књижевности. Њихове многоструке везе са Миљковићем, културни и друштвени оквир у којима су остварене, потврђују значај, улогу и утицај који су имали на југословенском и националном књижевном простору педесетих и шездесетих година 20. века.

Колекција преписке представља значајну грађу за проучавање личности и књижевног дела Бранка Миљковића, али и једног временског периода педесетих и шездесетих година 20. века, личности и догађаја на књижевној сцени Београда, Загреба и културног простора ондашње Југославије. У фонду Збирке преписка и други писани материјали садрже 222 јединице: писма, дописне карте, разгледнице, пословна писма на меморандуму, телеграме, писма са изјавама саучешћа поводом песникове смрти, визиткарте, пропуснице, чланске карте, документи, плакате за књижевне вечери и две књиге утисака.

По хронологији преписка се односи на раздобље 1956-1961. (неколико писама стигло је после смрти песника његовим родитељима до 1970). Преписка се најинтензивније одвијала од 1956. до 1959. године. Сама преписка садржи 107 инвентарских јединица (предмета) различитог садржаја и форме; писма, разгледнице и дописнице од више Миљковићевих блиских пријатеља, пословна преписка од разних институција, издавача, књижевних листова, часописа и агенција за ауторска права и уговоре о издавању песникових књига и различити документи.

Време у коме је песник живео и стварао, друштвени, културни и политички оквир, управо се кроз преписку јасно оцртава. Писма која је примао од својих пријатеља књижевника припадали су, као и Миљковић, истом генерацијском и интелектуалном кругу педесетих и шездесетих година 20. века. Многи од њих су својим делима ушли у историју савремене српске и југословенске књижевности.

ЧЕСТИТКЕ

ПРЕПИСКА

Разгледница из Кракова књижевника Чедомира Миндеровића, 1959. (кат. бр. 131)

Личности у преписци са песником, и обрнуто, он са њима, су из Загреба, Београда, Титограда, Новог Сада, Скопља, Љубљане, културним и књижевним средиштима ондашње Југославије. У том контексту преписка има књижевно-историјски значај и документарност сведочанства о личностима и времену у коме се одвијала. Преписка јасно указује на чињеницу да је Миљковић као песник био изузетно цењен и да су значајни књижевни часописи и други листови тражили и објављивали његове прилоге. Да би се учинила доступном истраживачима и јавности преписка је протумачена и „преведена“ из оригиналног рукописа на читљив (куцани) текст, чиме је омогућено лакше ишчитавање и даље критичко истраживање.

Преписке садрже неколико, по врсти и садржају, различитих целина: 1) лична преписка, 2) пословна преписка, 3) документи, 4) позивнице, 5) честитке. Писма из сегмента личне преписке су својеручно писана мастилом, хемијском и графитном оловком, док је пословна преписка претежно рађена писаћом машином на меморандуму институција. Документи, позивнице и честитке су са штампаним текстом, један број са штампаним илустрацијама и сувим жиговима; део преписке је недатиран, писмо је латинично и ћирилично, док су пет писама на немачком, француском и словеначком језику.

У Колекцији преписке најбројнија је лична преписка, односно писма која су Миљковићу упутили његови блиски пријатељи, књижевници и сарадници. Лична преписка садржи укупно 46 инвентарских јединица: писма, дописнице и разгледнице упућене песнику у временском периоду од 1956. до 1960. год, различитим приликама и поводима, а изложено је 20 писама (кат. бр.118–138).

Писма су песнику слали углавном његови најблискији пријатељи и *браћа по перу* из песничке групе неосимболиста, потом уредници часописа и издавачких кућа, преводиоци... Основна одлика ове преписке је, у општем смислу, страсна посвећеност поезији и књижевности, а у неким су наглашена запажања и лични ставови о књижевном и друштвеном животу, док тзв. *женска писма* нису лишена нијансираних осећања. Преписка јасно портретише дух једног времена оскудне егзистенције и великог стваралачког ентузијазма, али проткана је и драматичним и потресним личним судбинама, о чему горке речи и мисли у писмима сведоче снагом интимне истине. Писма упућена Миљковићу су својеврсна документарна прича о стваралачком израстању једне генерације писаца на ондашњем југословенском културном простору. Она представљају прилог личној, стваралачкој и књижевној историји тог периода, са нагласком на односе са хрватским писцима, Златком Томичићем и Славком Михалићем.

Лична преписка је груписана по личностима и хронолошки по датирању њихових аутора. У првој групи су писма Златка Томичића, хрватског писца из

Загреба, упућена Бранку Миљковићу, у временском периоду од 1957. до 1962, укупно 22, и три писма после песникове смрти, упућена његовим родитељима, оцу Глигорију и мајци Марији; једно 1961. и два фебруара месеца 1962.

У другој групи личне преписке укупно је шест писама Славка Михалића, хрватског писца из Загреба, упућена Бранку Миљковићу у временском периоду од новембра 1958. до фебруара 1960. и једно Миљковићево упућено Михалићу, новембра 1958. године.

У трећој групи преписке укупно је шест писама (кратке поруке) Милице Николић из Београда, критичара и преводиоца са руског језика. Упућена су Миљковићу у временском периоду од маја 1959. до априла 1960.

У четвртој групи преписке је корпус насловљен као различита преписка и има укупно десет писама од различитих личности. Упућена су у временском периоду од 1956. до 1961. године.

Из обимне личне преписке у изложбеној експозицији су писма (преписка) оних личности за која сматрамо да су значајна за осветљавање и тумачење односа са Миљковићем, али и за друштвени и културни контекст времена у коме су настала.

Златко Томичић – Бранку Миљковићу

Највећи број писама сачуваних у песниковој заоставштини, укупно 24, је послао Златко Томичић, значајни хрватски писац из Загреба.³⁹ Од укупног броја Томичићеве преписке класичних писама са, и без коверте, је 10, дописних карти 12, и две разгледнице – из Марибора и Винковаца. Писма су упућена у периоду од 1957. до 1961. год; прво писмо упућено је из Загреба, 14. фебруара 1957, а последње после песникове смрти његовим родитељима (*Обитељи Миљковић*, кат. бр. 135–136), такође из Загреба, 23. фебруара 1962. (на Б. Миљковића је насловљено 21 писмо и 3 његовим родитељима). Сва писма су писана својеручно, латиницом, плавим мастилом на белом табак папиру, што се односи и на дописне карте и разгледнице. Две дописне карте упућене су из Скопља, 13. и 23. јула 1959. где је Томичић боравио.

Томичићева писма Миљковићу одишу топлином, високим поштовањем песника и његове породице, већина су у личном исповедном тону. Он своја писма

39 Златко Томичић (1930–2008), хрватски песник, писац, новинар, путописац, драмски писац, есејист, преводилац. Завршио је Филозофски факултет у Загребу. Припада генерацији писаца која је обележила савремену хрватску књижевност. Преводио је македонске песнике. У периоду 1955–2006. објавио је 67 књига песама, романа, путописа, есеја ... Уређивао је *Хрватски књижевни лист* и часопис *Огњиште*.

Објављивао је у београдским листовима и часописима. Написао је неколико текстова о Б. Миљковићу са којим га је везивало блиско лично пријатељство, а себе је сматрао припадником неосимболистичке песничке групе. За његову збирку песама *Балада усправног човјека* Миљковић је написао изванредан критички есеј: „Од Нарциса до Орфеја“ – о поезији З. Томичића, *Сусрети*, VIII, бр. 4, Титоград, 1960, стр. 365–372.

У Хрватском књижевном листу Томичић је објавио Миљковићева писма упућених њему 1959. год. која су значајна за њихову преписку и односе. Видети: Zlatko Tomičić, „Svijet treba izreći i ozvučiti. Osam pisama Branka Miljkovića, Zlatku Tomičiću.” – *Hrvatski književni list*, II, br. 11, Zagreb, 28. veljače i 1. ožujka 1969, str. 11.

*Златко Томичић (1930 - 2008),
хрватски песник*

започиње са *Драги мој Бранко, Драги мој брате*, а његовим родитељима (Глигорију и Марији), *Драги мајко и оче!*

Изузетно пријатељство двају песника различитих националности, традиционално у спору, нису ниједног тренутка помутили њихов, у духовном и људском смислу, братски однос. То се стално провлачи кроз преписку; мора се рећи да га је Миљковић у својим писмима, које је Томичић објавио 1969. у загребачком *Хрватском књижевном листу*, ословљавао са *Драги мој Златко*, и у једном писму (1959), *Драги мој велики хрватски брате!* Судаћи по преписци која је трајала до трагичне смрти Миљковића, они су једно другом били велики ослонац и охрабрење у стваралаштву и животу. Везивала их је слична судбина почетничког пробијања у књижевне кругове и бројне додирне тачке у песничкој имагинацији. Сам Томичић каже да се са Миљковићем упознао 1956. у Београду и да су се у току тих пет година великог пријатељства, поред дописивања, често посећивали у Загребу и Београду.⁴⁰ Основне теме, поред личних и животних проблема, у преписци се односе на песнички покрет неосимболиста у Београду, који су идејно зачели Миљковић и Д. Јеремић, на штампање збирки песама и једног и другог код загребачког издавача Лykos, затим учешће на књижевним трибинама, проблеми у исплати хонорара, честе критичке опсервације Томичића о другим писцима и песницима, критика филистарског духа и провинцијског примитивизма, о национализму у Београду и Загребу, о учешћу на фестивалу поезије у Охриду (1959) и др. У писмима се помињу имена заједничких пријатеља, хрватских и српских писаца, којима је и сам Томичић, као и Миљковић, генерацијски припадао. Већину је лично познавао и о њиховим књигама писао; тако се спомињу: Милован Данојлић, Божидар Тимотијевић, Жика Лазић, Оскар Давичо, Драган Колунџија, Славко Михалић, Драгутин Тадијановић, Мирослав Мађер, Танасије Младеновић, Чедомир Миндеровић, Весна Парун, Нада Ивановска, Антун Шољан, Драгутин Бригљевић ...

Илустративно је прво писмо из преписке и Томичићева размишљања и тумачење програма неосимболистичке песничке групе у Београду упућено Миљковићу 14. фебруара 1957. из Загреба (кат. бр. 122). На самом листу насловљено је: *Неосимболистима /на руке вођи покрета Драгану Јеремићу, Београд*. Обраћајући се београдским неосимболистима, између осталог, пише: „...Ви сте сви Београђани и Срби, а ја Хрват, који осим тога не живи у Београду, као некада, него у Загребу. Не знам да ли је то каква сметња? По мојем мишљењу то је само добитак, јер преко

40 О свом познанству са Б. Миљковићем и међусобној преписци, Томичић пише: „...С pjesником Бранком Миљковићем сам се упознао у Београду 1956. године. У току пет година нашег дубоког пријатељства често смо се посећивали. Он је долазио к мени у Загреб, а ја к њему у Београд и знали смо један у другога остајати кад када и дуље времена (по десет, двадесет, мјесец дана). Кад је он био у Београду, а ја у Загребу дописивали смо се; нисмо редовно и често, али зато смо увијек срдечно и искрено измјењивали своје наклоности и мисли...“ (*Бранко Миљковић у сећању савременика*, приредио В. Петровић; прилог: З. Томичић – „Једна необјављена pjesма“, Просвета, Ниш 1995, стр. 135–137.) У истој књизи Танасије Младеновић, песник и блиски Миљковићев пријатељ, о Томичићу пише „...и данас мислим да му је једино, са чисто људске тачке гледишта, стварно био одан Златко Томичић...“ (стр. 257).

**Писмо Златка Томичића -
неосимболистима, 1957.
(кат. бр. 122)**

32

мене можете боље дјеловати и у Загребу; осим тога то су нове могућности српско-хрватске сурадње и пријатељства (...) Неосимболизам управо треба да буде једна од оних снага која ће својим примјером настојати разбити неке неспоразуме и започете мржње.⁴¹ Занимљиво је размишљање Томичића о пријатељству са Миљковићем у писму од 31. октобра 1959. (инв. бр. 807), које је за њега врлина, суштаство живота које му даје духовну снагу и морални ослонац: „...Мислим често о нашем пријатељству. Дивно је оно (то више што си Ти Србин а ја Хрват, а рогаве у врећи никада не можеш сложити), попут неког природног феномена! Оно просто има неку физиолошку везу као сва пријатељства и све велике љубави ... Дивна су велика пријатељства и велике љубави, јер само у њима можемо постати интегрално добри и очишћени од последњег остатка увијек, вјечно у нама присутног, егоизма...“

Као потресно сведочанство о веома тешком животу Томичића и његове породице у Загребу и неизмерна бол због преране и трагичне смрти Бранка Миљковића, говоре три писма које је упутио из Загреба родитељима песника, фебруара и марта 1962. год. После песникове смрти Томичић је, марта месеца 1961, објавио у београдским *Књижевним новинама* искрену и потресну песму „Тужалка за Бранком Миљковићем“, а у писму родитељима, месец дана после његове смрти, 12. марта 1961. год, поводом тога, пише: „...О Бранку још увијек непрекидно сви говоре. Нема куће, нема установе у којој се он не спомиње. Било то у Србији или Хрватској, било то у граду или на селу... Јер још увијек, баш као и ви који сте му по крви најближи, никако не могу да се смирим и помирим са чињеницом да га више нема и не могу да прежалим његов губитак. Ви не знате што је он мени био и што је мени значео. И тешко ми је што му ни Загреб више није могао помоћи. Било му је исувише тешко. Исувише је већ био разочаран ...“ (кат. бр. 135).

Славко Михалић – Бранку Миљковићу

Славко Михалић, хрватски песник, припада чувеном загребачком кругу писаца који су се појавили на књижевној сцени Хрватске педесетих година 20. века.⁴²

41 Због значаја овог Томичићевог писма и његовог схватања неосимболизма наводимо га шире: „...Противник сам екстремних модернизма као и екстремних традиционализма. Одувијек сам се сматрао извјесним, допустите парадоксалну ознаку, „модернистичким реалистом“, а сада ми ту ознаку дивно замјењује ваша дефиниција „интегралног реализма“. Никада нисам припадао ни једној групи зато, јер ми није ниједна досад одговарала по својем програму. „Неосимболизам“ ме први задовољава својим регулама и одређењима.

Био сам увијек много нападан, често потцјењиван и иронизиран, често је тенденциозно умањивана вриједност мог књижевног дијела од стране неких група и неких појединаца, што, међутим, никада није био израз опћег расположења које постоји према мени, ти су ставови свагда били у очитом нескладу с великом популарношћу код широке публике у Хрватској (доказ: анкете с „Књижевног петка“, као и масовни посјети публике на мојим читањима, и анкете о читању књига поезије, уз нагр. (награду) књижница, где су моје књиге увијек на првом месту). То истичем због тога, да бих вас упозорио на реално стање чињеница, на тешкоће које овдје доживљавам, борећи се за своје циљеве, циљеве, који су, допустите ми то – „пранеосимболистичког значаја“ ...“

42 Славко Михалић (1928–2007), хрватски песник, академик; један од најизразитијих представника модерне, интелектуалне поезије. Студирао је на Филозофском факултету у Загребу хрватски језик и књижевност. Био је уредник поезије у издавачком предузећу Лукос у Загребу. Покретач је књижевних листова *Трибина* (1952) и

*Славко Михалић (1928 - 2007),
хрватски песник и академик*

Zagreb, 27. XII. 1958.

Dragi Branke,
Moje pismo ti je oprosti što ti se tako kasno javljam. Jednog dana ću ti detaljnije objasniti zašto mi je tako teško napisati ovo pismo. Zasad neka te zadovolje samo dvije речи „Rat“ i „Rasulo“, kao u jednoj pjesmi. Ali ne, nisam jače. Puno su mi ruke oružja.
Sve ću učiniti da s Tvojom knjigom bude sve tako kao i prije. Ti mi se tako teško. Ali mislim da bih bio po mišlju po Tvoju knjigu najviše od svih u ovom svijetu. Ti si mi to rekao - govori mi!
Ne mogu ti dati svoj novac 1959. godine. Ne mogu ti dati svoj novac 1959. godine. Ne mogu ti dati svoj novac 1959. godine. Ne mogu ti dati svoj novac 1959. godine.
Hvala ti na svemu!
Lili; Te

Slavko Mihalić

Писмо Славка Михалића - Б. Миљковићу, 1959.
(кат. бр. 128)

197
18-19-1959
3 * * * * *

Dragi gospodine Mihaliću,

ovo vam šaljem svoju prvu knjigu. Neke su pjesme objavljene u časopisu „Forum“ ali su mnoge pjesme koje su vam poslao u prošlosti. Ove pjesme su vam poslao u prošlosti. Ove pjesme su vam poslao u prošlosti. Ove pjesme su vam poslao u prošlosti.

Uzajamni poštovi

Slavko Mihalić

Писмо Б. Миљковића - Славку Михалићу, 1958.
(кат. бр. 128)

34

Бранку Миљковићу упутио је пет писама из Загреба у периоду од 1958. до 1959. године. У ову преписку уврштено је и једно писмо Миљковића упућено Михалићу, 19. 11. 1958. Прво писмо је упућено Миљковићу 11. новембра 1958. год, последње 21. фебруара 1960. Сва писма су писана латиницом, а једно ћирилицом; Миљковићево писмо је куцано машином. Михалић се песнику обраћа у писмима са *Драги Бранко*, једно завршава са *Воли те*, *Славко*, што показује блискост и изузетно пријатељство. Они су се виђали у Загребу и Београду, имали су пуно заједничких пријатеља.

У писмима Михалић изражава изузетно поштовање према Миљковићу и његовој поезији. Теме о којима пише су искључиво књижевног карактера: шта се пише, обавештења о књигама, тражи приказ своје књиге, али се и жали на недостатак новца и сиромаштво... У једном писму пише Миљковићу о својој збирци песама *Почетак заборав* објављена 1957. и моли га да напише критику, што је овај и учинио (објављена је у београдским *Књижевним новинама* 1958.). У скоро сваком писму Михалић помиње Миљковићеву збирку песама *Порекло наде*, чији рукопис му је песник послао. О збирци у писму пише: „...Али мени ће бити лако, јер ми је Твоја књига најдража у ормару ...“ (кат. бр. 127).⁴³ Неизбежна тема је била и неосимболистичка песничка група; Михалић је, као и Томичић, био у том мисаоно-поетском кругу, па једно писмо завршава: *Поздрав неосимболистима, који ме ипак признају!*

Михалић је био уредник поезије у загребачком књижевном листу *Књижевна трибина* где је објављивао и Миљковић. Он му пише да пошаље песме које су касније изашле у листу 1960. год. Из преписке се може закључити да је Михалић, будући да је био уредник поезије, пресудно утицао да се објави Миљковићева збирка песама (*Порекло наде*, 1960.) у загребачкој издавачкој кући *Lykos*, која је уједно била издавач и *Књижевне трибине*. Почетком 1960. Миљковић је ређе објављивао, па га Михалић у писму од 21. фебруара 1960. (инв. бр. 878) прекорно саветује и бодри: „...Зашто ништа не пишеш? Слушао сам преко радија Твоје дивне пријеведе Пастернака. Пиши! Пиши! ...“ Значајан је и податак у писму од 11. новембра 1958. у коме му Михалић поручује да ће се видети ускоро у Београду на Конгресу. Ради се о Петом конгресу

Књижевне трибине (1959). Од 1984. је ванредни, а од 1991. редовни члан Хрватске академије знаности и умјетности. Од 1987. био је главни и одговорни уредник књижевног месечника *Форум*, а од 2000. председник Друштва хрватских књижевника. Објавио је преко двадесет књига поезије. Збирке песама преведене су му на више од двадесет језика.

43 Писмо у целини гласи: „Драги Бранко, Сто пута ми опрости што ти се тако касно јављам. Једног дана ћу ти детаљније објаснити што су били разлози оваквог мојега закашњења. Засада нека те задовоље само двије речи „Рат“ и „Расуло“. Као у једној својој глупој пјесми налазим се на литици окружен вуковима. Али не, нисам јање. Пуне су ми руке оруђа.

Све ћу учинити да с Твојом књигом буде онако како желиш. То неће бити тешко. Али ће мени бити лако, јер ми је твоја књига најдража од свих у ормару.

Човјече вјеруј, човјече – поуздај се!

Све најбоље за Нову годину 1959! Напи се, и ја ћу то учинити ако ми преостане који динар.

Хвала ти за све!

Воли те, Славко Михалић.“

(Писмо је послато из Загреба у Београд, 18. фебруара 1959. год. Ради се о Миљковићевој збирци песама *Порекло наде*)

Савеза књижевника Југославије одржаном у Београду од 25. до 28. новембра 1958. на коме је Михалић био делегат Удружења хрватских писаца, а Миљковић Удружења књижевника Србије (инв. бр. 905). То говори о њиховом неспорном угледу и месту у југословенским књижевним круговима, јер иако релативно млади по годинама, иза себе су већ имали завидну књижевничку каријеру.

У писму Михалићу од 19. 11. 1958. (кат. бр. 126) Миљковић га обавештава да му шаље другу верзију књиге песама у коју је унео измене и сматра да је друга верзија боља. Ради се о збирци песама *Порекло наде*, која је након две године чекања и неизвесности код издавача Lykos-а из Загреба објављена 1960. Она је била друга песникова самостална књига песама која га је увела у савремену српску и југословенску књижевност и представила као талентованог и особеног песника (нео)симболистичког усмерења.

Милица Николић – Бранку Миљковићу

Милица Николић, преводилац, књижевни критичар и есејиста, значајна је личност у песничкој биографији Бранка Миљковића. У преписци је њених шест писама, по форми више писане поруке, претежно пословног садржаја, упућена песнику у периоду од априла 1959. до 1960. год. Три писма (поруке) су датирана, док је три недатирано (1960?). Сва писма писана су на меморандуму књижевног часописа *Дело*, по обиму су кратка, свега по неколико реченица и послата су из Београда. Садржај писама и порука односи се на сарадњу у превођењу руских песника, посебно О. Манделштама.⁴⁴ У преписци се помињу позната имена писаца и заједничких пријатеља: Нана Богдановић, преводилац, Танасије Младеновић и Милован Данојлић, песници ...

Преписка садржи укупно десет писама различитих личности упућена Миљковићу у периоду 1956–1960; једно је стигло четири дана после песникове смрти из Рима, 16. фебруара 1961, од стране Заједнице европских писаца (Comunita europea degli scrittori). Писма су песнику упутили: Елфи Гитнер (Elfi Guttner), Милован Данојлић и Весна Парун, Чедомир Миндеровић, Вера Србиновић, Ален Боске (Alain Bosquet), Света Лукић и Ђанкарло Вигорели (Giancarlo Vigorelli).

У преписци су четири писма са ковертом; једно недатирано, једно на немачком

⁴⁴ Милица Николић (1925), преводилац, есејиста. Била је секретар редакције књижевног часописа *Дело*, лектор и уредник у издавачкој кући Нолит у Београду. Преводилац је дела из руске књижевности и приређивач двеју капиталних антологија: *Антологија модерне руске поезије* (1961) и *Антологије руске фантастике* (1961). Приређивач је избора поезије и прозе руског песника: О. Манделштама: *Шум времена* (1962), песме превео Б. Миљковић. Аутор је више чланака и огледа о српским и руским писцима. (Писма заведена у инвентару Збирке: инв. бр. 801, 801/1, 802, 802/1, 829, 828).

Ален Боске (1919 - 1998),
француски писац

New York, le 16 Janvier 1960

Cher Ami,

Votre livre et votre poésie qui n'est
délivrée ni tout à fait enorgueillie à New York,
ni je ne trouve pour quelques semaines.
Je suis très très par l'idée que vous
avez eu de me faire ce don précieux
et j'espère en profiter de tout coeur.
Mon ami Vasko Popa a la langue
- nous parle de vous; j'espère que nous
pourrons nous revoir bientôt, et peut-
être aurais-je le plaisir de vous voir
à Paris un jour prochain.

Avec tous nos vœux les
plus cordiaux pour vous
votre ami et pour votre œuvre,
Hambourch

Hambourch

22 Avenue de l'Opéra, Paris 16

Писмо Алена Боскеа -
Б. Миљковићу, 1960.
(кат. бр. 133)

36

и два на француском језику, пет разгледница и једна дописница. Најраније датирано писмо сентименталног карактера од 7. октобра 1956. (кат. бр. 121), упутила је Елфи Гитнер, Немица из Бад-Годесберга (Bad Godesberg), коју је песник упознао на броду на путовању (екскурзији) од Ријеке према Дубровнику; *подсећа га на лепе сате заједно проведене и моли га да пошаље фотографију*. Значајно је писмо истакнутог француског писца Алена Боскеа, које указује на њихово пријатељство и уједно га позива да дође у Париз. Пише му из Њујорка 10. јануара 1960. год. на француском језику: „Драги пријатељу, Ваша књига и песма мени посвећена послате су ми у Њујорк где ћу боравити још неколико недеља. Много сам дирнут и захвалан из срца што сте имали идеју да ме тако пријатељски подарите. Мој пријатељ Васко Попа ми је дуго говорио о Вама; надам се да ћемо моћи често да се дописујемо, можда ћу имати задовољство да Вас видим ускоро у Паризу. Са мојим најсрдачнијим жељама за Вас и Ваше дело.“ (кат. бр. 133).⁴⁵

Са пуно топлине пише му познаница Љиља (?) из Лиона где је на студијама: „...Имам пуно пријатеља овде и они ме заиста терају да им рецитujem Верлена, Бодлера или Шекспира. Понекад зазеле да им рецитujem нешто на свом језику. Тада рецитujem: Будим је због сунца које објашњава себе биљкама / због неба разапетог између прстију ...“ (стихови из Миљковићеве песме „Узалуд је будим“: пр. а; кат. бр. 138).

За Миљковићеву биографију важан је податак да је примљен у чланство угледне Заједнице европских писаца са седиштем у Риму, о чему га у писму обавештава Ђанкарло Вигорели, италијански писац и генерални секретар Заједнице;

45 Ален Боске (Alain Bosquet, 1919–1998), француски писац и лични пријатељ Б. Миљковића. А. Боске је боравио Београду почетком јула 1957. год. и том приликом се сусрео са Миљковићем. Пишући о утицајима француских симболиста на Миљковићеву поезију, више критичара истиче и утицај поезије Алена Боскеа коју је Миљковић читао у оригиналу. Миљковић је преводио бројне француске песнике, али ни у једној библиографији се не помиње превод поезије А. Боскеа. Међутим, у заоставштини Миљковића налази се необјављен рукопис превода четири песме из Боскеове збирке песама *Syncores* (Alain Bosquet, *Syncores*, Pierre Seghers – editeur, Paris, 1951, 27–30) Њему је Миљковић посветио циклус песама „Свест о песми“ у збирци *Ватра и ништа* (Просвета, Београд 1960). У београдском књижевном часопису *Дело* Миљковић је 1960. у бр. 7 објавио текст „Орфејско завештање Алена Боскеа“. Пишући о Боскеовој поезији, имао је у виду две његове песничке збирке - *Прво завештање* (Premier testament 1955–1956) и *Друго завештање* (Deuxieme testament, 1959). А. Боске је посветио свој роман *Потреба за несрећом* Б. Миљковићу; (Ален Боске, *Потреба за несрећом*, [посвета: У спомен југословенског песника Бранка Миљковића], Градина, Ниш 1995; (прво издање – Alain Bosquet, *Un besoin de Malheur*, Bernard Grasset, Paris 1963). У личној библиотеци Б. Миљковића која се чува у фонду нишког Музеја је књига, оригинално издање (*Deuxieme testament*, Gallimard, Paris 1959) А. Боскеа са посветом Миљковићу на француском језику; поема, *Други тестамент* – (посвета: *Песнику, Бранку Миљковићу, са пријатељском мишљу, братски, Алан Боске*). Миљковић је посетио Боскеа у Паризу у јесен 1960. год. и после тога био у Италији, у Риму.

У једном интервјуу Алан Боске на питање: Једног дана - то је било 1958. или 1959? - ви добијате писмо једног младог српског песника, Бранка Миљковића? Одговорио је: *Судбина Бранка Миљковића ми се одмах учинила егземпларном, и ја нисам престајао да мислим о њему. Поверио ми је, у то време, да постоје два света у Европи, и да је ангажована књижевност једна ужасна грешка. Занимљиво је и мишљење Боскеа о Миљковићу у једном његовом писму из 1993. преводиоцу М. Михајловић, где каже: ...Ви ми говорите о Бранку Миљковићу, коме се много дивим: знам које место он од сада заузима у вашој поезији двадесетог века. Видети: „Песма помаже да се живи - другде и другачије“ разговор Владе Урошевића са Аланом Боскеом, *Градина*, год. XXX - март 1995, стр. 7; Мирјана Михајловић, „Ален Боске - писма“, *Градина*, 1995, стр. 184.*

писто је стигло касно, неколико дана после песникове смрти, 16. фебруара 1961. Писто је на француском језику и у целини гласи: „Драги колега, Задовољство ми је да Вас информисем да је на састанку 10. фебруара у Риму, Савет директора Европске заједнице писаца примио акт са подацима о вашем пријему у својству члана наше асоцијације. Изволите примити, драги колега, изразе нашег најдубљег поштовања. Генерални секретар, Ђанкарло Вигорели. /P.S./ Шаљемо Вам једну брошуру где ћете наћи сва корисна обавештења о нашој Заједници и, такође, чланску карту са Билтенем Заједнице. Генерални секретар, Ђанкарло Вигорели.“ (кат. бр. 134).⁴⁶

У преписци се често помиње Милован Данојлић, песник и припадник неосимболистичке песничке групе и један, заједно са З. Томичићем, од најблиских Миљковићевих пријатеља; он му шаље разгледницу из Дубровника, 12. јуна 1958. год. где пише о његовој поезији: „Драги Бранко, Јављам Ти се са једног путовања, којом приликом сам у више махова говорио о Теби. Рецитовао сам неке твоје песме Весни Парун, рекла ми је да то на њу делује као Бахова музика. Сада сам у Дубровнику, за који дан ћу у Црну Гору. Кад те будем видео, имаћу много тога да ти кажем. Последњи је час да кренемо у нешто? Твој Мића.“ (кат. бр. 123)

Пословна преписка садржи укупно 36 писама упућених Б. Миљковићу у периоду 1955–1960. од редакција часописа и листова, издавачких кућа и појединаца. Садржај пословне преписке односи се на сарадњу Миљковића са књижевним часописима у Југославији у којима је објављивао поезију, преводе француских и руских песника, критичарске, прозне и есејистичке текстове. Она указује да у том периоду Миљковић интензивно пише и да су најпрестижнији часописи тражили од њега текстове рецензија и ауторске прилоге. Пословну преписку потписивали су угледна књижевничка имена, уредници часописа и издавачких кућа: Предраг Палавистра, Александар Тишма, Славко Леовац, Изет Сарајлић, Митхад Бегић, Живан Милисавец и др. Сталну сарадњу имао је са *Летописом Матице српске* из Новог Сада, *Књижевним новинама* и *Делом* из Београда, са књижевним часописом *Израз* и *Живот* из Сарајева, са *Телеграмом*, *Књижевном трибином* и *Матицом*

46 Европска заједница писаца (COMES) основана је 20. јуна 1960. године у Риму. На оснивачком Конгресу југословенске књижевнике представљали су Ели Финци, уредник часописа *Књижевност* и Танасије Младеновић, директор *Књижевних новина* из Београда. Касније су Заједници приступили истакнути књижевници, научни и културни радници из скоро свих југословенских република, попут Иве Андрића, др Милоша Ђурића, Милана Богдановића, Ранка Маринковића, Владана Деснице, Оскара Давича, Густава Крклеца, Цирила Злобеца, Весне Парун, Славка Јаневског и др. Миљковић је, по препоруци Танасија Младеновића, примљен крајем 1960. године, а званично обавештење о томе (писто) упућено је 16. фебруара 1961. По писању Танасија Младеновића, у часопису Заједнице *Europa letteraria*, непосредно после смрти Миљковића, Освалд Раму, ријечки песник, припадник италијанске мањине, објавио је ауторски текст поводом тог догађаја и превод песме на италијански језик „У спомен пријатељу песнику“, Т. Младеновића. Видети: Т. Младеновић, „Вечити младић српске књижевности“ у: *Бранко Миљковић у сећању савременика*, приредио Видосав Петровић, Просвета, Ниш, 1995, стр. 239.

Ђанкарло Вигорели (1913 - 2005.)
италијански писац, сценариста
(Генерални секретар Заједнице
европских писаца)

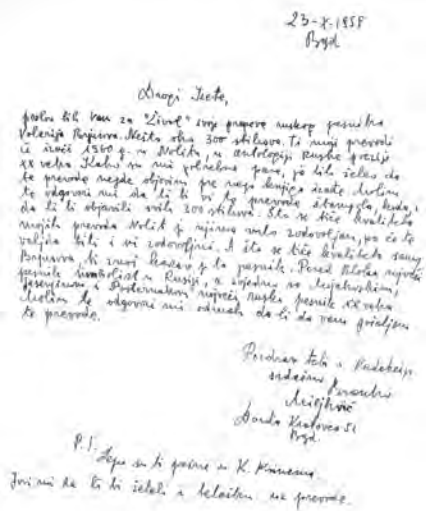
ПОСЛОВНА ПРЕПИСКА

Писто часописа *Дело* - Б.
Миљковићу, 1956. (кат. бр. 139)

**Изет Сарајлић (1930 - 2002.),
босанско-херцеговачки песник**

**Писмо Бранка Миљковића
– Изету Сарајлићу, 1959.
(кат. бр. 132)**

38

хрватске из Загреба, и др. Поред сарадње у књижевној периодици код реномираних издавача објавио је своје песничке збирке. Два уговора са издавачима налазе се у преписци: Уговор о објављивању збирке *Порекло наде* код загребачког издавача Лукос (1959, кат. бр. 148), у коме је прецизирано да ће издавач након изласка књиге из штампе исплатити ауторски хонорар од сто динара по стиху и Уговор са београдском Просветом (1959, кат. бр. 146), за збирку *Ватра и ништа*, са истим износом ауторског хонорара. О исплаћивању хонорара било је доста проблема и одуговлачења издавача што је отежавало живот Миљковићу, будући да је он био професионални књижевник и то му је био једини извор прихода (ти *горки* проблеми често се помињу у писмима З. Томичића и С. Михалића).

Део пословне преписке односи се на Миљковићев друштвени живот, посебно на ангажовање у редакцији *Књижевних новина*, где је био уредник, у Удружењу књижевника Србије и Савезу књижевника Југославије. О пријему у Удружење књижевника Србије, секретар Удружења Ђуза Радовић га обавештава писмом, 8. октобра 1958. год. „Драги друже Миљковићу, пријатна ми је дужност да Вас известим да Вас је управа Удружења књижевника Србије, на својој седници од 7. октобра 1958, изабрала за члана Удружења. Честитајући Вам на избору, другарски Вас поздравља, секретар Ђуза Радовић.” (кат. бр. 141).

Миљковић је за члана Удружења књижевника Србије изабран после објављивања његове прве збирке песама *Узалуд је будим* (1957) и исте године (1958) постао је и члан Савеза књижевника Југославије што је значило признање његовом књижевничком раду. Тако га књижевна удружења делегирају за представника на прослави Дана младости 1960. год. и позивају да учествује на вече поезије 1959. год. у Београду, поред најугледнијих српских писаца, „...у част 40-годишњице Савеза комуниста Југославије...” (инв. бр. 872, 891).

Поезија Б. Миљковића за његова живота, а нарочито постхумно, преведена је на више страних језика и уврштена у неколико антологија у иностранству. Пољска издавачка кућа из Варшаве упутила је писмо 1960. год. у коме га обавештава да је његова песма „Узалуд је будим“ уврштена у антологију *Југословенска лирика* (кат.бр. 152). Угледна британска и светска издавачка кућа из Лондона Пингвин (Penguin books), постхумно, септембра месеца 1970. год. упутила је писмо Глигорију Миљковићу, оцу песника, тражећи његову сагласност да се пет Миљковићевих песама уврсти у *Антологију савремене југословенске књижевности*: „Драги Господине Миљковићу, пишем Вам да Вас обавестим о томе, што, ако Ви то дозволите, желим да укључим у моју антологију Новије југословенске књижевности пет песама од Вашег покојног сина, Бранка. Песме су у мом преводу и књига ће изаћи у серији Penguin и Ви ћете бити задовољни мојим преводима, вероватно у току новембра месеца. За Вашу дозволу да наштапамо ове песме, Penguin ће Вам платити 5 фунти или директно, или преко ауторског агентства, како бисте Ви више волели, и наравно добићете један примерак књиге. Много се надам

што ћете бити задовољни мојим преводима; врло поштујем књижевне радове Вашег сина. Са поштовањем и поздравом, др Бернард Џонсон“ . Писмо је на српском језику, у потпису је др Бернард Џонсон (dr Bernard Johnson), познати слависта и преводилац са српског који је сачинио избор и превод Миљковићевих песама. (кат. бр. 152).⁴⁷ Аташе за културу Амбасаде САД у Београду Пол Е. Вилер (Paul E. Wheeler), у писму на енглеском језику упућеном песниковој мајци Марији, 16. маја 1968. год. обавештава је да шаље примерак *Књижевне ревије* Универзитета из Њу Џерсија са песмом Миљковића на енглеском језику (кат. бр. 149).⁴⁸

Хронологију живота и рада Бранка Миљковића својом документарношћу употпуњују и илуструју сачуване фотографије које неспорно сведоче о личности песника и његовог друштвеног и персоналног окружења, али дочаравају и време, догађаје и амбијент места и градова (Ниш, Београд, Загреб ...), где је песник боравио педесетих и почетком шездесетих година 20. века. Све фотографије су аматерске, црно-беле, непознатих аутора, а сет фотографија Миљковића са пријатељима у Београду 1956/57. снимео је Стефан Богдановић, а у Охриду 1959. Сретен Перовић, црногорски песник. Поред фотографија у Збирци, оригиналних и накнадно репродукованих из других извора, као студијски материјал чувају се бројни исечци из штампе и периодике са новинским фотографијама Миљковића, претежно портрета у прилозима о њему, насталих разним поводима (*Политика*, *Новости*, *Нин*, *Дуга*, загребачка *Књижевна трибина*, *Младост*, нишке *Народне новине* ...).

Скоро све фотографије у заоставштини постхумно, па до данас, објављиване су у бројним издањима Миљковићеве поезије и у мемоарско-публицистичким књигама, а коришћене су и као документарна подлога за снимање два филма о Миљковићу.⁴⁹

47 Преводи песама објављени су у енглеском издању: *New writing in Yugoslavia*, Penguin Books, Edited by Bernard Johnson, Harman / dswoith Middlesex, England, London, 1970, p. 240–243; *Tower of skulls, Orpheus descended, The dark province, Poets, Cronicle*. (Translated by Bernard Johnson)

48 „Драга госпођо Миљковић, У прилогу вам достављамо посебно издање Књижевне ревије посвећено Југославији, издање Fairleigh Dickinson универзитета из Њу Џерсија у коме је превод једног прилога вашег сина Бранка Миљковића. Сигуран сам да ће публикација бити интересантна за Вас. Срдачно, Пол Е. Вилер.“ (прев. а.) У Ревизији је објављена Миљковићева песма „Поезију ће сви писати“; *Everybody will write poetry – The literary Review*, XI: 2, I Yugoslavia Number Quarterly / Winter, 1967–1968; p. 231. – Published Quarterly by Fairleigh Dickinson University at Rutherford New Jersey USA – Translated by Vasa D. Mihailovich and Charles David Wright.

49 О Бранку Миљковићу снимљена су два документарна филма: *Ватра и ништа*, поетско-документарни филм (1995), редитељ Марислав Радисављевић, сценарио Марислав Радисављевић и Иван Здравковић, директор фотографије Иван Здравковић; документарни филм (2007) *Принц поезије – Бранко Миљковић*, редитељ Миодраг Мики Стаменковић, сценарио Видосав Петровић, сниматељ Јовица Крстић. Једини филмски снимак Б. Миљковића је краћи документарни прилог „Филмских новости“, снимљен као информативна репортажа приликом свечане доделе Октобарске награде града Београда (1960); На филмском снимку види се Миљковић са тамним наочарима, у црном свечаном оделу, са лептир машином. Филм се чува у београдској Кинотеци и у целини је уврштен (репродукован) као архивски прилог у поетско – документарном филму *Ватра и ништа*. У Архиви Радио Београда

фотографије и ликовна дела

*Портрет (карикатура)
Б. Миљковића, око 1958.
(кат. бр. 185)*

**Бранко Миљковић и Милован
Данојлић, Београд, пролеће 1957.
(инв. бр. 1645)**

**Бранко Миљковић и Жика Лазич
на Теразијама у Београду, 1957.
(кат. бр. 157)**

40

У каталог је унета и обрађена 31 оригинална фотографија по хронологији настанка (1938–1960; кат. бр. 153–184), међу којима је неколико урамљених из песникове породичне куће у Београду, и два позната Миљковићева портрета са наочарима и лептир машином. Сачуване фотографије у заоставштини су личне и породичне, са пријатељима песницима са којима се Миљковић најчешће дружио, затим групне фотографије снимљене за време одржавања Трећег југословенског фестивала поезије у Београду на Калемегдану и у Охриду, са Десанком Максимовић и Загом Солев (1959, кат. бр. 170, 171, 175, 176, 177).

Најраније датиране фотографије су из раног детињства, на којима је песник као дечак снимљен са мајком у шетњи нишком главном улицом 1938/39. године и једна урамљена када је имао десет година, обучен у морнарски комплет (1940, кат. бр. 155). Неколико фотографија су из гимназијског периода и једна мање позната са школске екскурзије у Сарајеву (1952, кат. бр. 156, 157, 158). Омиљена песничка и дискусиона „стаза“ (*стаза живота*, како је М. Данојлић назвао) Миљковића и пријатеља неосимболиста, и књижевног Београда, протезала се од ондашњег Трга Маркса и Енгелса (данас Трг Николе Пашића), Кнез Михајловом улицом и Калемегданом, где су и снимљене познате фотографије Миљковића са Жиком Лазичем, Драганом Јеремићем, Велимиром Лукићем и Милованом Данојлићем, у пролеће 1957. године. Приликом боравка у Загребу децембра месеца 1959. године, настале су фотографије песника са његовим пријатељима Златком Томичићем, хрватским песником и Радованом Павловским, македонским песником и једна са књижевне вечери у Политичкој школи на загребачком Медвешћаку са З. Томичићем и Јовом Бриглевићем (кат. бр. 174). Од посебног значаја за песникову биографију је и једна портретна фотографија (поклон), сачувана из 1959. године, Миљковићеве пријатељице из гимназијских дана, значајне српске песникиње Гордане Тодоровић, са њеном посветом на полеђини: „Свом пријатељу Бранку, великом српском песнику“ (кат. бр. 168).

У колекцији фотографија је и породични фото-албум са 36 оригиналних црно-белих фотографија и исечцима из штампе и часописа, који представља документ од изузетног значаја. Сачувани су оригинални снимци са сахране Бранка Миљковића 14. фебруара 1961. године на Новом гробљу у Београду и неколико ретких фотографија (снимљене непосредно после смрти) места где је нађено тело песника, у Загребу у Јандровићевој улици б.б, које је снимио Миљковићев брат Драгиша; затим Миљковић са родитељима и сам у дворишту породичне куће у Београду на Вождовцу у улици Ђорђа Кратовца бр. 59. Албум употпуњују фотографије групе песника у аутобусу, учесника Фестивала поезије на којој је Миљковић са својим пријатељем З. Томичићем

налази се краћи фоно снимак (живог) аутентичног гласа Миљковића када говори део из једног свог есеја о поезији. У целини је репродукован на ЛП /стерео/ плочи у издању Радио телевизије Београд: *Узалуд је будим* /поезија Бранка Миљковића/ аутор текста Звонимир Костић, редитељ Нада Бјелогрић.

и ретка фотографија снимљена у Клубу књижевника око 1959. год. Миљковића и Бранка В. Радичевића, песника и уредника *Дуге*, на чијим страницама је објављено „несрећно“ писмо Миљковића, којим се одрекао своје поезије и Октобарске награде (5. 2. 1961.). У песниковој соби у породичној кући налазиле су се, поред урамљених фотографија и карикатура његовог профила, рађена црним тушем са сигнатуром К. (претпоставља се да је аутор познати карикатуриста из тог времена Иво Кушанић; кат. бр. 1562), затим графитном оловком цртан портрет мајке, непознатог аутора, и урамљен цртеж рађен дрвеним бојицама са представом зимског пејзажа, школски рад Миљковића из трећег разреда основне школе (1944, кат. бр. 187).

У заоставштини Б. Миљковића налазе се његови лични предмети, гардероба, део намештаја из куће у Нишу и намештај из песникове радне собе у Београду, поклоњен Музеју 1981. године. Изузетну музејску и културну вредност има песникова лична библиотека са 596 књига, периодика, разноврсних часописа и листова. У каталожки списак библиотеке унето је 334 библиографске јединице посебних издања и серијских публикација. Репрезентативни предмети из овог дела заоставштине излажу се у поставци, у сегменту амбијенталне реконструкције песникове радне собе (кат. бр. 188–230).

У песниковој радној соби у породичној кући у Београду налазио се најнужнији намештај, стилски у духу послератних соцреалистичких педесетих година, што је био типични ентеријер у већини домова ондашње Југославије. У посебно дограђеној соби, у којој је живео и стварао Миљковић, налазила су се два кауча, ормари, полица са библиотеком, политирани радни сто са тапацираним столицама, на коме су биле две писаће машине (кат. бр. 188, 189).⁵⁰ На наткасни са тоалетним огледалом стајао је грамофон марке „Супрафон“ са ЛП плочама класичне музике Бетовена и Брамса и радиоапарат марке „Никола Тесла“ у масивној дрвеној школки са политуром, престижни производ из 1950. године, Завода РР – Ниш (кат. бр. 191).

Од личних предмета у Збирци се налази прибор за писање: два наливпера, хемијска и графитна оловка, држаља са пером, гумице за брисање и дрвена мастионица; затим неколико стоних сатова, стаклене вазе и сувенир из Париза, стона лампа у облику женске фигуре, занатске израде, коју је Миљковић купио приликом

⁵⁰ Аутенични опис радне собе дао је Видосав Петровић у својој књизи *Песников узлет* (Градина, Ниш, 1988): „Највише времена и проводимо у Бранковој соби са два кауча и ормарима. Са писаћим столом, на коме су две писаће машине: стара, портабл- ћирилица и нова „Бисер“ са латиницом. У првој, очито, започета песма, у другој: одговара на питања за неки лист или пише нови есеј.“

Бранко Миљковић, Београд, 1961.
(кат. бр. 181)

ЛИЧНИ ПРЕДМЕТИ

радна соба

лична библиотека

Сабрана дела, IV тома,
Градина, Ниш, 1972.

42

боравка у Паризу код француског песника Алена Боскеа, октобра месеца 1960. године. Слику песниковг личног стила са увек наглашеном елеганцијом у одевању („принца песника“) употпуњују тамне наочаре за сунце, дрвена лула коју је понекад палио, путни кофер од ојачаног картона, шешир, лептир машине, црвени и бели прслук, црно свечано одело и црни капут са реверима пресвученим сомотом, мантил од балон свиле светлозелене боје, што се може видети на већини његових познатих фотографија на разним местима Београду из 1957, 1959. и 1960. године.⁵¹

Лична библиотека Б. Миљковића, са књигама из различитих области и жанрова, употпуњује интелектуални и књижевнички портрет и сведочи о духовним хоризонтима великог песника, изузетно начитаног, образованог, и надамце, страшног библиофила.⁵²

У Каталогском списку обрађена су посебна издања и серијске публикације и унет текст посвета Миљковићу од различитих аутора, углавном његових савременика и пријатеља, о чијим песничким збиркама је писао критичке приказе. Сви значајнији књижевни часописи са којима је Миљковић сарађивао са његовим прилозима су такође у библиотеци: *Браничево*, *Гледишта*, *Дело*, *Летопис Матице српске*, *Књижевност*, *Савременик*, *Израз...* Међу посебним издањима налазе се бројне песничке антологије: народне поезије и старе српске књижевности, антологија дубровачке лирике и савремене енглеске поезије. На полицама библиотеке су књиге поезије Његоша, Бранка Радичевића, Симе Пандуровића, Момчила Настасијевића, Станислава Винавера, Тина Ујевића, његових савременика, Јована Христића, Весне Парун, Јасне Мелвингер, Милована Данојлића, Драга Иванишевића, Златка Томичића, Славка Михалића, Оскара Давича, Слободана Марковића, Божицара Тимотијевића, Танасија Младеновића, затим бројни страни писци, Ф. Г. Лорка, Ћ. Леопарди, Шекспир, Расин, Џон Китс, Љермонтов, О. Манделштам, П. Неруда, Чехов, Толстој... Посебан сегмент библиотеке су књиге из области филозофије:

51 Ана Томичић, супруга песника Златка Томичића, Бранковог пријатеља у Загребу, у мемоарском казивању износи: „...Увек се сјетим: кад је добио награду града Београда, октобарску (1960), купио је неколико нових одјела од јапанског сомота. Специјално ми је то нагласио да је то прслук од јапанског сомота. Црвене боје је био.“ Хрватски писац Саша Вареш у својим сећањима пише о Миљковићу: „Миљковић је био особност изван серије па се може рећи да се одликовао не само снажном индивидуалношћу већ да је у свему што је чинио било стила. И у облачењу и суочавању с аудиторијем и у полемизирању и у исповједању пријатељима. Човјек је од њега очекивао увијек неку додатну димензију, оно нешто што само пјесници могу исказати.“ Мемоарски записи А. Томичић и С. Вареша у: *Бранко Миљковић у сећању савременика*, приредио Видосав Петровић, Просвета, Ниш, 1995, стр. 208, 231–233.

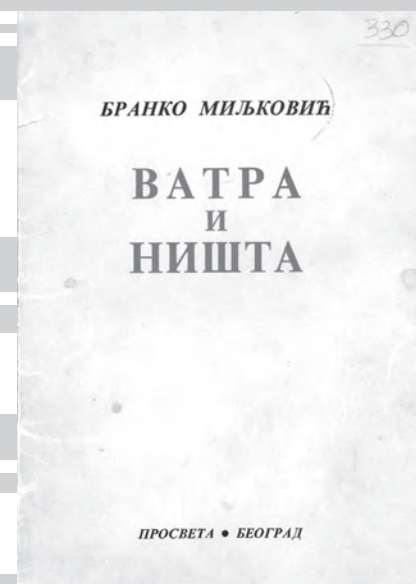
52 О Миљковићевој посвећености књигама речито илуструје и опис једне куповине књига у гимназијским данима: „Спектакуларне су и његове куповине књига. Пре но што ће добити читаву једну родитељску плату, издваја на десетине књига у књижарама, у антикварници. Калкулише, уклапа их у уобичајени износ. И чим добије новац, купује по четрдесет–педесет књига. Носи их у мрежастим торбама, испод мишица, заденуте у појас ... Тешке су му, али се и пренемаже. Привлачи пажњу пролазницима.“ Види: Видосав Петровић, *Песников узлет / сећања на Бранка Миљковића /*, Градина, Ниш, 1988, стр. 72.

класичне грчке и римске филозофије (Епикур, Хомер, Светоније, Сенека...), дела Конфучија, Руђера Бошковића, С. Кјеркегора, из теорије филозофије и логике, бројне филозофске расправе и хрестоматије, из историје филозофије и историграфске публицистике. На страном језику су књиге на руском В. Брјусова, на француском П. Валерија и Алена Боскеа.

Књига са посветом Б. Миљковићу је у библиотеци укупно 44, од којих је 5 књига са посветом другим личностима. Посвете су исписивали већином песници из Београда, Загреба, Љубљане, Титограда; оне су знак поштовања и пријатељства према Миљковићу. Тако је песникиња Мира Алечковић у својој збирци песама *Ноћ ова последња* (1960) написала посвету: „Бранку Миљковићу драгом песнику”; Златко Томичић, хрватски песник и песников пријатељ, написао је посвету у збирци песама *Досегнути ја* (1958): „Свом великом пријатељу, драгом Бранку Миљковићу, српском пјеснику, неосимболисти - у знаку правог и потпуног пријатељства и људског, филозофског и пјесничког разумијевања, Златко Томичић, Загреб, 6. I 1959”; Божидар Тимотијевић, песник и припадник неосимболистичке песничке групе, у својој збирци *Велики спавач* (1958) пише: „Зар не, драги мој пријатељу Бранко, да са нашом главом почиње један нови мали свет у коме заиста нико приступа нема. Можда ти знаш чувену привидну одсутност нашу из овог света, али, ипак, ми смо ту. Зар не, драги мој пријатељу? Теби, што узалуд будиш очи овог гадног света, теби песнице, твој Божа, 2. јуни 58. г. Београд.” Међу књигама са исписаним посветама су и две збирке песама француског песника и Миљковићевог пријатеља Алена Боскеа: *Прво завештање* (1959) и *Друго завештање* (1959), које је Миљковић добио приликом њиховог сусрета у Паризу 1960. године.

Прво издање, 1957.

Прво издање, 1960.

graceful

каталог

Драги Мичије,
Братко није кинио да вам се врати
али се враћимо његово дете и радња
коба. Мувајте и једно и друго, јер је од
данама то ваше.

М. 2. 1971.

Мичи

Мајка
данице
Оливан
Тенстојер
Брани
Дримица Милошевић

кат. бр. 101

Бранко Миљковић у Загребу, 1959. (кат. бр. 173)

Песме

1. Свеска са гимназијским песмама

Школска свеска, укоричена, шпартани папир, писано мастилом, ћирилицом, 1947/48/49.
Песме: *Застава славе / Бесмртници / Слобода / Загонетка живота / Српска мајка /*,
27 x 19 23 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 144 - 152

2. Победа

Рукопис песме, папир,
куцано ћирилицом, мај 1951.
29 x 20 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 166

3. Моја неискреност

Рукопис песме, папир,
куцано ћирилицом, око 1951.
10,5 x 11,5 1 л

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 157

4. У ноћи

Рукопис песме, папир – полутабак,
писано мастилом, ћирилицом, око 1951/52.
Потпис : *Немири, БМ.*

15 x 20 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 129

5. Размишљање, Неповредиви

Рукопис песме, папир, писано мастилом,
ћирилицом, око 1951/52.
29,5 x 20 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 104–105

6. Алманах гимназијске Литерарне дружине *Његош*

Корице картон, папир, куцано ћирилицом,
Ниш, 1952.

Песме Бранка Миљковића, ученика VII/2
разреда: *Ђеману / Песма тијаног младића /*
Балада о цврку / Песма полуделог /
30 x 22 13 л

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1634

7. Песма полуделог

Рукопис песме, папир, куцано ћирилицом,
око 1952.

Потпис: *Бранко Миљковић.*

Пишчева назнака: *Из циклуса Нож под грлом.*
29,5 x 20 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 156/2

8. Силазак у дубину и проклињање

Рукопис песме, папир, писано мастилом,
ћирилицом, око 1952/53.
29,5 x 20 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 39

9. Велики реквијем

Рукопис скице за песму, папир,
писано мастилом, ћирилицом, око 1952/53.
29,5 x 20 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 40

СИЛАЗАК У ДУБИНУ И ПРОКЛИЊАЊЕ

КАД ЈЕ ПУКА ПРАВИНА ПУКА

ЧУЛАСТА КАВА

И МАЈИ ТЕПЛО НЕГУЉИВОСТ ПРИБИВА
И МАЈИ МАЈЕТИ ПОКРИТИЈЕ
ЈУМАЈИ. ВЕШ ПУКИ

ТРЕБАНО ЈЕ ПУКИ МОЈЕ
ФРАЊЕ И ПРОТОР МОЈИ ЕЈ СЕ ПОНАМА
САДО ЕЈ ЗА ЈЕДИН ЈИКИ ДАКАО ОД САСИ ОДМЕ

САФИЛОТ И СМАНА
АТРАЈИ НА ДОС
КАЈИ ИМАТО И СЕРТИ

ДАКАО ПУКИНЕ ПРАИ
ДЕНТИ И ТЕМАДИ
ПРАКЕ АТЕ ЈА ДЕТРОМ
У НЕВЕ ПРАЈИ НА ОБАНИ

КОЈЕ ПАД ЕЈ САДО СЕРТИ
ОМА ЕЈ ВЕШ МАЈИ У ДУВИНИ
И ВЕШ МАЈИ

кат. бр. 8

ВЕЛИКИ РЕКВИЈЕМ

ПРОЈА КОЈИЧКА ЗА ПУКИ
ВЕЛОНДИЈИ НА СЕРТИ ОБЕ И ОБРАСАК
ДУНА КОЈИЧКА ЗА ПУКИ
ОПРИМАЊЕ

ПРОЈА КОЈИЧКА ЗА ПУКИ
СИЛАЗАК У ДУВИНИ

ИМАМАМА
ЧЕТВРТА КОЈИЧКА ЗА ПУКИ
ИМАМАМА

ВЕШТА КОЈИЧКА ЗА ПУКИ
ИМАМАМА

СЕДНА КОЈИЧКА ЗА ПУКИ
ЧЕТВРТИНАЈИ

ОМА КОЈИЧКА ЗА ПУКИ
ЈАКТЕ

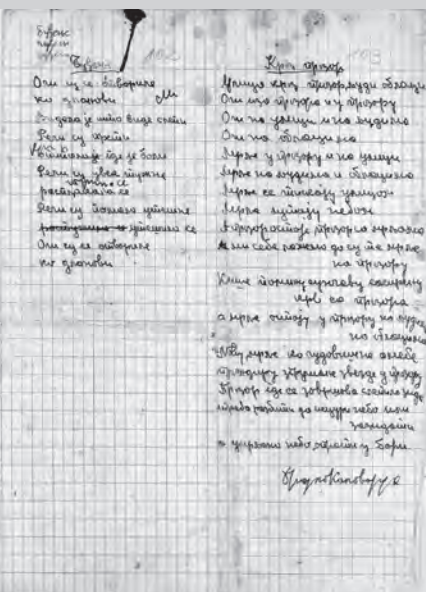
ДАВАТА КОЈИЧКА ЗА ПУКИ
ИМАМАМА

ПРОЈА КОЈИЧКА ЗА ПУКИ
ИМАМАМА

кат. бр. 9

*Скраћенице: **НМН**, **ЗБМ**, Народни музеј Ниш збирка *Бранко Миљковић*; **ЗБМ6**, збирка *Бранко Миљковић* (библиотека). Димензије су дате у центиметрима, и то : **в** x **а**

Скраћенице: **Р** – пречник, **Ро** – пречник отвора, **Р д.** – пречник дна, **вис.** – висина, **дуж.** – дужина, **шир.** – ширина
Сви предмети у Каталогу припадали су Бранку Миљковићу и са осталом заоставштином у фонду су Народног музеја, у збирци *Бранко Миљковић*.

кат. бр. 10

кат. бр. 13

48

10. Буђење, Кроз прозор

Рукопис песме, шпартани папир,
писано мастилом, ћирилицом, око 1952/53.

Потпис: *Бранко Калаварда*.

29,5 x 20,5 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 102–103

11. Између два времена

Рукопис песме, папир, писано мастилом,
ћирилицом, око 1952/53.

Потпис, иницијали: *БК*

(*Бранко Калаварда* – алијас по очевој
фамилији)

18 x 21 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 42

12. Поетске минијатуре

Рукопис песме, папир, писано мастилом,
ћирилицом, око 1952/53.

Мото: *Entre deux temp / Paul Eulard /*

Песме: *Између два времена, Надрастање, Изгарање, Доживљавање, Улис, Обичан човек, Додир, Ништа, Ако кажемо, Шума мртвих, Вијак осмеха, У нама, Крај.*

29,5 x 20 2 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 899–9

13. Узалуд је будим

Рукопис песме, папир - полутабак,
куцано латиницом, 1955.

30 x 20,5 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 280

14. Похвала сунцу

Рукопис песме, папир, писано мастилом,
ћирилицом, око 1953.

29,5 x 20 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 131

15. Последња песма

Рукопис песме, папир – полутабак,
куцано латиницом, око 1953.

15 x 20 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 153

16. Похвала води

Рукопис песме, папир,
куцано латиницом, око 1953.

(Четири стиха прецртана мастилом)

30 x 20,5 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 203/4

17. Не напуштај ме свете

Рукопис песме, папир,
куцано латиницом, око 1953.

30 x 20,5 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв.бр. 202/4

18. Стеван Раичковић

Рукопис песме, папир,
куцано латиницом, око 1953.

30 x 20,5 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 203

19. Одисеј

Рукопис песме, папир,
куцано латиницом, око 1953.

Мастилом дописана три стиха и наслов –
Улис.

30 x 20,5 1.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 264

20. Ђелекула

Рукопис песме, папир,
куцано латиницом, око 1953.

30 x 20,5 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 265

21. Феникс

Рукопис песме (минијатура), папир,
куцано латиницом, око 1953.

30 x 20,5 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв.бр. 291

22. Песма и наслов

Рукопис песме (минијатура), папир,
куцано латиницом, око 1953.

30 x 20,5 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 307/1

23. Жар-птица

Рукопис песме, папир,
куцано латиницом, 1953/54.
Дописано оловком: *Мото за књигу.*
30 x 20,5 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 247

24. Гроб Лазе Костића

Рукопис песме, папир,
писано оловком, ћирилицом, 1956.
Потпис оловком, ћирилицом.
21 x 15 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 460

25. Ваздух

Рукопис песме, папир,
куцано латиницом, око 1956.
(Прва четири стиха прецртана мастилом)
30 x 20,5 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 200/5

26. Песничка соба

Рукопис песме, папир,
куцано латиницом, 1957.
Посвета: *Васку Попи.*
30 x 20,5 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 208/7

27. Биљу

Рукопис песме, папир,
куцано латиницом, 1957.
(Пишчева исправка: *Биљке / Биљу*).
30 x 20,5 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 220/2

28. Без наслова

Рукопис песме, папир,
куцано латиницом, око 1957.
30 x 20,5 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1637

29. Паралелна песма

Рукопис песме, папир,
куцано латиницом, 1958.
30 x 20,5 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 222/5

30. Домовини

Рукопис песме, папир,
куцано латиницом, 1957.
30 x 20,5 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 235/1

31. Љубав

Рукопис песме, папир, наслов оловком,
куцано латиницом, 1957.
30 x 20,5 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 231/3

32. Маргус

Рукопис песме, папир,
куцано латиницом, 1957.
Дописано мастилом: *Порекло наде,*
Сваки човек има своју реку – Жика Лазућ.
30 x 25 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 228/2

33. Химна Морави реци

Рукопис песме, папир,
куцано латиницом, 1957.
Оловком дописано: *из књиге „Моравске*
елегије“
30 x 20,5 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 226/7

34. Ариљски анђе

Рукопис песме, папир,
куцано латиницом, 1957/58.
29,5 x 20 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 178/1

35. Свест о песми

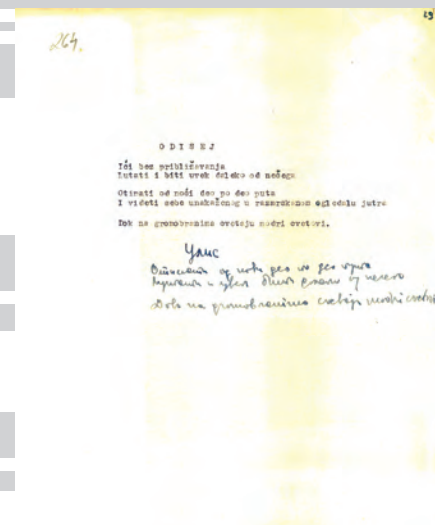
Рукопис песме, папир,
куцано латиницом, 1958.
Посвета: *a Alain Bosquet (Алену Боскеу).*
29,5 x 20 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 177/1

36. Земљи

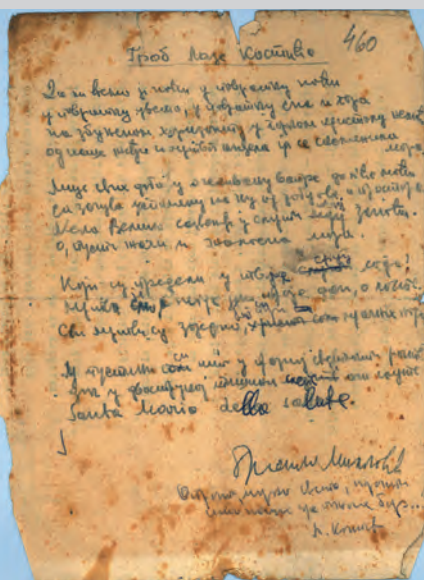
Рукопис песме, папир,
куцано латиницом, око 1958/59.
30 x 20,5 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 198

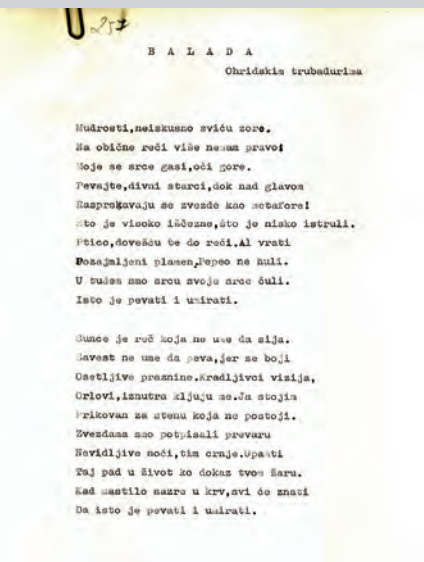
кат. бр. 16

кат. бр. 19

кат. бр. 24

кат. бр. 44

50

37. О ватри

Рукопис песме, папир,
куцано латиницом, око 1958/59.
30 x 20,5 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 199/1

38. Агон

Рукопис песме (минијатура), папир,
куцано латиницом, 1958.
30 x 20,5 1 л.
Народни музеј Ниш, инв. бр. 315/1

39. Фрула

Рукопис песме, папир,
куцано латиницом, 1959.
29,5 x 20 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 180/2

40. Утва

Рукопис песме, папир,
куцано латиницом, 1959.
29,5 x 20 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 183/1

41. Између мене и тебе једна птица

Рукопис песме, папир,
куцано латиницом, 1959.
Посвета: *Васку Попи*.
29,5 x 20 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 192/2

42. Нек шупља сенка нестанак тела слави

Рукопис песме, папир,
куцано латиницом, 1959.
29,5 x 20 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 193/1

43. Море пре него усним

Рукопис песме, папир,
куцано латиницом, 1959.
29,5 x 20 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 197/3

44. Балада

Рукопис песме, папир, куцано латиницом,
1959.
Посвета: *Охридским трубадурима*.
30 x 20,5 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 257

45. Слуга Милутин

Рукопис песме, папир,
куцано латиницом, 1959.
Пишчеве корекције мастилом, дописана
четири стиха.
30 x 20,5 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 269

46. Похвала сунцу

Рукопис песме, папир, меморандум
Удружења књижевника Србије,
куцано латиницом, 1959. Дописано
мастилом:
Пошаљи ми број, када буде изашао.
Потпис мастилом, ћирилицом.
30 x 20,5 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1636

47. Скица за збирку песама (?)

Концепт збирке песама, папир,
писано мастилом, ћирилицом, око 1959/60.
19,5 x 14 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1661

48. Епитаф

Рукопис песме (минијатура), папир,
куцано латиницом, 1960.
30 x 20,5 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 314/1

П р е в о д и

49. Роде Рипрон

Мајска златна песма

Превод песме са француског језика, папир,
куцано ћирилицом, мај 1950.
16 x 10 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 440

50. Владимир Мајаковски
Облак у панталонама

Превод песме са руског језика, шпартани папир, писано мастилом, ћирилицом, 1952/53.
На тексту пишчеве интервенције мастилом.
29,5 x 20,5 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 324

51. Валериј Брјусов
Младоме песнику

Превод песме са руског језика, папир, куцано ћирилицом, око 1953.
12 x 21 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 362

52. Валериј Брјусов
Египатски роб

Превод песме са руског језика, папир, куцано ћирилицом, око 1953.
12 x 21 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 36

53. Пол Елијар
Љубавна / Сач

Превод песме са француског језика, папир, куцано латиницом, око 1957.
29,5 x 20,5 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 436–438

54. Карољ Ач
Како пролеће хоће

Превод песме са мађарског језика (?), папир, куцано латиницом, око 1959.
29,5 x 20,5 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 449

55. Осип Манделштам
Први јануар 1924.

Превод песме са руског језика, папир, куцано ћирилицом, око 1959.
Пишчеве интервенције мастилом.
30 x 21 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 392/1

56. Осип Манделштам
У шуми присталој

Превод песме са руског језика, папир, писано мастилом, ћирилицом, око 1959.
21 x 14 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 431

57. Осип Манделштам
На каменитим обронцима

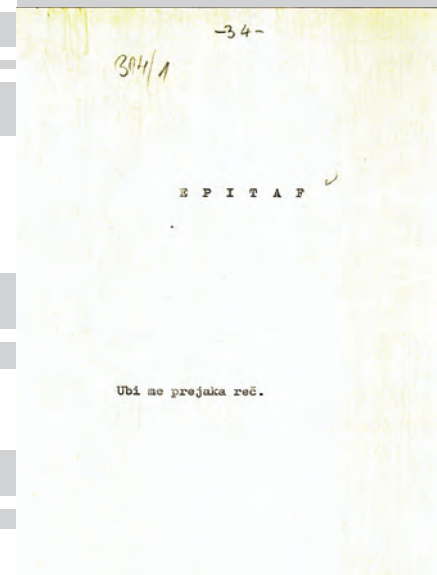
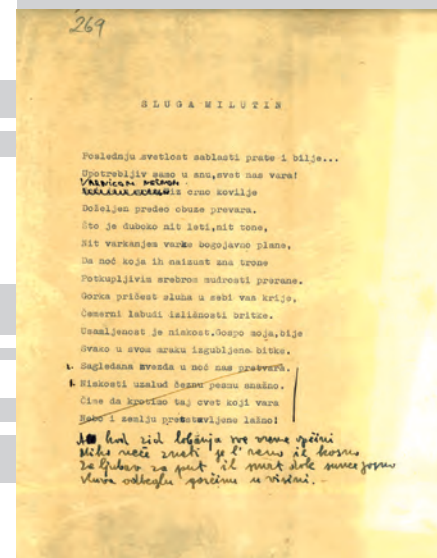
Превод песме са руског језика, папир, писано мастилом, ћирилицом, око 1959.
29 x 20 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 41

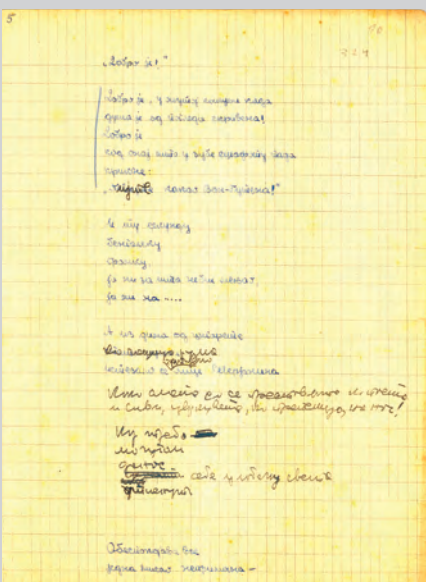
58. Андре Жид
Драга моја, ништа не би од пролећа
Превод песме са француског језика (одломак), папир, куцано ћирилицом, око 1959.
29,5 x 20,5 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 441

59. Павло Тичина
Ви знате како липа подрхтава
Превод песме са руског језика, папир, писано мастилом, ћирилицом, 1960.
31,5 x 16,5 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 3253–26

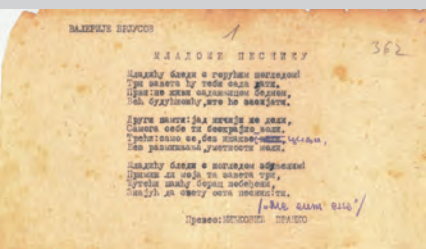
60. Борис Пастернак
Отапање леда
Превод песме са руског језика, папир, куцано и писано мастилом, ћирилицом, 1960.
30 x 21 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 341

61. Борис Пастернак
Мећава
Превод песме са руског језика, папир, куцано и писано оловком, ћирилицом, 1960.
Рукопис: 21 x 15 1 л.; куцано: 29,5x20,5 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 337–335/2

кат. бр. 50

кат. бр. 51

52

**62. Вилијам Фокнер
Седели смо и пили чај**

Превод песме са енглеског језика (?),
папир, куцано латиницом, око 1960.

29,5 x 20,5 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 448

**63. Ален Боске
Циклус песама Оруђа**

Превод песама са француског језика, папир,
писано мастилом, ћирилицом, око 1960.

(Музичка, Сликарска, Вајарска, Песничка),

29 x 20,5 1 л

Народни музеј Ниш, ЗМБ, инв. бр. 1490

Белешке

**64. Мисли великих људи – гимназијске
белешке**

Шпартани листови, папир, писано
мастилом, ћирилицом, око 1949/50

29,5 x 19,5 3 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 30/1-3

**65. Белешке са студија из античке
филозофије**

Шпартани листови, папир, писано
мастилом, ћирилицом, 1953/54.

29,5 x 20 7 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 313–2

66. Белешке са студија из филозофије

Шпартани листови, папир, писано
мастилом, ћирилицом, 1953/54.

29,5 x 20 5 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 34

67. Белешка о Илирском покрету

Папир, куцано латиницом, око 1955.

29,5 x 20 2 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 36

68. Белешке са студија из књижевности

Папир, писано мастилом, ћирилицом, око 1955.

29,5 x 20 2 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 31

Есеји

69. Патриотска поезија јуче и данас

Рукопис есеја (одломак), папир,
куцано латиницом, око 1957.

Пишчеве интервенције, мастилом, ћирилицом.
30 x 21 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 453

**70. Несентиментални запис о
сентименталном човеку**

Рукопис есеја, папир,
куцано латиницом, око 1958.

30 x 21 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 485

71. Фрагмент о Матићу

Рукопис лирског есеја, папир, куцано
латиницом, око 1959.

30 x 21 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 461

ДОКУМЕНТИ

**72. Сведочанство о завршеном четвртном
разреду**

Народна основна школа у Гацином Хану,
школска 1944/45.

Штампани образац, папир, ћирилицом.

Попуњено мастилом, на име Бранислава
(Бранка) Г. Миљковића.

... ученик је са одличним успехом свршио IV
разред.

Косара П. Манић, учитељица.

29,5 x 20 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1

73. Сведочанство о нижем течајном испиту

Штампани образац, папир, ћирилицом.
Попуњено мастилом, на име ученика
Миљковић Г. Бранка.

... *испит положио у Нишу у II Мушкој гимназији, 27. јуна 1948. са одличним успехом.*

Дир. Фридрих Трој, проф.

33,5 x 20 2 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 6

74. Сведочанство о завршеном петом разреду

Друга мушка гимназија у Нишу, школска
1949/50.

Штампани образац, папир, ћирилицом.

Попуњено мастилом на име ученика

Миљковић Г. Бранка.

... *ученик је са одличним успехом свршио пети разред.*

Тод.(ор) Фоневић, проф. и разредни
старешина.

30 x 21 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 8

75. Сведочанство о завршеном шестом разреду

Друга мушка гимназија у Нишу, школска
1950/51.

Штампани образац, папир, ћирилицом.

Попуњено мастилом, на име ученика

Миљковић Г. Бранка.

... *ученик је са одличним успехом свршио шести разред.*

Тод.(ор) Фоневић, проф. и разредни
старешина.

30 x 21 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 8

76. Сведочанство о завршеном седмом разреду

Друга мушка гимназија у Нишу, школска
1951/52.

Штампани образац, папир, ћирилицом.

Попуњено мастилом, на име ученика

Миљковић Г. Бранка.

... *ученик је са врло добрим успехом свршио седми разред.*

Мика М. Станисављевић, дир. и разредни
старешина.

30 x 21 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 9

77. Сведочанство о завршеном осмом разреду

Виша мешовита гимназија у Нишу,
школска 1952/53.

Штампани образац, папир, ћирилицом,

попуњено мастилом, на име ученика

Миљковић Г. Бранка.

... *ученик је са одличним успехом свршио осми разред.*

Мика М. Станисављевић, дир. и разредни
старешина.

30 x 21 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 10

78. Сведочанство о вишем течајном испиту

Виша мешовита гимназија у Нишу, 1953.

Штампани образац, папир, табак 2 листа;
попуњено писаћом машином и рукописом,
мастилом, латиницом, на име ученика
Миљковић Г. Бранка.

... *Ослобођен полагања усмених испита
према чл. 24 Правилника.*

*Према томе Миљковић Г. Бранко је
положио виши течајни испит у Нишу, 25.
јуна 1953. године.*

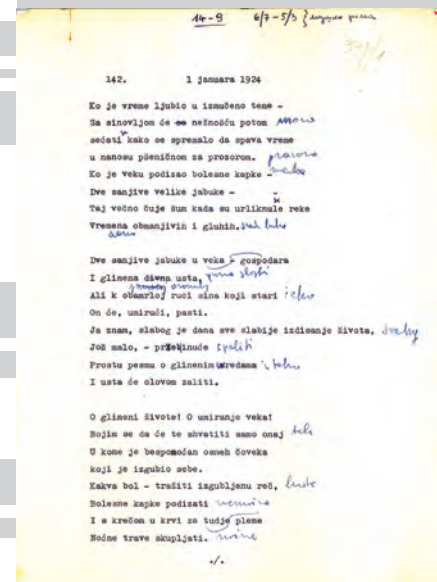
Петар Лазић, дир. Више мешовите
гимназије,

30 x 21 2 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 11

кат. бр. 53

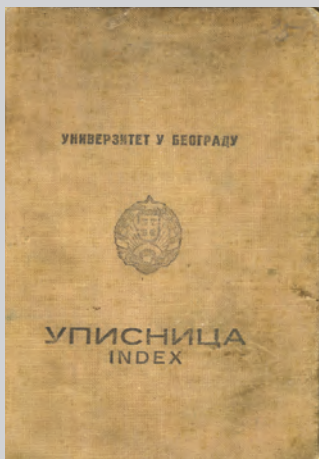

кат. бр. 55

53

кат. бр. 73

кат. бр. 84

79. Молба Бранка Миљковића директору гимназије

(Молба за лекарски преглед за ослобађање од физкултуре)

Папир, писано мастилом, ћирилицом. Ниш, 1952.

Потпис мастилом, ћирилицом.

(Бранко Миљковић, уч. VII/2 разреда ВМГ у Нишу).

20 x 29 л.

Фотокопија

80. Записник са састанка Литерарне дружине Његош

Писано графитном оловком, ћирилицом.

Ниш, 1952.

... Бранко Миљковић, ученик VII/2 разреда, излагао о преводима лирике Лужничких Срба.

30 x 20 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр.

81. Пријава пребивалишта у Загребу

Штампани образац, папир, латиницом, Загреб, фебруар 1961.

Пријава књижевника Бранка Миљковића;

адреса стана у Загребу: *ul. Vjankinijeva br. 11; stanodavac, Gospodinović.*

21 x 14 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 15

82. Сведоцба о југословенском држављанству

Штампани образац, папир, ћирилицом, Ниш 7. I 1960.

Попуњено својеручно, црним мастилом, ћирилицом.

На обрасцу слика Бранка Миљковића.

29,5 x 21,5 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 13

83. Извод из матичне књиге умрлих

Штампани образац, папир, латиницом, Загреб, 1. III 1961.

Općina Medveščak / na ime umrlog književnika

Branka Miljkovića / iz Beograda / Vreme i mesto smrti /

/ 12 dvanaesti veljače 1961. u 5 h / Zagreb, Jandrićeva b.b. /

/ Upisano temeljem prijave o smrti Zavoda za sud. Med. i krim. /

/ u Zagrebu, od 13. II.1961, br. 13.238-86/1961. /

29,5 x 21 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 16

84. Уписница (Index) Универзитета у Београду

Корице браон боје, картон, папир, штампано латиницом. Београд, 1953.

Подаци, мастилом, ћирилицом: *Миљковић (Глигорија) Бранко / рођен 29. јануара 1934. год. у Нишу / НР Србија / држављанство Југословенско, / уписан је за редовног студента / Филозофског факултета / одсек – чиста филозофија. /*

(Уписано осам семестара: први, 1951/52, осми, 1956/57; уписане оцене за једанаест испита)

16 x 10 24 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 25

85. Чланска књижица ССЈ Београдског универзитета

Корице црвене боје, картон, папир, штампано ћирилицом. Београд, 1953.

10 x 6,5 6 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 22

86. Студентска карта Универзитета у Београду

Корице браон боје, картон, папир, штампано ћирилицом. Београд, 1953.

12 x 8 8 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 24

87. Чланска карта Америчке читаонице
Штампана обострано, папир,
на енглеском језику, Београд, 1953.
American Library, Belgrade, Cika Ljubina 19,
Miljkovic Branko, Rifata Burdzevica 18.
6 x 9
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 29

88. Дозвола за рад у читаоници Народне библиотеке Србије
Штампана картица, папир, ћирилицом,
Београд, 1956.
8 x 9,5
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 28

89. Дозвола за рад у читаоници Народне библиотеке Србије
Штампана картица, папир, ћирилицом,
Београд, 1958.
8 x 9,5
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 27

90. Плакат за књижевни матине
Штампани текст, папир,
латиницом. Београд, 1958.
Књижевни матине *Veliki spavač – učestvuju:*
Božidar Timotijević, Velimir Lukić, Branko
Miljković.
60 x 29,5
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1515

91. Легитимација Савеза књижевника Југославије
Корице тамно-браон боје, картон, папир,
штампано латиницом. Београд, 1958.
Фотографија и потпис Бранка Миљковића.
10 x 8 4 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв.бр. 23

92. Лична карта
Корице тамноплаве боје, картон, папир,
штампано латиницом. Београд, 1959.
9 x 5,5 4 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 26

93. Чланска карта Социјалистичког савеза радног народа Југославије
Корице црвене боје, картон, папир,
штампано ћирилицом. Београд, 1960.
9 x 7 4 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 21

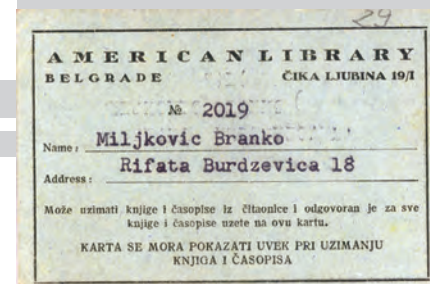
94. Повеља о додели Октобарске награде Града Београда
Пергамент папир, заштитна кутија од картона. Београд, 1960.
Текст повеље исписан црним тушем, ћирилицом.
Повеља: 45 x 33 1 л; заштитна кутија: дуж. 37, Ро-6
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1518

95. Захвалница Културно-просветне заједнице среза Ниш
Папир, штампано латиницом. Ниш, 1960.
24 x 35 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1519

96. Писана порука Бранка Миљковића
Папир, писано мастилом, ћирилицом.
Загреб, 1960.
Потпис мастилом, латиницом.
13,5 x 18,5 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 902

97. Писана порука Бранка Миљковића
Папир, писано мастилом, ћирилицом.
Загреб, 1960.
Потпис мастилом, ћирилицом.
14 x 18,5 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 900

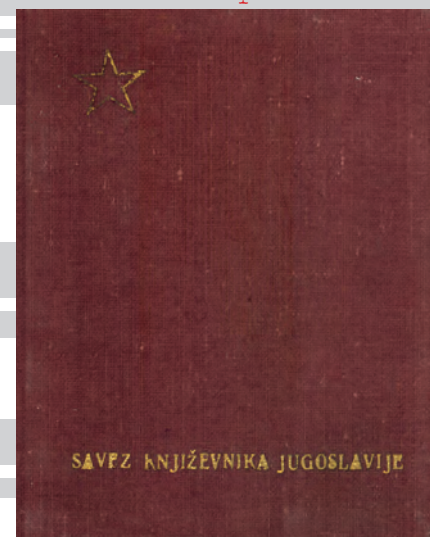
98. Пропусница за Првомајску параду
На име *Бранка Миљковића*. Београд, 1960.
Штампани текст, папир, латиницом.
7 x 12,5 1 л.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 973

кат. бр. 87

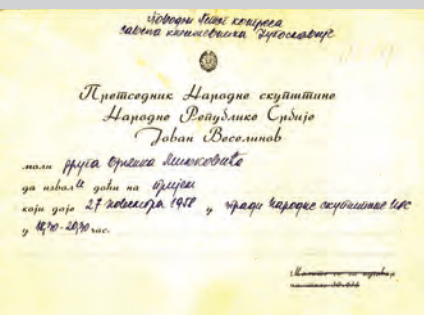
кат. бр. 88

кат. бр. 91

кат. бр. 103

кат. бр. 105

кат. бр. 106

99. Посетница аташеа за културу Амбасаде САД

Штампана курзивом, папир, на енглеском
језику, Београд (око 1960).

*George Dwight Henry, cultural Attache,
Embassy at the United States of America.*
(Џорџ Двајт Хенри, аташе за културу,
Амбасада САД)

6 x 9

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 968

100. Књига посетилаца

Свеска са тврдим корицама, Београд, 1962–1970.
(Из Спомен-собе Бранка Миљковића у породичној
кући у Београду, Ђорђа Краговца 52)

20 x 14

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1613

101. Књига утисака

Свеска са тврдим корицама, Ниш, 1971–2000.
(Из Спомен-собе у Народном музеју у Нишу)

29,5 x 21

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1515

102. Плакат за комеморативно вече

Папир, писани текст, ћирилицом, Београд, 1961.
(Комеморативно вече Удружења књижевника
Србије, посвећено Бранку Миљковићу)

80 x 70

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1516

103. Читуља Друштва књижевника Хрватске

поводом смрти Бранка Миљковића
Исечак из новина, штампани текст, папир,
латиница. (Загреб, фебруар 1961)

5 x 9

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 778

104. Плакат за књижевно вече

Папир, писани текст, латиницом.
Недатирано.

(Књижевно вече посвећено Бранку Миљковићу)

100 x 36

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1517

П О З И В Н И Ц Е

105. Позивница за пријем поводом Петог конгреса Савеза књижевника Југославије

Штампана позивница, папир, ћирилицом.
Београд, 1958.

Попуњавано – писаним текстом, мастилом,
ћирилицом.

*Поводом Петог конгреса Савеза
књижевника Југославије /*

*Претседник Народне скупштине Народне
Републике Србије /*

*Јован Веселинов / моли друга Бранка
Миљковића да изволи доћи на пријем /*

12,5 x 17

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1514

106. Позивница за пријем поводом рођендана председника ФНРЈ, Јосипа Броза Тита

Преклопна позивница, папир, штампани
текст, ћирилицом, Београд, 1959.

*Савезно извршно веће / Савезна народна
скупштина /*

*моли Бранка Миљковића да присуствује
пријему /*

*који даје поводом рођендана претседника
ФНРЈ Јосипа Броза – Тита /
на дан 25. маја 1959. године у 20, 30 часова /*

9,5 x 16

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 974

107. Позивница за свечану доделу Октобарске награде града Београда

Штампани текст, папир, ћирилицом,
Београд, 1960.

*Потпретседник Народног одбора
града Београда Владан Бојанић, моли
друга Бранка Миљковића, да изволи
присуствовати свечаној подели*

*Октобарских награда, у четвртак, 20.
октобра (1960) у 12 часова, у Народном
одбору Београда – Узун Миркова 1.*

12 x 16

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 976

108. Позивница председника ФНРЈ Јосипа Броза Тита за пријем поводом посете краља Авганистана Мохамад Захира
Штампани текст, папир, латиницом, Београд, 1960.

Predsednik FNRJ Josip Broz Tito sa suprugom / moli drugaricu i druga Branka Miljkovića / da izvole prisustvovati svečanom prijemu / koji daje u zgradi Narodne skupštine Narodne republike Srbije / u utorak 1. novembra 1960. godine u 20,00 časova / u čast Njegovog Veličanstva Mohamad Zahir / Kralja Avganistana / smoking / praznična uniforma sa lenticama/

13,5 x 18,5

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 975

109. Позивница амбасадора Републике Пољске за пријем поводом националног празника Пољске

Штампани текст, папир, на француском језику, Београд, 1960.

Henryk Grochulski peient Monsieur Branko Miljkovic / de leur faire l honneur de venie a la reception donnee mercred / le 22 julliet de 18,30 a 20,30 heures. Kneza Milosa 38 /

10 x 14,5

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1513

Ч Е С Т И Т К Е

110. Честитка Савеза књижевника Југославије за Нову 1959. годину

Преклопна честитка, штампани текст, папир, ћирилицом.

Београд, 1959.

9 x 17

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 962

111. Честитка часописа Сусрети за Нову 1959. годину

Штампани текст, папир, латиницом.

Титоград, 1959.

Потпис мастилом, латиницом: *Sreten Perović, urednik.*

8,5 x 14

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 968

112. Честитка Славка Михалића за Нову 1959. годину

Преклопна честитка, штампани текст, папир, латиницом.

Загреб, 1959.

Са унутрашње стране песма С. Михалића, *Još malo neka smo.*

12 x 17

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 965

113. Честитка часописа Стварање за Нову 1959. годину

Честитка са ковертом, папир, штампани текст, ћирилицом. Титоград, 1959.

Потпис мастилом, ћирилицом, *Чедо Вуковић.*

6 x 12

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 963

114. Честитка Драгана Колунџије за Нову 1960. годину

Штампана честитка, папир, илустрација у боји, Београд, 1960.

Потпис мастилом, латиницом, *Dragan Kolundžija.*

10,5 x 15

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 971

115. Честитка ИП Просвета за Нову 1961. годину

Преклопна честитка, штампани текст, папир, ћирилицом, Београд, 1961.

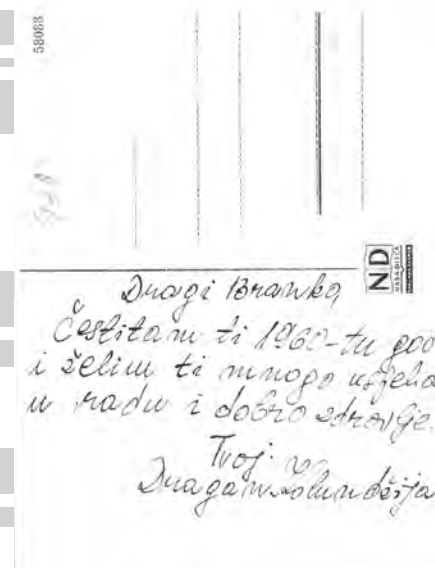
Потпис мастилом, ћирилицом, *Антоније Исаковић.*

13 x 18

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 972

кат. бр. 108

кат. бр. 114

кат. бр. 123

58

116. Честитка часописа Израз за Нову 1961. годину

Преклопна честитка, штампани текст, папир, латиницом, Сарајево, 1961.

Потпис мастилом, латиницом, *Mithad Begić*.

8 x 12,5 2 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1512

117. Честитка Мире Алечковић за Нову годину (?)

Текст на посетници, папир, мастилом, ћирилицом.

Подаци штампани: *Мира Алечковић, Београд, Булевар револуције 26, тел. 333–27. 6,5 x 10,5*

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 961

**ПИСМА
ДОПИСНИЦЕ
РАЗГЛЕДНИЦЕ**

(Лична преписка)

**118. Бранко Миљковић – Љиљани Илић
Ниш, 1. VIII 1949.**

Дописница, писано мастилом, ћирилицом.

Потпис мастилом, ћирилицом *Дамарти*.
(*Дамарти*, алијас Б. Миљковића)

10 x 15

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1652

**119. Бранко Миљковић – Љиљани Илић
Ниш, 15. IX 1949.**

Дописница, писано мастилом, ћирилицом.

Потпис мастилом, ћирилицом, *Дамарти*.

10 x 15

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1650

**120. Гордана Тодоровић – Божидару
Тимођевићу**

Ниш, април 1952.

Писано мастилом, ћирилицом.

30 x 22 4 л.

Фотокопија.

121. Elfi Güttner – Branko Brailo

Deutschland, Bad Godesberg, 7. 10. 1956.

Елфи Гитнер – Бранку Браилу

СР Немачка, Бад-Годесберг, 7. 10. 1956.

Писмо са ковертом, папир, писано мастилом, на немачком језику.

Потпис мастилом, ћирилицом.

Адресовано: *Branko Brailo*.

(Презиме *Браило* је девојачко презиме мајке (*Марије*) Б. Миљковића).

20,5 x 14,5 1 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 805

**122. Златко Томичић – Неосимболистима
Zagreb, 14. februar 1957.**

Писмо без коверте, папир, куцано машином, латиницом.

Потпис мастилом, латиницом.

29,5 x 20,5 4 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 904

**123. Милован Данојлић - Бранку
Миљковићу**

Дубровник, 12. 6. 1958.

Разгледница црно-бела са мотивом Дубровника.

Писано хемијском оловком, ћирилицом.

Потпис хемијском оловком, ћирилицом.
9 x 14,5

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 943

**124. Милован Данојлић – Бранку
Миљковићу**

Мали Лошињ, 8. 8. 1958.

Разгледница црно-бела са мотивом Малог Лошиња.

Писано графитном оловком, ћирилицом.

Потпис графитном оловком, ћирилицом.
10 x 14

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 938

125. Златко Томичић – Бранку Миљковићу

Винковци, 7. XI 1958.

Разгледница црно-бела са мотивом центра Винковаца.

Писано мастилом, ћирилицом.

Потпис мастилом, латиницом.

10,5 x 14

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 953

126. Бранко Миљковић – Славку Михалићу

Београд, 19. XI 1958.

Писмо без коверте, папир, куцано латиницом.

Потпис мастилом, ћирилицом.

20,5 x 15 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв.бр. 897.

127. Славко Михалић – Бранку Миљковићу

Zagreb, 23. XII 1958.

Писмо без коверте, папир, писано мастилом, латиницом.

Потпис мастилом, латиницом.

29,5 x 20,5 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 803

128. Славко Михалић – Бранку Миљковићу

Zagreb, 18. I. 1959.

Писмо без коверте, папир, писано мастилом, латиницом.

Потпис мастилом, латиницом.

29,5 x 20,5 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 804

129. Златко Томичић – Бранку Миљковићу

*Nazarje (Celje) Slovenija
Celje, 8. III 1959.*

Разгледница црно-бела, писано оловком, латиницом.

Потпис оловком, латиницом.

10,5 x 15

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв.бр. 955

130. Вера (Србиновић) – Бранку Миљковићу

Njujork, 17. 9. 1959.

Разгледница у боји са панорамом Њујорка.

Писано мастилом, латиницом.

Потпис мастилом, латиницом.

9 x 14

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 956

131. Чедомир Миндеровић – Бранку Миљковићу

Krakov, 27. 9. 1959.

Разгледница црно-бела са мотивом Кракова.

Писано мастилом, латиницом.

Потпис мастилом, латиницом.

10 x 14

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 948

132. Бранко Миљковић – Изету Сарајлићу

Београд, 23. X 1959.

Писмо без коверте, папир, писано мастилом, латиницом.

Потпис мастилом, латиницом.

30 x 22 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1638

133. Alain Bosquet - Mr. Branko Miļković

New York 10. I 1960.

Ален Боске – Бранку Миљковићу

Њујорк, 10. I 1960.

Авионско писмо, папир; писано мастилом, на француском језику.

Потпис мастилом, латиницом

27,5 x 21 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 800

кат. бр. 125

кат. бр. 133

Rome, le 16.2.1961

Prot. N. 4265/07/m

Cher Collègue,

J'ai le plaisir de vous informer qu'en cours de sa séance du 10 février à Rome, le Conseil Directeur de la Communauté Européenne des Écrivains a pris acte avec satisfaction de votre adhésion en qualité de membre à notre association.

Veuillez agréer, cher Collègue, l'expression de nos sentiments très distingués.

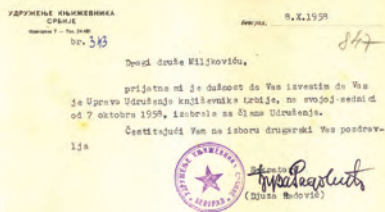
LE SECRÉTAIRE GÉNÉRAL
(Giancarlo Vigorelli)

Giancarlo Vigorelli

P.S. Nous vous envoyons à part une brochure où vous trouverez tous renseignements utiles sur la CEESE; vous recevrez aussi une carte d'identité et le Bulletin de la CEESE.

Via de Salaria 3 - Tel. 9840 - Rome

кат. бр. 134

кат. бр. 141

134. COMUNITÀ EUROPEA DEGLI SCRITTORI – Branko Miljkovic

Rome, le 16.2.1961

Заједница европских писаца – Бранку Миљковићу

Rim, 16. 2. 1961.

Писмо са ковертом, меморандум, папир.

Куцано на француском језику.

Потпис мастилом, латиницом:

Le secrétaire general – Giancarlo Vigorelli

(Генерални секретар – Ђанкарло Вигорели)

29 x 21 лл.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 805

135. Златко Томичић - Обитељи Миљковић

Zagreb, 12. 3. 1961.

Писмо са ковертом, папир, писано

мастилом, латиницом.

Потпис мастилом, латиницом.

На полеђини коверте: *šalje: Zlatko Tomičić,*

Zagreb, Krajiška 16/2.

29,5 x 21 2 л.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1009

136. Златко Томичић – Обитељи Миљковић

Zagreb, 11.2.1962.

Писмо са ковертом, папир, писано

мастилом, латиницом.

Потпис мастилом, латиницом.

30 x 21 лл.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 812

137. Златко Томичић – Породици Глише Миљковића

Zagreb, 23. 2. 1962.

Писмо са ковертом, папир, писано

мастилом, латиницом.

Потпис мастилом, латиницом.

30 x 21 лл.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 808

138. Љиља (?) – Бранку Миљковићу

Lion, 24. februara (?)

Разгледница црно-бела са панорамом

Лиона.

Писано хемијском оловком, латиницом.

Потпис хемијском оловком, латиницом.

10 x 15

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 935

(П о с л о в н а п р е п и с к а)

139. Часопис Дело – Бранку Миљковићу

Beograd, 3. novembra 1956.

Меморандум *Дела*, папир, куцано

латиницом.

Потпис мастилом, латиницом (*Sveta Lukić*).

29,5 x 21 лл.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 840

140. Летопис Матице српске – Бранку Миљковићу

Novi Sad, 19. II 1958.

Дописница, куцано латиницом.

Потпис мастилом, ћирилицом (*Александар*

Тешма).

9 x 14

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 936

141. Удружење књижевника Србије – Бранку Миљковићу

Beograd, 8. X 1958.

Меморандум Удружења, папир, куцано

латиницом.

Потпис мастилом, латиницом (*Đuza*

Radović).

15 x 21 лл.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 847

142. Удружење књижевника Србије – Бранку Миљковићу

Beograd, 12. XI 1958.

Меморандум Удружења, папир, куцано

латиницом.

Без потписа.

15 x 21 лл.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 846

143. Летопис Матице српске – Бранку Миљковићу

Novi Sad, 27. decembar 1958.

Меморандум, папир, куцано латиницом.
29,5 x 20,5 лл.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 845

144. Друštvo slovenskih književnikov – tovariš Branko Miljković

Ljubljana, 25. 12. 1958.

Друштво словеначких књижевника –

Бранку Миљковићу

Љубљана, 25. 12. 1958.

Меморандум Друштва, папир, куцано латиницом.

Потпис мастилом, латиницом (*Sofija Jančić*).
20,5 x 14,5 лл.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 844

145. Рукометни клуб Железничар – Бранку Миљковићу

Beograd, 24. XII 1958.

Писмо без коверте, папир, куцано латиницом.

20,5 x 14,5 лл.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 843

146. Издавачко предузеће Просвета – Бранку Миљковићу

Beograd, 31.7.1959.

Уговор на меморандуму, папир, куцано ћирилицом.

Потпис мастилом, ћирилицом:

аутор (*Бранко Миљковић*), директор *Просвете* (*Ж. Д.*)

29 x 20,5 лл.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 896

147. Matica Hrvatska – Бранку Миљковићу

Zagreb, 9. VIII 1959.

Меморандум, папир, куцано латиницом.

Потпис мастилом, латиницом (*Nikola Ravić*).

20 x 14,5 лл.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 861

148. Издавачко предузеће Lykos – Бранку Миљковићу

Zagreb, 26. VIII. 1959.

Меморандум, папир, куцано латиницом.

Потпис ћирилицом (*Б. Миљковић*), латиницом, (*R.[ade] Radosavljev*).

29,5 x 20,5 лл.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв.бр. 898

149. Paul E. Wheeler – Mrs. Marija Miljkovic

Пол Е. Вилер – Марији Миљковић

Beograd, 16. maj 1968.

Писмо са ковертом, папир, меморандум Амбасаде САД.

Куцано, на енглеском језику.

Потпис мастилом, латиницом;
Pol E. Wheeler, Cultural Attache.

21 x 29,5 лл.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв бр. 1643

150. Dr Bernard Johnson – Gligorije Milkovic

London, 30. IX 1970.

Бернард Џонсон – Глигорију Миљковићу

Миљковићу

Лондон, 30. IX 1970.

Меморандум, папир, куцано латиницом.

Потпис хемијском оловком, латиницом.

22,5 x 17 лл.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1013

151. Лист Telegram – Бранку Миљковићу

Zagreb (?)

Писмо са ковертом, папир, куцано латиницом.

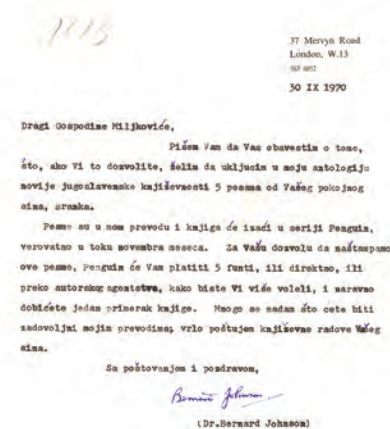
Потпис мастилом, латиницом (*Mirko Božić*).

29,5 x 21,5 лл.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 831

кат. бр. 149

кат. бр. 150

кат. бр. 153

кат. бр. 168

**152. Jugoslovenska autorska agencija-
Бранку Миљковићу**

Beograd (?)

Писмо без коверте, папир, куцано
латиницом.

Потпис мастилом, латиницом (*M. Stamatović*).

30 x 21 лл.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 835

ФОТОГРАФИЈЕ

153. Породични фото-албум

Фото-албум са корицама од орнаментисане
коже, Хрватска, Загреб, 1961; двадесет листова
од картона са 36 црнобелих фотографија и
исечцима из штампе (1961–970).

Занатска израда, Фоторадионица –
Fotografija Zagreb

32 x 41 20 л

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 679

**154. Бранко Миљковић са мајком у
шетњи у Нишу**

Фотографија црнобела, фрагмент, Ниш, око
1938/39.

(с лева на десно, други: Бранко Миљковић
у морнарском комплету)

13 x 6

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1638

155. Бранко Миљковић као дечак

Фотографија црнобела, каширана у
дрвеном раму, Ниш, око 1940.

(Б. Миљковић у морнарском комплету)

16 x 11

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1561

**156. Портрет Бранка Миљковића у
Гимназији**

Фотографија црнобела, Ниш, 1952.

(Снимљено у учионици гимназије *Стеван
Сремац*.)

9 x 14

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 463

**157. Бранко Миљковић и Жика Лазић
на Теразијама у Београду**

Фотографија црнобела, Београд, децембар 1956.

(с лева на десно: Жика Лазић и Бранко
Миљковић)

9 x 6

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1660

**158. Бранко Миљковић са друговима из
VIII/2 разреда**

Гимназије „Стеван Сремац“

Фотографија црнобела, Ниш, пролеће, 1953.

(трећи ред, први с десна, стоји: Бранко
Миљковић у војничком шињелу)

11 x 15

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1639

159. Колекција разгледница Београда

Десет црнобелих фотографија са мотивима
Београда.

Корице на преклоп, Београд, 1954.

Штампа *Jugoturist*, Београд.

10,5 x 17 11 л

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1608

160. Бранко Миљковић на Теразијама

Фотографија црнобела, Теразије, Београд,
1956. (с лева на десно: Жика Лазић и Бранко
Миљковић)

(Снимио: Стефан Богдановић)

8,5 x 6

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1641

161. Бранко Миљковић на Калемегдану

Фотографија црнобела, Калемегдан,
Београд, пролеће 1957.

(с лева на десно: Божидар Тимотијевић,
Бранко Миљковић, Жика Лазић, и Милован
Данојлић)

(Снимио: Стефан Богдановић)

6 x 8,5

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1642

162. Бранко Миљковић на Калемегдану
Фотографија црнобела, Калемегдан,
Београд, пролеће 1957.
(с лева на десно: Божидар Тимотијевић,
Бранко Миљковић и Жика Лазић.
Калемегдан, Београд)
(Снимио: Стефан Богдановић)
13,5 x 8,5
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1643

163. Бранко Миљковић на Калемегдану
Фотографија црнобела, Калемегдан,
Београд, пролеће 1957.
(с лева на десно: Милован Данојлић,
Бранко Миљковић и Жика Лазић)
[Снимио: Стефан Богдановић]
8,5 x 6
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1644

164. Бранко Миљковић на Калемегдану
Фотографија црнобела, Калемегдан,
Београд, пролеће 1957.
(с лева на десно: Бранко Миљковић и
Милован Данојлић)
[Снимио: Стефан Богдановић]
9 x 14
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1645

**165. Бранко Миљковић са пријатељима
у Београду**
Фотографија црнобела, Трг Маркса и
Енгелса, Београд, 1957.
(с лева на десно: Жика Лазић, Драган
Јеремић и Бранко Миљковић)
[Снимио: Стефан Богдановић]
18 x 12,5
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1648

**166. Бранко Миљковић са пријатељцом
на Калемегдану**
Фотографија црнобела, Калемегдан,
Београд, око 1957.
13 x 8
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1649

**167. Бранко Миљковић и Велимир
Лукић**
Фотографија црнобела, Калемегдан,
Београд, око 1958.
(с лева на десно: Бранко Миљковић и
Велимир Лукић)
9 x 13
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1647

**168. Портрет песникиње Гордане
Тодоровић**
Фотографија браон тонирана, Фото *Урош
Микић*.
Београд, 18. IX 1959.
Посвета: *Свом пријатељу Бранку, великом
српском песнику*.
13 x 18
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 462

**169. Бранко Миљковић са пријатељицом
на Калемегдану испред Споменика
захвалности Француској**
Фотографија црнобела, Калемегдан,
Београд, око 1959.
13 x 8
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1650

170. Бранко Миљковић чита песме
Фотографија црнобела, Калемегдан,
Београд, 1959.
(први с лева: Бранко Миљковић испред
групе писаца, чита песме Јована Поповића)
9 x 13,5
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1651

**171. Бранко Миљковић са групом
писаца на Калемегдану**
Фотографија црнобела, Калемегдан,
Београд, 1959.
(с лева на десно, шести у првом реду,
стоји: Бранко Миљковић)
12 x 17
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1652

кат. бр. 169

кат. бр. 170

кат. бр. 188

кат. бр. 189

кат. бр. 191

172. Бранко Миљковић са пријатељима у Загребу

Фотографија црнобела, Загреб, 1959.
(с лева на десно: Радован Павловски, Бранко Миљковић и Златко Томичић)
10 x 15
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1653

173. Бранко Миљковић у Загребу

Фотографија црнобела, Загреб, 1959.
(Бранко Миљковић наслоњен на дрво)
9 x 14
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1654

174. Бранко Миљковић на књижевној вечери у Загребу

Фотографија црнобела, Загреб, 24. 12. 1959.
(с лева на десно: Бранко Миљковић, Јово Бригљевић и Златко Томичић)
6,5 x 9
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 465

175. Бранко Миљковић у Охриду на Трећем југословенском фестивалу поезије

Фотографија црнобела, Охрид, јул 1959.
(с лева на десно: Бранко Миљковић, Десанка Максимовић и Зага Солев)
[Снимио: Сретен Перовић]
8,5 x 11
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1655

176. Бранко Миљковић у Охриду са групом књижевника на Трећем југословенском фестивалу поезије

Фотографија црнобела, Охрид, јул 1959.
(с лева на десно, други, Бранко Миљковић)
8,5 x 13,5
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 497

177. Бранко Миљковић у Охриду у шетњи са групом писаца

Фотографија црнобела, Охрид, јул 1959.
(Бранко Миљковић у тамном оделу, држи лулу)
8 x 13
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1656

178. Портрет Бранка Миљковића

Фотографија црнобела, каширана у дрвеном раму, Београд, 1960.
(Портрет са лептир машинном)
33 x 42
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1558

179. Портрет Бранка Миљковића

Фотографија црнобела, каширана у дрвеном раму, Београд, 1960.
(Портрет са црним наочарима и лептир машинном)
17 x 22
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1558/1

180. Портрет Бранка Миљковића

Фотографија црнобела, портрет - полупрофил. Београд, 1960.
18 x 13
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1640

181. Портрет Бранка Миљковића

Фотографија црнобела, Београд, 1961.
(Бранко Миљковић са тамним наочарима и цигаретом)
9 x 14
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1646

182. Родитељски дом Бранка Миљковића у Нишу

Фотографија црнобела, Ниш, 1972.
(Кућа у којој је живео Бранко Миљковић до 1953, ул. Љубе Дидића 9)
[Снимио: Ненад Младеновић]
8 x 12
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1657

183. Кућа на Звездари у Београду
Фотографија црнобела, Београд, око 1972.
(Кућа у којој је становао Бранко Миљковић на Звездари,
1953/54, ул. Рифата Бурџевића 18)
[Снимио: Ненад Младеновић]
9 x 14
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр.1658

184. Родитељска кућа Бранка Миљковића у Београду
Фотографија црнобела, Београд, 1972.
(Кућа у којој је живео Бранко Миљковић од 1954, између Душановца и Вождовца, ул. Борђа Краговца 52)
9 x 14
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1659

ЛИКОВНА ДЕЛА

185. Портрет (карикатура) Бранка Миљковића
Карикатура профила Б. Миљковића, црни туш.
Каширано у дрвеном раму.
Сигн. К. (?), око 1958.
28 x 44
Народни музеј Ниш, ЗБМ, 1562

186. Уметнички портрет мајке Бранка Миљковића
Непознати аутор. Портрет мајке Марије.
Графитном оловком, каширано у дрвеном раму.
33 x 28
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1603

187. Школски цртеж Бранка Миљковића
Цртеж *Зимски пејзаж*, дрвеним бојицама,
каширано
у дрвеном раму. Ниш, 1944.
Потписан штампаним словима: *Бранко*.
(Рађен у III разреду основне школе)
25,5 x 35
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1557

ПРЕДМЕТИ

188. Писаћа машина Оптима
Портабл-машина *Optima*, латинична.
Фабричка израда, око 1952.
30 x 24 x 9
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв.бр. 1553

189. Писаћа машина Перкео
Портабл машина на склапање *Perkeo*
(shutz/marke), латинична.
Фабричка израда, Немачка, прва половина
20. века
29,5 x 25 x 14
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв.бр.1552

190. Грејалица
Електрична грејалица *Елинд*, лим, четири
грејача.
Фабричка израда, око 1950.
30 x 39 x 12
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв.бр. 1640

191. Радио-апарат
Радио-апарат *Никола Тесла*, у дрвеној
шкољки, браон политираној.
Фабричка израда, *Заводи РР – Ниш*, око
1950.
35 x 52,5 x 21,5
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1554

192. Грамофон
Портабл грамофон *Supraphon* у метално-
картонском коферу.
Фабричка израда, *RIZ - Zagreb*, око 1952.
27 x 40 x 8
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1555

193. Грамофонска плоча
Грамофонска ЛП плоча са омотом, око
1952/53.
(Brahms, Simphonie Nr.1 smoll, op. 68)
Издање: Jugoton/Telefunken
31 x 32
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1605

кат. бр. 192

кат. бр. 193

кат. бр. 194

кат. бр. 197

кат. бр. 198

кат. бр. 196

кат. бр. 207

66

194. Грамофонска плоча

Грамофонска ЛП плоча са омотом, око 1952/53
(Bethoven, Symphonie Nr. V small, op 67)

Издање: Jugoton/Telefunken
26 x 26

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1605/1

195. Грамофонска плоча

Грамофонска ЛП плоча са омотом, око 1980.

*Узалуд је будим – поезија Бранка
Миљковића*

Издање: Радио-телевизија Београд.

31 x 31

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1065/2

196. Сат стони

Четвртастог облика, марке *Mercedes*,
посребрени никл, са механичким
механизмом.

Фабричка израда, Немачка, око 1952.

12 x 12

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1594

197. Мастионица

Дрво, буково, лаковано, стакло ливено у калуп.
Занатска израда, око 1951.

25 x 17 x 6

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1568

198. Сат стони

Четвртог облика, марке *Europeo*, са
механичким механизмом, у црвеној склапаћој
кутији. Метал, стакло, пластика.

Фабричка израда, Француска, 1960.

7,5 x 7,5 x 4

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1593

199. Сат – будилник

Округлог облика, марке *Insa*, са механичким
механизмом.

Фабричка израда, прва половина 20. века

Р 6,5; шир. 4

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1593

200. Сат- будилник

Округлог облика, марке *Insa*, са механичким
механизмом.

Фабричка израда, прва половина 20. века
Р 10,5; шир. 5,5

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1593

201. Школски глобус

Лоптастог облика, лим обложен папиром са
уцртаним континентима.

Дрвено округло постоље са металном
осовином (држач).

Фабричка израда, прва половина 20. века.

Постоље: Р 11; вис. 16

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1551

202. Пепељара

Правоугаоног облика, дрво, овално удубљена,
метални уложак.

На постољу фигура пса од дрвета, са лулом
у устима.

Уметничко-занатска израда, прва половина
20. века.

Постоље: 7,5 x 15; вис. 11,5

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1546

203. Домине

Паковање домина у кутији од зеленог
картона, правоугаоног облика.

На поклопцу натпис: *Veliki domino*

Фабричка израда, прва половина 20. века.

22 x 5,5 x 4

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1572

204. Шаховска гарнитура

Кутија од буковог дрвета, фурнирана са
шаховским пољима.

Фигуре пластичне. Фабричка израда, прва
половина 20. века.

14,5 x 30

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1573

205. Стаклена пепељара

Кружног облика, стакло ливено.
Украшена брушеним цик-цак урезима.
По ободу три уреза за цигарете.
Фабричка израда, 20. век.
Р 10
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв.бр. 1549

206. Лула

Полулоптастог изгледа, дрво, полукружни
издубљени отвор.
Камиш од пластике.
Занатска израда, прва половина 20. века.
Дуж.14; Ро 0,7
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1547

207. Прибор за писање

Два налив-пера, хемијска оловка;
графитна оловка, држаља са пером,
три гумице за брисање.
Фабричка израда, прва половина 20. века.
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1565,
1566, 1567, 1571

208. Административни сунђер

Сунђер округлог облика *Сава*.
Гумена шкољка, језгро од сунђера.
Фабричка израда, прва половина 20. века
Р 8
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1569

209. Боца са чашом за воду

Боца крушкастог облика са чашом за воду.
Светло-плаво стакло.
Фабричка израда, прва половина 20. века
(боца) вис. 23; (чаша) вис. 8
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1548

210. Ваза

Тамно-браон стакло са изливеним украсима.
Фабричка израда, прва половина 20. века.
Вис. 29
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1550

211. Наочари за сунце

Оквир од браон пластике и тамним
стаклима.
Фабричка израда, око 1955.
Дуж. 13
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1570

212. Путни кофер

Ојачани картон, тамнобраон боје, метални
окови.
Занатска израда, Ниш, 1953.
Дуж. 60; шир. 39; вис. 16
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 798

213. Стона лампа у облику женске фигуре

Порцелан, бело глеђосан, постолје црне
боје, метални држач са два сијалична места,
Париз, 1960.
Занатски израда, *Limoges / Haiga / France*.
Вис. фигуре: 26
Вис. фиг. са држачем: 40
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1608

О Д Е В Н И П Р Е Д М Е Т И**214. Прслук мушки**

Прслук црвене боје, плиш.
Класичан крој са шпиц изрезима, шест
дугмади.
Занатска израда, Београд, 1960.
Дуж. 54,5
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1585

215. Прслук мушки

Прслук беле боје, плиш.
Класичан крој са шпиц изрезима, шест
дугмади.
Занатска израда, Београд, 1960.
Дуж. 54,5
Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв.бр. 1586

кат. бр. 202

кат. бр. 206

кат. бр. 211

кат. бр. 212

кат. бр. 216

кат. бр. 217

216. Шешир мушки

Шешир од филца, са средњим – широким ободом, сиве боје.

Занатска израда, Београд, 1959.

Вис. 13; обим: 58,5

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1576.

217. Одело мушко

Одело свечано, црно, вуна, машински шивено. Сако: класичан крој, џепови усечени, са капнама.

Панталоне: класичан крој, џепови косо усечени.

Београд, око 1958.

Дуж. сакоа: 71,5; шир. рамена 45

Дуж. панталона: 100; обим струка: 78

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1580

218. Одело мушко

Летње одело, плаво, вуна, машински шивено.

Сако: класичан крој, џепови усечени, са капнама.

Панталоне: класичан крој, џепови косо усечени.

Прслук: класичан крој са шпиц изрезима, са шест дугмади.

Београд, око 1958.

Дуж. сакоа: 74; шир. рамена: 45

Дуж. панталона: 104; обим струка: 93

Дуж. прслука: 54

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1578

219. Мантил

Балон свила, светло-зелене боје, класичан крој, косо усечени џепови.

Фабричка израда, Београд, 1957.

Дуж. 109

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1584

220. Капут мушки

Вуна, црне боје, равног кроја.

Ревери пресвучени црним сомотом.

Фабричка израда, Београд, 1957.

Дуж. 112; шир. рамена: 60

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1590

221. Кошуља мушка

Најлон, пругаста црна, класичан крој.

Фабричка израда, Београд, 1959.

Дуж. 84; шир. рамена: 51,5

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1582

222. Кошуља мушка

Најлон, светлоплава, равног кроја.

Фабричка израда.

Београд, 1960.

Дуж. 83,5; шир. рамена: 49

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1583

223. Лептир машна

Свила, црна, са белим туфнама.

Занатска израда, Београд, 1957.

Дуж. 11,5; шир. 3

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1588

224. Лептир машна

Свила, бела.

Занатска израда, Београд, 1957.

Дуж. 12,5; шир. 5,5

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1588 /

НАМЕШТАЈ

225. Огледало - тоалет

Део намештаја, огледало, постолје, наткасна.

Дрво, стакло, политура браон боје.

Фабричка израда, око 1950.

Огледало: 136 x 54; постолје: 36x80x28;

наткасна: 54 x 44 x 32

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1533 /

натк. 1534

226. Столица тапацирана

Дрво, са наслоном, браон политура,

седиште тапацирано.

Фабричка израда, око 1950.

Вис. 80

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1600

227. Дрвена столица

Дрво буково, са наслоном, браон политура.
Фабричка израда, око 1950.

Вис. 78

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв.бр. 1535

228. Кауч са витрином

Кауч са наслоном и полицом, дрво, браон политура.

Лежај тапациран, расклапајући.

Фабричка израда, око 1950.

90x200x80

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв.бр. 1599

229. Чивилук

Подни, дрво, браон политура.

Фабричка израда, око 1950.

Вис. 200

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв.бр. 1563

230. Сто

Четвртасти сто на расклапање, дрво,
браон политура.

Фабричка израда, око 1950.

Народни музеј Ниш, ЗБМ, инв. бр. 1600

ПРАТЕЋИ ПРЕДМЕТИ

Из фонда збирке Б. Миљковић

1. Лична библиотека Бранка Миљковића и књиге са посветом, Народни музеј Ниш, ЗБМ (б).
2. Дневне новине и књижевни листови, Народни музеј Ниш, ЗБМ.
3. Сепарати књижевних часописа, Народни музеј Ниш, ЗБМ.
4. Телеграми и изјаве саучешћа, Народни музеј Ниш, ЗБМ.
5. Корице са исечцима из штампе, Народни музеј Ниш, ЗБМ.
6. Књиге и друге публикације о Бранку Миљковићу, Народни музеј Ниш
7. Књиге добитника награде „Бранко Миљковић”, Народни музеј Ниш.
8. Похвалница Наставничког савета Б. Миљковићу, за рад у Литерарној дружини „Његош”.
9. Рукопис дијалогског спева *Малдорор Икс*,

Остало

10. Реквизити са снимања филма *Ватра и ништа*; шешир, кофер, плакат за филм. (власништво продуцентске куће *Круг*)
11. Шал Бранка Миљковића (власништво породице Миљковић)

кат. бр. 214, 223

кат. бр. 220

Handwritten text in a cursive script, possibly a signature or a name, rendered in a light gray color. The text is partially obscured by a vertical gray bar on the left side of the image.

**каталошки
списак књига
личне
библиотеке**

БРАНКО МИЉКОВИЋ

ПЕСМЕ

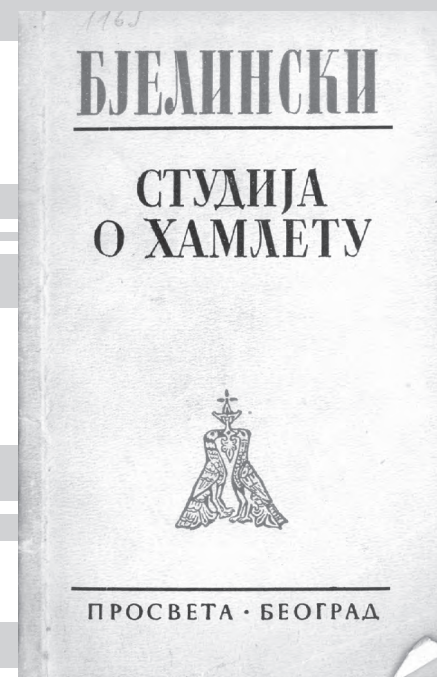
72

кат. сп. (б) 149

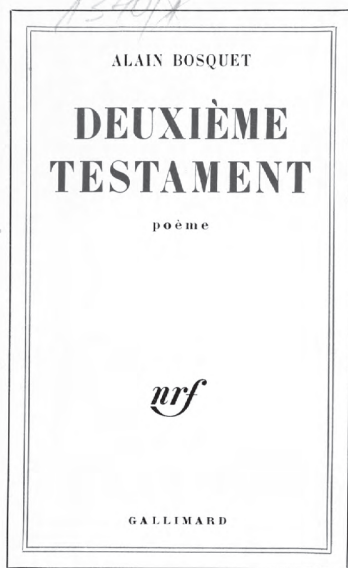
Монографске публикације*

1. АВЛИН, Клод, Двострука смрт Фредерика Белоа: са двоструком белешком о детективном роману, Нови Сад, 1953. Народни музеј Ниш, ЗБМб, /инв. бр. 1281/
2. АДАМИЋ, Stanislava, Grebeni rastu na obalama, Split, 1958. /1255/
3. АКОРДИ sa Sutjeske, Beograd, 1958. /1307/
4. АЛЕЧКОВИЋ, Мира, Ноћ ова последња, Београд, 1960.
Посвета: *Branku Miljkoviću dragom pesniku, Mira Alečković.* /1311/
5. ANTHOLOGIE de la poésie yougoslave contemporaine, Paris, 1959. /1278/
6. АНТОЛОГИЈА дубровачке лирике, Биоград, 1894. /1122/
7. АНТОЛОГИЈА народне поезије, Београд, 1960. /1047/
8. АНТОЛОГИЈА савремене енглеске поезије: (1900–1950), Београд, 1957. /1318/
9. АНТОЛОГИЈА старе српске књижевности (XI–XVIII века), Београд, 1960. /1046/
10. АНТОЛОГИЈА hrvatskih pjesama u prozi, Zagreb, 1958.
Посвета: *Mom jedinom prijatelju pjesniku – Branku Miljkoviću, jedno od mojih čeda Zlatko, Beograd, 8. 8. 59.* /1043/
11. АРИЈАН, Flavije, Priručnik Epiktetov, Beograd, 1958. /1247/
12. АРИОСТО, Лодовико, Бијесни Роландо. Св. 1: витешки еп у 46 пјесама, Биоград, 1895. /1123/
13. БАНИЋ, Ivan J, Veština pamćenja (mnemotehnika): kako se lako uče i trajno памте сви школски предмети, Београд, [19--]. /1153/
14. БАРНЕТ, Linkoln, Albert Ајнштајн i svemir, Beograd, 1956. /1063/
15. БЕДИЕР, Joseph, Roman o Tristanu i Izoldi, Zagreb, 1951. /1242/
16. ВАИРОВ, G. A., Hitna hirurgija kod novorođenčadi, Beograd; Zagreb, 1967. /1213/
17. БИБЛИЈА или цело Свето писмо Старога и Новога завјета, Београд, 1932. /1062/

*Скраћеница: кат. сп. (б) : Каталогски списак личне библиотеке Бранка Миљковића

кат. сп. (б) 19

Au poète
Branko Miljković,
en pensée amicale
et fraternelle,
Alain Bosquet

кат. сп. (6) 22

74

18. BIHALJI-MERIN, Oto, Fresken und Ikonen: Mittelalterliche Kunst in Serbien und Makedonien, Munchen, cop. 1958. /1055/
19. БЈЕЛИНСКИ, Висарион Григорјевич, Студија о Хамлету: Мочалов као Хамлет, Београд, 1953. /1165/
20. БЛАГОЈЕВИЋ, Десимир, Три кантате, Београд, 1956. /1070/
21. BOSQUET, Alain, Deuxième testament: poème, Paris, 1959.
БОСКЕ, Ален, Други тестамент – поема, Париз, 1959.
Посвета: *Au poete Branko Miljković, en pensee amicale et fraternelle, Alain Bosquet;* (на другом примерку истог наслова/посвета): *Pour toi, mon cher Zoran Mišić, en hommage affectueux et fraternel, ton ami et complice, Alain Bosquet.*
[*Песнику Бранку Миљковићу, са пријатељском и братском мишљу, Ален Боске; / на другом примерку истог наслова /, За тебе, драги мој Зоране Мишићу, у знак сећања, твој пријатељ и сабрат, Ален Боске.*]
/1340/ 1, 1340/2/
22. BOSQUET, Alain, Premier testament: poème, Paris, 1957.
БОСКЕ, Ален, Први тестамент – поема, Париз, 1957.
Посвета: *Au poete Branko Miljković, ami commun de Vasko Popa, en chaleureux salut, Alain Bosquet, 22, avenue de l Opera, Paris*
[*Песнику Бранку Миљковићу, заједничком пријатељу Васка Попе, срдачни поздрав, Ален Боске, 22, avenue de l Opera, Paris*]
/1341/
23. BOSQUET, Alain, Syncopes: avec deux dessins par André Masson, Paris, 1951. /1143/
24. BOŠKOVIĆ, Ruđer, O prostoru, vremenu i relativnosti, Beograd, 1956. /1230/
25. BOŠKOVIĆ, Ruđer, Teorija prirodne filozofije: (osnovni tekst), Beograd, 1958. /1248/
26. BOŠNJAK, Branko, Grčka filozofija i odabrani tekstovi filozofa: od prvih početaka do Aristotela, Zagreb, 1956. /1023/
27. BOŠNJAK, Branko, Filozofija od Aristotela do renesanse i odabrani tekstovi filozofa, Zagreb, 1957. /1023/1 /
28. БРЮСОВ, Валерий, Яковлевич, Избранные стихотворения, Москва, 1945. /1056/
29. ВАСИЛИЋ, Ангелина, Студеница, Београд, 1960. /1613/
30. VALÉRY, Paul, Poésies, Paris, 1943. /1113/
31. БЕЛМАР–ЈАНКОВИЋ, Владимир, Робови: комедија једне тајне, Београд, 1924. /1294/
32. VELJAČIĆ, Čedomil, Filozofija istočnih naroda. Knj. 1, Indijska filozofija i odabrani tekstovi, Zagreb, 1958. /1023/6/
33. VELJAČIĆ, Čedomil, Filozofija istočnih naroda. Knj. 2, Iran, islam, Kina, Japan i odabrani tekstovi, Zagreb, 1958. /1023/7/

34. VERGILIJE Maron, Publije, Publija Vergilija Marona Pastirske pjesme; i Pjesme o gospodarstvu, Zagreb, (1911).
/1164/
35. VERNES, Henry, Les rescapés de l'Eldorado: les aventures de Luc Dassaut, Paris, 1957.
/1108/
36. VEČERINA, Ivan, Logika: za više razrede srednjih škola, Zagreb, 1954.
/1111/
37. VIDRIĆ, Vladimir, Pjesme, Zagreb, [19--]
/1268/
38. ВИНАВЕР, Станислав, Европска ноћ: стихови из заробљеништва: (1941–1945), Београд, 1952.
/1209/
39. VODIČ po Zadru i okolici, Zadar: Gradsko štamparsko poduzeće, 1949.
/1096/
40. VOJNOVIĆ, Ivo, Akordi, Zagreb, 1917.
/1147/
41. VOLTAIRE, Francois Marie Arouet, Le siecle de Louis XIV: extraits, Paris, 1927.
/1270/
42. ВУКОВИЋ, Чедо, Летилица професора Бистроума, Београд, 1961.
/1156/
43. ВУЛФ, Вирцинија, Есеји: избор, Београд, 1956.
/1103/
44. ГАЛОГАЖА, Слободан, Пут у свјетлост, Београд, 1950.
/1432/
45. ГАРСИА Лорка, Федерико, Избранная лирика, Москва, 1960.
/1317/
46. ГВОЗДЕНОВИЋ, Драг. М., Матарушка Бања, Матарушка, 1953.
/1133/
47. GERŠKOVIĆ, Leon, Historija narodne vlasti: udžbenik za studente Pravnog fakulteta, Beograd, 1957.
/1196/
48. ГЕТЕ, Јохан Волфганг фон, Ифигенија на Тавриди: драма у пет чинова, Београд, 1944.
/1142/
49. GOG, Vincent van, Vincent van Gog: (1853–1890): iz kolekcije Državnog muzeja Kröller-Müller, Otterlo – Holandija, Beograd, 1966.
/1190/
50. ГОРКИ, Максим, Лето; драме, Београд; Загреб, 1951.
/1199/
51. ГОРКИ, Максим, Приповетке, Београд; Загреб, 1952.
/1645/
52. ГОТЈЕ, Теофил, Роман једне мумије, Београд, [19--]
/1118/
53. ГРБИЋ, Драгослав, Пет песника: есеји, Београд, 1963.
/1321/
54. ГРЕЧЕСКАЯ епиграмма, Москва, 1960.
/1039/
55. DAVIČO, Oskar, Kairos, Beograd, 1959.
/1155/

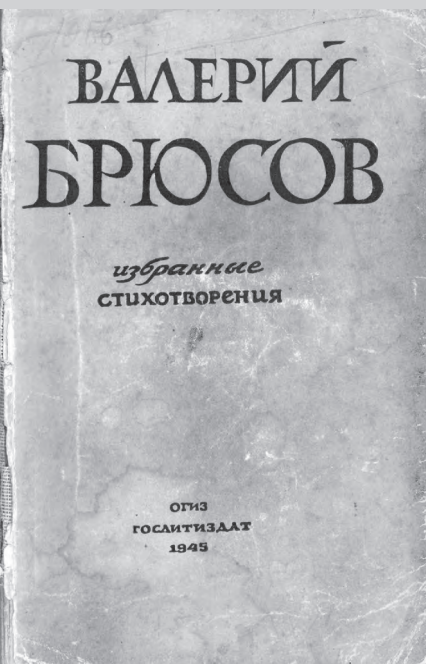
BRANKO BOSNIJAK

GRČKA
FILOZOFIJA

MATICA HRVATSKA

кат. сп. (6) 26

75

кат. сп. (б) 28

76

56. ДАВИЧО, Оскар, Настањене очи, Београд, 1956.
Посвета: *Жики Лазићу најпријатељскије Оскар Давичо, Бгд. 9–XI–1956*
/1160/
57. ДАНОЈЛИЋ, Милован, Урођенички псалми, Београд, 1957.
Посвета: *Бранку Миљковићу, драгом песнику и пријатељу срдечно Мића, Бгд, 26– VI–57*
/1339/
58. ДАПЧЕВИЋ, Пеко, Мале ратне приче, Београд, 1961.
/1646/
59. DEAK, Ferenc, Ponoćni ribar: pesme, Novi Sad, 1959.
/1265/
60. ДЕМАЈО, Весна, Зазидани прозори, Београд, 1959.
/1207/
61. DIDRO, Deni, Pismo o slijepcima, Zagreb, 1950.
/1243/
62. ДИЛ, Шарл, Византијске слике . Књ. 1, Београд, 1927.
/1121/
63. ДИЛ, Шарл, Византијске слике. Књ. 2, Београд, 1929.
/1228/
64. DIN lirica iugoslavă: poeti sîrbi și croați contemporani, București, 1973.
/1647/
65. ДОСТОЈЕВСКИ, Фјодор Михајлович, Политички написи, Београд, 1933.
/1079/
66. ЂОРИЋ, Милош Н., Лаза К. Лазаревић – лекар и писац: медицинско-психолошки оглед, Ниш, 1958.
Посвета: *Драгом песнику Бранку Миљковићу пријатељско сећање и захвалност Милош Н. Ђорић, 31–X (1958)*
/1299/
67. ЂУРИЧИЋ, Бане, Газда Тривун и газда Мијајло, Београд, 1952.
/1431/
68. ЂУРОВИЋ, Душан, Под ведрим небом: роман, Београд, 1950.
/1080/
69. ELUARD, Paul, Choix de poemes, Paris, 1951.
/1135/
70. ENGELS, Fridrih, Anti-Dühring, Zagreb, (s. a.)
/1024/
71. ENGELS, Fridrih, Ludwig Feuerbach i kraj klasične njemačke filozofije, Zagreb, 1947.
/1139/
72. ЕПИКУР, Osnovne misli; Poslanica Herodotu; i Poslanica Menekeju, Beograd, 1959.
/1246/
73. ESHIL, Eshilove tragedije, Zagreb, 1918.
/1093/
74. EWIGES Flimmern: Neue Kroatische und Serbische Lyrik, Zagreb, 1959.
/1077/
75. ЖИВКОВИЋ, Бранислав, Каленић, Београд, 1960.
/1611/
76. ЖИВКОВИЋ, Драгиша, Прави пут и странпутице у писању: о композицији и стилу писмених састава, Београд, 1955.
/1258/

77. ЖИД, Андре, Лоше оковани Прометеј,
Београд, 1955.
/1257/

78. ZLOBEC, Ciril, Ljubezen, Maribor, 1958.
Посвета: *Branku Miljkoviću, s poštovanjem,*
Ciril Zlobec Lj. 23. III 59.
/1329/

79. ЗОГОВИЋ, Радован, Његошева поема о
борби и слободи, Београд, 1949.
/1266/

80. ЗОГОВИЋ, Радован, Пркосне строфе,
Београд, 1947.
/1198/

81. IVANIŠEVIĆ, Drago, Karte na stolu,
Zagreb, 1959.
Посвета: *Pjesniku Branku Miljkoviću srdačno*
Drago Ivanišević, Zagreb, 6-X-1959.
/1330/

82. ИЗЛОЖБА средњовековних фресака:
Сајмиште – Павиљон III, 27 септембар – 26
октобар, Београд, 1958.
/1610/

83. ПЈФ, Пја Arnoldovič, Zlatno tele, Beograd;
Zagreb, 1946.
/1083/

84. ИНФЕЛД, Леополд, Алберт Ајнштајн:
његова дела и њихов утицај на наш свет,
Београд, 1957.
/1227/

85. ИСТОРИЈА народа Југославије. Књ.
2: од почетака XVI до краја XVIII века,
Београд, 1960.
Посвета: *Драгом сину Бранку на поклон*
за његов 26 рођендан, његови родитељи,
отац и мајка, 29-I-1960 год., Београд.
/1054/

86. ИСТОРИЈА југословенске књижевности:
за економске средње школе: (скрипта),
Београд, 1952.
/1280/

87. ИСТОРИЈА филозофије. Т. 2, Филозофија XV–
XVIII века, Београд, 1948.
/1085/

88. ИСТОРИЈСКИ архив Комунистичке
партије Југославије. Том 1. Књ. 1, Београд,
1949.
/1200/

89. ЈАЊУШЕВИЋ, Милан Ј, Наставне методе,
Београд, 1956.
/1110/

90. ЈАРАЦ живодерац и друге приповетке,
Београд, 1953.
/1241/

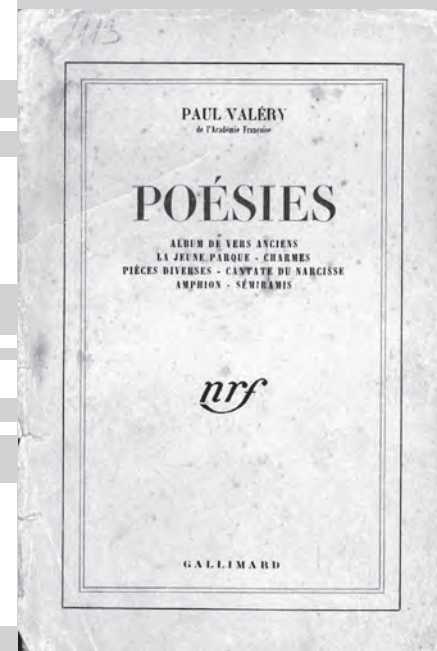
91. ЈЕВТИЋ, Душан М., Sudska psihijatrija,
Beograd, 1951.
/б.б./

92. ЈЕСЕЊИН, Сергеј Александрович, Песме,
Београд, 1952.
/1166/

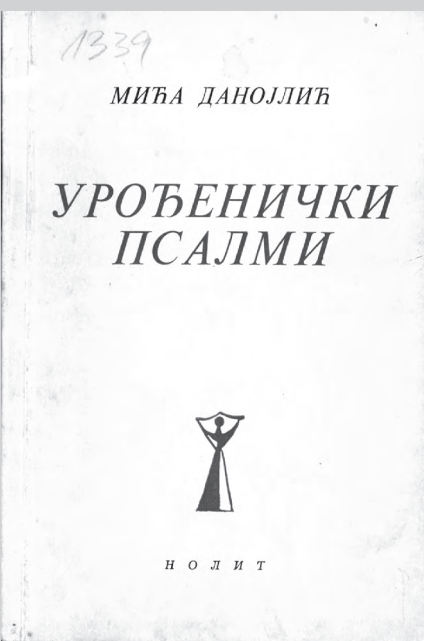
93. JOVANOVIĆ, Milovan, Avala: simfonijski
triptihon, Beograd, 1962.
Посвета: *Драгом Пријатељу Драгиши*
Миљковићу у знак пажње од Писца 19.
фебруара 1963. Београд
/1202/

94. JUGOSLAVENSKI festival poezije (3;
1959; Paraćin itd.), III. Jugoslavenski festival
poezije, Zagreb, 1959.
/1308/

95. JUGOSLOVENSKA revolucionarna poezija:
(antologija), Zagreb, 1959.
/1309/

кат. сп. (б) 30

96. КАЗИМИРОВИЋ, Радован Н, О тајанственим појавама, Београд, 1940 /1195/

97. KANGRGA, Milan, Racionalistička filozofija i odabrani tekstovi filozof, Zagreb, 1957. /1023/3/

98. КАЏТЕЛАН, Jure, Biti ili ne, Zagreb, 1955. /1344/

99. КВАРТЕТ, Београд, 1954.

Посвета: Драгом пријатељу Бранку Миљковићу о полугодишњици нашег познанства Божја Тимотијевић, 30. XII 54 г /1345/

100. КИТС, Џон, Стихови, Београд, 1960.

Посвета: Нисам знала да ћу Вам ову књигу поклонити. Можда то нешто значи. Пријатељство? Само нека не буде исувише велико, јер самим тим може бити и разорно. Марија. Марија Торјевић, 9- VIII у 20h Клуб књијж. /1337/

101. КЈЕРКЕГОР, Серен, Одломци, Београд, 1943. /1051/

102. КНЕЖЕВИЋ, Божидар, Човек и историја, Нови Сад; Београд, 1972. /1125/

103. КОМАРЧИЋ, Лаза, Један разорен ум; и Записник једног покојника, Београд, 1908. /1119/

104. KONFUČIJE, Veliko učenje; Nepokolebljiva sredina, Beograd, 1958. /1249/

105. КОРОЛИЈА, Мирко, Песме, Београд, 1933. /1124/

106. КОШУТИЋ, Радован, Примери књижевнога језика руског. (Књ.) 2, Напомене, Београд, 1926. /1092/

107. КОШУТИЋ, Радован, Примери књижевнога језика руског. (Књ.) 3, Речник, Београд, 1926. /1054/

108. КРАЉ, Мило, Звијезде великог плача, (Б.м: б.и.), 1959. **Посвета:** Бранку, једном у изгледу најдражих пјесника срдачно и пријатељски Мило, Титоград, 28. -XI-1959 /6.б./

109. КРАЊЕЦ, Мишко, Приповетке, Београд, 1939. /1126/

110. КРАТКА француска граматика: најпотребнија правила с таблицом неправилних глагола, Београд, 1919. /1115/

111. KRŃJEVIĆ, Vuk, Dva brata uboga, Sarajevo, 1960.

Посвета: Драгом Бранку; пријатељски Вук, Београд, 15-II-60 /1332/

112. КРЊЕВИЋ, Вук, Заборављање кућног реда, Београд, 1957. /1158/

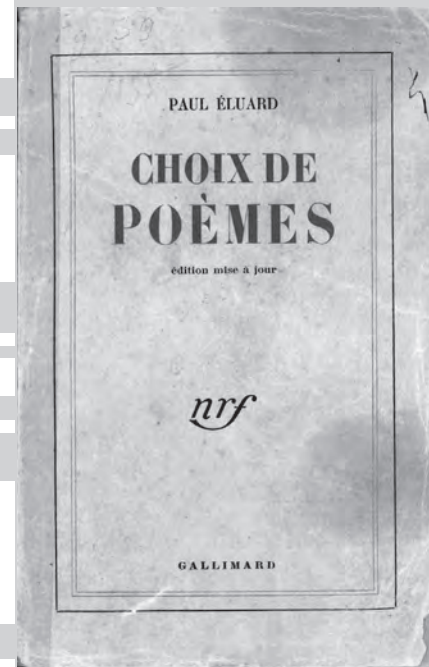
113. KULTURA (Beograd), Katalog knjiga: 1958-1959, Beograd, 1959. /1283/

114. ЛАГЕРЛЕФ, Селма, Легенде о Христу, Београд, 1930. /1203/

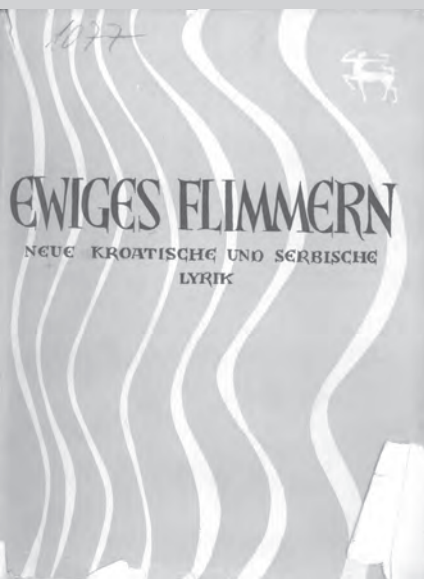
Бранку Миљковићу,
драгом несеки
и пријатељу
Срдачно
Мило
БН, 26-VI-57

кат. сп. (6) 57

115. ЛАЛЕВИЋ, Миодраг С, Наш правопис, Београд, 1955.
/1259/
116. ЛЕ Дантек, Феликс, Дарвин, Јагодина, (б.г.).
/1152/
117. LEVY-BRUHL, Lucien, Primitivni mentalitet, Zagreb, 1954.
/1044/
118. ЛЕЊИН, Владимир Илич, Изабрана дела. Том 1. Књ. 2, Београд, 1949.
Посвета: *На ову књигу дајем на поклон своје брату Бранку у знак сећања на свој двадесетогодишњи рођендан, са жељом да остане добар марксиста, 29. I 54. Ниш од Чеде*
/1197/
119. ЛЕЊИН, Владимир Иљич, Држава и револуција: учење марксизма о држави и задаће пролетаријата у револуцији, Београд, 1947.
Посвета: *Мом драгом братанцу Бранку од Јошка, Zagreb 24 / VII – 1949. год.*
/1303/
120. ЛЕОПАРДИ, Ђакомо, Песме и проза, Београд, 1937.
/1120/
121. ЛЕРМОНТОВ, Михаил Јурьевич, Лирика, Москва, 1958.
/1029/
122. ЛОНГО, Дафнид и Хлоја: љубавни роман из пастирског живота, Београд, 1952.
/1075/
123. ЛОРЕНЦ, Борислав, Преглед историје философије: од најстаријег до најновијег доба, Београд, 1927.
/1208/
124. LÜBBESKE, Fried von, Frankfurt am Main, Goethes Heimat, Frankfurt am Main, 1949.
/1138/
125. LYKOS (Zagreb), Katalog, Zagreb, 1960.
/1287/
126. ЛУКИЋ, Велимир, Лето, Београд, 1956.
/1163/
127. LUKRECIJE Kar, Tit, O prirodi, Zagreb, 1938.
/1025/
128. ЛУКРЕЦИЈЕ Кар, Тит, О природи ствари, Београд, 1951.
/1030/
129. LJUBAV pjesnika: mala antologija hrvatske ljubavne poezije, Zagreb, 1956.
/1076/
130. LJUDI: (izbor iz poezije o revoluciji i za revoluciju), Beograd, 1969.
/1452/
131. МАЂЕР, Miroslav Slavko, Utaman, Zagreb, 1957.
/1141/
132. MALEŠEV, Damjan, Beli mak, Novi Sad, 1959.
/1145/
133. МАНДИЋ, Светислав, Милосно доба, Београд, 1960.
/1215/
134. МАРИНКОВИЋ, Ранко, Руке: приповетке, Београд, 1956.
/1065/
135. МАРКОВИЋ, Слободан, Морнар на коњу, Београд, 1953.
Посвета: *Свом драгом другу Бранку Миљковићу за сећање на све лепо и ружно Слободан Марковић 25 II 954.*
/1253/

кат. сп. (б) 69

кат. сп. (6) 74

80

136. MARX, Karl, Izabrana djela. Tom 1: u dva toma, Zagreb, 1950.
/1086/
137. MAUTNER, Mihajlo, Osnovi kemijske tehnologije, Novi Sad, 1946.
/1234/
138. MELVINGER, Jasna, Vodeni cvet, Novi Sad, 1958.
/1235/
139. МАНДЕЉШТАМ, Осип, Шум времена, Београд, 1962.
/1445/3/
140. МАНДЕЉШТАМ, Осип, Шум времена, Београд, 1966.
/1445/
141. МИЈОВИЋ, Павле, Пећка патријаршија, Београд, 1960.
/1612/
142. МИЈОВИЋ, Tomislav, Na nogama, Novi Sad, 1960.
/1274/
143. МИЛАНКОВ, Момчило, Одломци трагања за Мајом: приповетке, Београд, 1957.
Посвета: Бгд 20 VIII 1957 Пријатељу Бранку Момчило
/1298/
144. МИЛИТАР, Трива, Граматика немачког језика, Нови Сад, 1930.
/ 1116 /
145. МИЛИЋЕВИЋ, Љубисав, Боровина и жеђ, Титоград, 1960.
Посвета: Пјеснику – Бранку Миљковићу Љубислав Милићевић, 28. IX 1950. г. Б. Поље.
/1304/
146. МИЛОШЕВИЋ, Десанка, Грачаница, Београд, 1960.
/1614/
147. МИЉКОВИЋ, Бранко, Ватра и ништа, Београд, 1960.
/330/
148. МИЉКОВИЋ, Бранко, Ватра и ништа: песме, Београд, 1968.
/334/
149. МИЉКОВИЋ, Бранко, Песме, Београд, 1965.
/1617/
150. МИЉКОВИЋ, Бранко, Песме, Београд, 1972.
/332/
151. МИЉКОВИЋ, Бранко, Узалуд је будим, Београд, 1957.
/329/
152. MIRÓ, Joan: Farbige Lithographien: (22 Bildtafeln), Wiesbaden, 1959.
/1162/
153. МИХАЈЛОВ, Николај Николајевич, Земља великих дела, (Београд), (б.г.).
/1214/
154. МИХАЛИЋ, Slavko, Darežljivo progonstvo, Zagreb, 1959.
Посвета: Dragom Branku Miljkoviću prijatelju i pesniku Slavko Mihalić, Zgb. 26. III 1960
/1327/
155. МИХАЛИЋ, Slavko, Komorna muzika, Zagreb, 1954.
Посвета: Dragom Branku Miljkoviću Zgb, 18. VIII. 1960. Slavko Mihalić
/1331/
156. МИХАЛИЋ, Slavko, Početak zaborava, Zagreb, 1957.
Посвета: Branku Miljkoviću Slavko Mihalić, Zgb 10. XI. 1958
/1325/

157. МИХАЛИЋ, Slavko, Put u nepostojanje, Zagreb, 1956.

Посвета: *Dragom Branku Miljkoviću Slavko Mihalić, Zgb. 18. VIII. 1960.*
/1326/

158. MLADENović, Tanasije, Pod pepelom zvezda, Beograd, 1958.

Посвета: *Branku Miljkoviću prijateljski srdačno – T. Mladenović, 30. VI. 58 g. Bgd.* / на насловној страни другог примерка истог наслова /
Dragom pesniku i prijatelju Branku Miljkoviću – T. Mladenović 28. XI. 1958 g. Bgd.
/1302/1048/

159. МЛАДО поколење (Београд), Каталог књига, Београд, [1959.]
/1282/

160. МЛАДО pokolenje (Beograd), Novinsko izdavačko preduzeće Mlado pokolenje: 1960 : katalog III, Beograd, 1960.
/1288/

161. MODERNA ruska poezija, Beograd, 1961.
/1319/

162. МОРИЈАК, Франсоа, Змијски сплет: роман, Београд, 1940.
/1072/

163. МОСКОВЉЕВИЋ, Милош С., Руско-српски речник, Београд, 1949.
/1050/

164. MUSAIOS, Ljubav Heroje i Leandra, Zagreb, 1954.
/1238/

165. НА изворима физике, Нови Сад, 1952.
/1089/

166. НАЈЛЕПШИ стихови 70.: зборник поезије младих: избор са књижевних конкурса Другог програма Радио Београда и листа, Младост, Београд, 1970.

Посвета: *Породици Миљковић Бранков поштовалац и следбеник Звонимир – Звонко – Јовић Београд 23.VI 1970*
/1449/

167. НАСТАСИЈЕВИЋ, Момчило, Есеји, Београд, 1939.
/1109/

168. НАСТАСИЈЕВИЋ, Момчило, Песме, Београд, 1938.
/1112/

169. НЕДИЋ, Милан Ђ., Српска војска и солунска офанзива, Београд, 1932.
/1291/

170. НЕРУДА, Пабло, Избранные произведения . Том 1: в двух томах, Москва, 1958.
/1034/1/

171. НЕРУДА, Пабло, Избранные произведения. Том 2: в двух томах, Москва, 1958.
/1034/2/

172. NEW Writing in Yugoslavia, Harmondsworth, cop. 1970.
/1450/

173. НОЛИТ (Београд), Каталог: 1958, Београд, 1958.
/1284/

174. NOLIT (Beograd), Katalog, Beograd, 1959.
/1290/

175. NOLIT (Beograd), Katalog, Beograd, 1960.
/1289/

176. ЊЕГОШ, Петар II Петровић, Пјесме; Луча микрокозма; Проза; Пријеводи, Београд, 1953.
/1037/

177. ЊЕГОШ, Петар II Петровић, Писма . Књ. 2: 1838–1842, Београд, 1953.
/1039/

кат. сп. (б) 139

TANASIJE MLADENOVIC

POD PEPELOM ZVEZDA

NOLIT

TANASIJE MLADENOVIC

POD PEPELOM ZVEZDA

*Драги песници: пријатељи
Моисеј Милковић -
Т. Младеновић*

*28. XI. 58 p.
Mpd.*

кат. сп. (6) 158

82

178. OD zlata jabuka: rukovet narodnih umotvorina, Beograd, 1958.
/1067/

179. ОДЛОМЦИ румунске прозе, Београд, 1940.
/1129/

180. OMER Hajjam, Rubaije, Zagreb, 1954.
/1273/

181. OMLADINA (Beograd), Katalog izdanja Novinsko izdavačkog preduzeća Omladina, Beograd, 1958.
/1237/

182. ОСТРОГОРСКИ, Георгије, Историја Византије, Београд, 1959.
Посвета: *Стварном пријатељу и учитељу у знак пажње и захвалности /нечитко/ Бгд 26. VIII 59 г.*
/1040 /

183. PAVIĆ, Nikola, Zvira voda, Zagreb, 1957.
/1275/

184. ПАВЛОВИЋ, Павле Ст., Српство у Београду: комад у 1 чину, с певањем, Београд, 1914.
/1296/

185. ПАНДУРОВИЋ, Сима, Дворана младости: изабрани стихови, Суботица, 1955.
/1026/

186. ПАНИЋ, Драга, Богородица Љевишка, Београд, 1960.
/1609/

187. PANORAMA savremenih ideja, Beograd, 1960.
/1035/

188. PARUN, Vesna, Pusti da otpočinem, Sarajevo, 1958.

Посвета: *Branku Miljkoviću, neosimbolisti, mnogo uspeha u velikom i humanom pokretu koji se bori protiv nestanka poezije, želi Vesna*

Parun, Zagreb, 25. XII 1958
/1333/

189. PARUN, Vesna, Ti i nikad, Zagreb, 1959.
/1159/

190. PASTERNAK, Boris Leonidovič, Zaštitna povelja, Beograd, 1958.
/1061/

191. PEJOVIĆ, Danilo, Francuska prosvjetiteljska filozofija i odabrani tekstovi filozofa, Zagreb, 1957.
/1023/5/

192. ПЕРОВИЋ, Сретен, Залеђени под сунцем, (Б.м.), 1960.
/1244/

193. ПЕРОВИЋ, Сретен, Звуци и даљине: пјесме, Београд, 1951.
/1269/

194. ПЕРОВИЋ, Сретен, Мраморно племе, Цетиње, 1955.

/1263/

195. ПЕРОВИЋ, Сретен, Сеансе, Цетиње, 1958.
/1154/

196. ПЕСНИЦИ, (Књ.) 4, Нови Сад; Београд, 1967.
/1444/

197. ПЕСНИЧКИ преводи, Нови Сад; Београд, 1967.
/1443/

198. PETROVIĆ, Gajo, Engleska empiristička filozofija (i) odabrani tekstovi filozofa, Zagreb, 1955.

/1023/4/

199. ПЕТРОВИЋ, Емил С., Жетва живота: приповетке, Београд, (1940).
/1292/

200. PEŠIĆ, Zagorka, Ličnost i društvo: neki problemi njihovog odnosa danas, Beograd, 1957.
/1267/

201. PJESME, Zagreb, 1960.

Посвета: *B. Miljkoviću od Branislava Glumca, Zvonimira Majdaka, Alojza Majetića, prijateljski, 24. I. 1961*
/1334/

202. ПЛЕХАНОВ, Георгиј Валентинович, Прилог питању о развиту монистичког погледа на историју, Београд, 1948.
/1088/

203. ПОПА, Васко, Кора, Београд, 1953.
/1335/

204. ПОПОВИЋ, Владимир, Повеља сна и јаве: пјесме, Београд, 1956.
/1066/

205. ПОПОВИЋ, Павле, Светлости и сенке, Нови Сад, 1958.
/1346/

206. PRIMJERI iz grčke književnosti u hrvatskom prijevodu, Zagreb, 1894.
/1091/

207. ПРИЧЕ о младим херојима, Београд, 1947.
/1295/

208. ПРЊАТ, Бранко, Зидови, Цетиње, 1955.
/1272/

209. ПРОДАНОВИЋ, Јаша М, Наши и страни: огледи из историје књижевности и културе, Београд, 1949.
/1131/

210. ПРОСВЕТА (Београд), Каталог нових и преосталих издања: 1959, Београд, 1959.
/1286/

211. ПРОСВЕТА (Београд), Издавачко предузеће Просвета: 1960, Београд, 1960.
/1231/

212. ПРОСВЕТА (Београд), Каталог нових и преосталих издања: 1960, Београд, 1960.
/1285/

213. ПРОСВЕТА (Београд), Издавачко предузеће Просвета: 1962, Београд, 1962.
/1232/

214. ПУН деп златних стихова: избор дечјих песама из целог света, Београд, 1960.
/1150/

215. QUASIMODO, Salvatore, A veče je već tu, Zagreb, 1958.
/1148/

216. РАДИЧЕВИЋ, Бранко В., Бајка о шаљивчини, Сарајево, 1957.

Посвета: *Драгом Бранку Миљковићу с једном малом напоменом – пријатељства: да поклањам оно што је уствари најбоље, јер је моје, тј. Твоје и моје ... Б. В. Радичевић, јануара 1958, Бгд*
/1305/

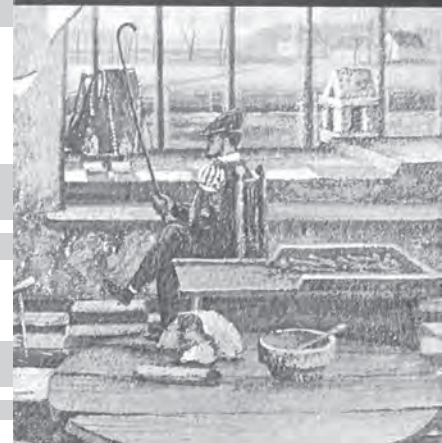
217. RADOŠEVIĆ, Todor, Pregled istorije narodnooslobodilačkog rata: za podoficirske škole JNA, Beograd, 1962.
/1137/

218. РАКИЋ, Милан, Песме, Београд, 1956.
/1069/

219. RAOS, Ivan, Žene i muževi: monolozi u jednom činu, Subotica, 1958.
/1099/

220. РАСИН, Жан, Аталија: трагедија у пет чинова, Београд, 1913.
/1127/

New
Writing in
Yugoslavia

кат. сп. (6) 172

1342

БОЖИДАР ТИМОТИЈЕВИЋ

ВЕЛИКИ СПАВАЧ

НОЛИТ

Слику онога света коју заувек
напустисмо с надом на успех
заборави, замењујем овим Спава-
чем, што је бос и зорак бескрајно
— и поклањај ти га, далеки
драги пријатељу мој.

Зар не, драги мој пријатељу,
срамотно, да са намама рађамо
чињес, јер се овде мисли да
у намама још имамо пријатеља
моје. Мислимо да још имамо
пријатеља, али, свако, још
овде има. Зар не, драги мој,
пријатељу?
Биди, да узглед јуног оми
овде имаш, биди, да имаш

2 јуна 1951
Београд
Божа

кат. сп. (б) 257

84

221. РАТКОВИЋ, Ристо, Са Оријента, Београд, 1955.
/1240/
222. RACINE, Jean, Mithridate: tragedie en cinq actes, Bielefeld; Leipzig, 1921.
/1102/
223. RENAК, Salomon, Orfeus . Dio 1: opшта istorija religija, Sarajevo, 1958.
/1166/
224. RENAК, Salomon, Orfeus. Dio 2: opшта istorija religija, Sarajevo, 1960.
/1105/
225. РЕНАН, Ернест, Живот Исусов, Београд, 1921.
/1068/
226. RILKE, Rainer Maria, Zapisci Maltea Lauridsa Brige, Zagreb, 1957.
/1146/
227. РИЛКЕ, Рајнер Марија, Писма младом песнику, Београд, 1942.
/1252/
228. РЫЛЕЕВ, Кондратий Федорович, Избранное, Москва, 1946.
/1101/
229. РОЂЕВИЧУВНА, Марија, Девајтис, Београд, 1953.
/1082/
230. РОСТАН, Жан, Одакле смо? Ко смо? Куда идемо?, Београд, 1955.
/1229/
231. РУЖЕВИЧ, Тадеуш, У средишту живота, Београд, 1960.
/1271/
232. САВРЕМЕНА бразилијанска лирика, Београд, 1956.
/1233/
233. САВРЕМЕНЕ словачке приповетке, Београд, 1937.
/1117/
234. САНДБЕРГ, Карл, Изабране песме, Београд, 1953.
/1151/
235. SARAЈLIЋ, Izet, Sivi vikend, Sarajevo, 1955.
Посвета: В. Miljkoviću I. Sarajlić
/1222/
236. SVETONIJE Trankvil, Gaj, Dvanaest rimskih careva, Zagreb, 1956.
/1028/
237. SENEKA, Lucije Anej, Rasprava o gnevju, Beograd, 1959.
/1277/
238. СИМИЋ, Милица, Практикум из хемије: за студенте Више педагошке школе, Београд, 1962.
/1435/
239. СИМОВИЋ, Љубомир, Словенске елегије, Титово Ужице, 1958.
/1098/
240. SLOVENAČKO slikarstvo 19. veka: iz zbirke Narodne galerije Ljubljana, Beograd, 1967.
/1204/
241. SRKULj, Stjepan, Povijest srednjega vijeka: za više razrede srednjih učilišta, Zagreb, 1924.
/1087/
242. СРПСКЕ духовне песме, Београд, 1960.
/1260/
243. STANKOVIĆ, Mile, Hiljadu osmeha i jedna suza, Sarajevo, 1957.
/1236/

244. СТАНКОВИЋ, Сениша, Биологија: основна грађа, размножавање, развиће и организациони типови биљака и животиња: за I разред гимназије, Београд, 1970. /1403/

245. СТАНОЈЕВИЋ, Владимир, Трагедија генија: душевни поремећаји знаменитих људи, Београд; Загреб, 1960. /1157/

246. СТЕВАНОВИЋ, Михаило, Рјечник: (уз пјесничка дјела П. П. Његоша), Београд, 1954. /1036/

247. STERN, Lorens, Sentimentalno putovanje po Francuskoj i Italiji, Zagreb, 1951. /1220/

248. STEČCI govore: izbor natpisa sa stećaka, Zagreb, 1954. /1250/

249. СТЕФАНОВИЋ, Драгутин А., Преглед југословенске књижевности. Књ. 3, Реализам XIX века: приручник за средње школе, Београд, 1962. /1041/

250. STEFANOVIĆ, Stanoje, Bolesti krvi, Beograd; Zagreb, 1956. /1104/

251. STONE, Irving, Mornar na konju: biografija Jacka Londona, Zagreb, 1945. /1094/

252. SUVREMENA engleska poezija: (antologija), Zagreb, 1956. /1071/

253. SUPEK, Ivan, Od antičke filozofije do moderne nauke o atomima, Zagreb, 1946. /1193/

254. ТАХМИШЋИЋ, Husein, Budna vrteška, Sarajevo, 1956. /1256/

255. ТАХМИШЋИЋ, Husein, Neimari, Sarajevo, 1960. **Посвета:** *Dragom pesniku, Branku Miljkoviću, vrlo srdačno! Tahmišćić Husein 16. III. 60.* /1328/

256. TZARA, Tristan, Terre sur terre, Genève; Paris, 1946. **Посвета:** *Branku Miljkoviću s jednom jedinom željom; da me prihvati onakvu kakva jesam, a ne kakva bih mogla biti Ivana Novak, 26. III. 1960* /1097/

257. ТИМОТИЈЕВИЋ, Божидар, Велики спавач, Београд, 1958. **Посвета:** *Зар не, драги мој пријатељу Бранко, да са нашом главом почиње један нови мали свет у коме заиста нико приступа нема. Можда ти знаш чувену привидну одсутност нашу из овог света, али, ипак, ми смо ту. Зар не, драги мој пријатељу? Теби, што узалуд будиш очи овог гадног света, теби песнице, твој Божја, 2 јуни 58. г. Београд* /1342/

258. ТИШМА, Vladimir, Motorna vozila. Deo 1, Beograd, 1958. **Посвета:** *Pesniku Branku Miljkoviću, šaljem ovu knjižicu, da vidi, da i u tehnicu može da se nađe pomalo poezije Vladimir Tišma, 30/VI. 958.* /1306/

259. ТОДОРОВИЋ, Гордана, Сунце, Београд, 1959. **Посвета:** *Бранку Миљковићу, песнику и другу (из Литерарне дружине у Нишу) ова књига као слика пријатељства Гордана Тодоровић, 1959 г. Београд* /1336/

ZLATKO
TOMICIC

DOSEGNUTI
JA

1301
Златко великом пријатељу,
драгом Бранку Миљковићу,
српском пјеснику, неосим-
болисти - и свакој правој
и потпуној пријатељству и
философској, философској и пјес-
ничкој осмисливаности
Zlatko Tomićić!

Zagreb, 6. I. 1958.

кат. сп. (6) 263

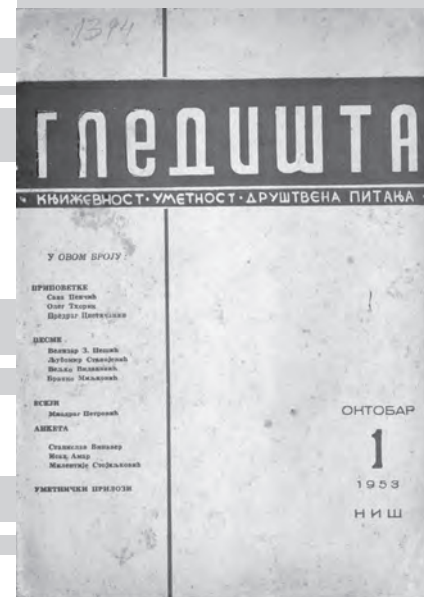
85

кат. сп. (6) 292

260. ТОЛСТОЈ, Лав Николајевич, Рат и мир. Књ. 1, Београд, 1946. /1323/
261. ТОМИЋИЋ, Zlatko, Budni faun, Vinkovci, 1960.
Посвета: *Mom velikom prijatelju i bratu pjesniku Branku Miljkoviću Zlatko, za moj 30. Rođendan - 26. V. 1960* /1210/
262. ТОМИЋИЋ, Zlatko, Vode pod ledinom, Zagreb, 1955. /1262/
263. ТОМИЋИЋ, Zlatko, Dosegnuti ja, Zagreb, 1958.
Посвета: *Svom velikom prijatelju, dragom Branku Miljkoviću, srpskom pjesniku, neosymbolisti, – u znaku pravog i potpunog prijateljstva i ljudskog, filozofskog i pjesničkog razumijevanja Zlatko Tomičić, Zagreb, 6. I 1959.* /1301/
264. TRIFUNOVIĆ, Duško, Babova rđava baština, Sarajevo, 1960. /1276/
265. THEOKRIT, Theokritove Idylle, Zadar, 1909. /1053/
266. TURGENJEV, Ivan Sergejevič, Pjesme u prozi: izbor, Zagreb, 1947. /1239/
267. UJEVIĆ, Tin, Žedan kamen na studencu, Zagreb, 1954. /1081/
268. UJEVIĆ, Tin, Rukovet, Zagreb, 1950. /1134/
269. URDAREVIĆ, Feđa, Gruba romansa, Novi Sad, 1957. /1264/
270. FILIPOVIĆ, Vladimir, Filozofija renesanse i odabrani tekstovi filozofa, Zagreb, 1956. /1023/2 /
271. ФЛОБЕР, Густав, Госпођа Бовари: паланачке нарави, Београд, 1964. /1031 /
272. FRANKFURT: Stud und Landschaft, Munchen, 1954. /1136/
273. FRIČ, Alberto Vojtjeh, Visoki lovac, Sarajevo, 1958. /1218/
274. HABECK, Fritz, François Villon: pjesnik-razbojnik, Zagreb, 1957. /1192/
275. HARDI, Tomas, Povratak domoroca. Deo 1, Sarajevo, 1959. /1100/1/
276. HARDI, Tomas, Povratak domoroca. Deo 2, Sarajevo, 1959. /1100/2/
277. ХЕКЕЈЛ, Ернест Хајнрих, Систем света по Дарвину и Ламарку, Београд, 1924. /1140/
278. HELIODOR, Teagen i Harikleja: roman, Zagreb, 1953. /1032/
279. HOMER, Homerova Ilijada, Zagreb, 1883. /1049/
280. HOMER, Homerova Odiseja, Zagreb, 1950. /1084/
281. HORVATIĆ, Dubravko, Groznica, Zagreb, 1960. /1216/

282. ХРИСТИЋ, Јован, Песме: 1952–1956, Београд, 1959.
Посвета: *Dragom Balzaku, za uspomenu na nanovo klasifikovanje – nurtuit classificando. 21. VII 60 Jovan H*
/1300/
283. ХРИСТИЋ, Јован, Поезија и критика поезије, Нови Сад, 1957.
Посвета: *Dragom Branku (Balzaku) prijatelju i kolegi, za uspomenu na sve one zajedno provedene časove, i plemeniti posao naše naučne klasifikacije Jovan, 5. mart 1958.*
/1297/
284. HUGO, Victor, L'art d'être Grand-père, Paris, [19--]
/1316/
285. HUGO, Victor, Ryu Blas ; Les Burgraves, Paris, [19--]
/1315/
286. HUGO, Victor, Odes et ballades ; Les Orientales, Paris, [19--]
/1314/
287. CEZAR, Gaj Julije, Galski rat, Zagreb, Alfa, (s.n.)
/1161/
288. CRVENA zora vremena: jugoslovenska revolucionarna poezija, Beograd, 1961.
Посвета: *Родитељима Бранка Миљковића, Културнопросветно веће Југославије, 25. XI 1961. године у Београду*
/1322/
289. CUNLIFFE, Markus, Historija književnosti S.A.D., Rijeka, 1959.
/1090/
290. ЧАЈКАНОВИЋ, Веселин, Вергилије и његови савременици, Београд, 1930.
/1130/
291. ЋЕНОВ, Anton Pavlovič, Dvoboj i druge pripovetke, Beograd, 1954.
/1644/
292. ЋИНЈЕНИЦЕ o Sjedinjenim Američkim Državama, (S.I.), 1956.
/1254/
293. ЧОЛАНОВИЋ, Воја, Оседлати међаву, Београд, 1958.
/1073/
294. ЧУМИЋ - ДИМИТРИЈЕВИЋ, Јелена, Основи цртања: за VIII разред осмогодишње школе и IV разред гимназије, Београд, 1952.
/б.б./
295. ЦАЦИЋ, Петар, Бранко Миљковић или Неукротива реч: предговор за Песме Бранка Миљковића у издању Просвете, Библиотека Бразде, Београд, 1965.
/331/
296. DŽEJMS, Henri, Blago Pojntona: roman, Subotica ; Beograd, 1959.
/1033/
297. ЦОУНС, Харолд Спенсер, Живот на другим световима, Београд, 1957.
/1228/
298. ШАРЕ, Милан, Француски у 100 лекција: практичан течај француског језика, Београд, 1953.
/1060/
299. ШЕБЕТИЋ, Злата, Практикум из анатомије биљака: за Вишу педагошку школу Београд, 1966.
/1434/
300. ШЕКСПИР, Виљем, Сонети, Београд, 1966.
/1042/
301. SCHELER, Max, Položaj čovjeka u kozmosu; Čovjek i povijest, Sarajevo, 1960.
/1074/

кат. сп. (б) 309

302. ШЕШИЋ, Богдан, Увод у дијалектичку логику, Београд, 1957.
/1078/

303. ШИЛЕР, Фридрих фон, Вилем Тел: позоришна игра у пет чина, Београд, 1922.
/1293/

304. ŠNAJDER, Đuro, Poznanstva, Zagreb, 1960.
/1261/

305. ŠTEFAN, Florika, Zatvorene u svet, Zagreb, 1958.
/1149/

306. ŠTEFAN, Florika, Tako sam se rodila, Novi Sad, 1956.
Посвета: *Dragom pesniku Branku Miljkoviću Florika Štefan, N. Sad 24. XI. 58*
/1324/

307. ШЋЕПАНОВИЋ, Блажо, Ивицом земље змија, Београд, 1958.
Посвета: *Бранку Миљковићу, пјеснику и мојем великом пријатељу, Блажо Шћепановић, 8. I. 1959. год у Београду*
/1343/

308. ШЋЕПАНОВИЋ, Блажо, Лобања у трави, Цетиње, 1957.
Посвета: *Драгом пријатељу пјеснику Бранку Миљковићу најтоплије од Блаже Шћепановића*
/1338/

309. WOLKER, Jirži, Pjesme, Zagreb, 1955.
/1251/

II СЕРИЈСКЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ (часописи)

310. БРАНИЧЕВО: часопис за књижевност, културу и друштвена питања
Пожаревац: 1958 (св. 2), 1966 (св. 1–5).
/1360/

311. ВОЈНИ гласник: стручни пешадијски и опште-војни часопис Београд: 1948 (св. 1).
/1201/

312. ГЛЕДИШТА: књижевност, уметност, друштвена питања / Ниш: 1953 (св. 1), 1954 (св. 7–8), 1956 (св. 1), 1960 (св. 1,2), 1961 (св. 2-3), 1963 (св. 2).
/1387/

313. DELO: književni mesečni časopis / Beograd: 1955 (св. 5), 1957 (св. 1), 1958 (св. 10), 1959 (св. 2,3,5,6–7,8–9,10,12), 1960 (св. 2,3,6,8–9,10,12), 1961 (св. 1,6), 1962 (св. 8–9), 1964 (св. 3,10).
/1397/

314. ŽIVOT: mjesečni časopis za književnost / Sarajevo: 1959 (св. 7–8).
/1426/

315. IZRAZ: časopis za književnu i umjetničku kritiku / Sarajevo: 1959 (св. 3).
/1428/

316. КЊИЖЕВНОСТ: књижевни часопис / Београд: 1957 (св. 2), 1958 (св. 5, 11–12), 1959 (св. 1,9), 1960 (св. 5–6).
/1361/

317. KORIJEN: časopis za književnost i kulturu / Banja Luka: 1958 (св. 8–9–10).
/1205/

318. ЛЕТОПИС Матице српске / Нови Сад 1958 (књ. 382, св.4, књ.382, св.6), 1959 (књ.383, св. –, књ.384, св. 6), 1963 (књ.391, св. 5).
/1367/

319. MOGUĆNOSTI : književnost, umjetnost, kulturni problemi / Split: 1958 (св. 12), 1959 (св. 1), 1960 (св. 3,8).
/1421/

кат. сп. (6) 310

88

320. NAŠE teme: časopis mladih o društvenim zbivanjima / Zagreb:1958 (св. 6). /1058/

321. ПОЗОРИШТЕ: информативни лист Обласног народног позоришта / Ниш: 1950 (св. 3). /1430/

322. ПОЛЕТ: омладински часопис за књижевност и културу / Београд: 1950 (св. 6). /1347/

323. PREGLED / Sarajevo, 1959 (св. 1). /1452/

324. PRISUTNOSTI: revija za kulturu i umjetnost / Zagreb: 1958 (св. 5–6, 7–8, 9,10), 1959 (св. 11). /1357/

325. PUTEVI: časopis za književnost i kulturu / Banja Luka: 1960 (св. 6). /1206 /

326. РАЗГЛЕДИ: списание за литература, уметност и култура / Скопје: 1959 (св. 6). /1245/

327. РАСКОВНИК: часопис за књижевност и културу на селу / Горњи Милановац 1969 (св. 4), 1970 (св.1). /66/

328. RUKOVET: časopis za književnost, umetnost i kulturu / Subotica: 1958 (св. 11–12). /1059/

329. САВРЕМЕНИК: месечни књижевни часопис / Београд: 1958 (св. 3), 1959 (св. 5,8–9,12), 1960 (св. 8–9), 1962 (св. 4,5), 1963 (св. 12), 1965 (св. 5). /1348/

330. СРПСКИ књижевни гласник Београд: 1930 (св. 1), 1938 (св. 4 јуни, октобар; 5 јули, новембар; 7), 1939 (св. 2, 4, 5, 6, 7), 1940 (св. 1, 3), 1941 (св. 4, 5, 6). /1367/

331. СТВАРАЊЕ: часопис за књижевност и културу / Подгорица: 1958 (св. 11–12), 1961 (св. 2, 11–12). /1418/

332. СУСРЕТИ: часопис за књижевност и културу / Цетиње: 1955 (св. 2), 1958 (св. 1,2,3,5,6–8), 1959 (св. 1,2,3,4,5,6–7,10,11,12), 1960 (св. 1,2,3,5,6,7–8,9,10), 1961 (св. фебруар). /1167, 1175, 1180, 1188, 1427/

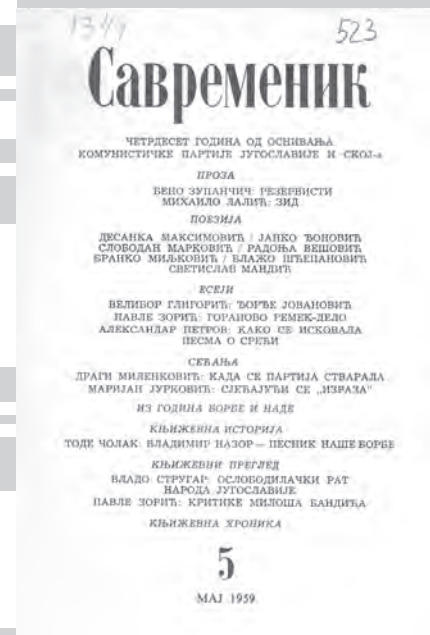
333. УСТВАРИ: двомесечни часопис за књижевност и културу / Шабац: 1958 (св. 3). /1217/

334. THE Literary Review: an International Journal of Contemporary Writing. New Jersey: Fairleigh Dickinson University: 1967/68 (no 2). /6.6./

335. NAŠA sodobnost / Ljubljana: 1959 (св. 2). /1429/

336. LA Nouvelle revue française: Paris: 1961 (no.97). /1132/

337. REVUE svetovej literatury / Bratislava: 1965 (св. 2). /1312/

кат. сп. (6) 326

graceful

**из рукописне
заоставштине**

**необјављени
рукописи**

BRANKO MILJKOVIĆ

MANDOPOR

I-K-S

GUŠTER: sakrite svoju ljubav u zid
dolaze grudobolni oblaci
POBKA: sakrite svoje srce od meda
dolaze krvoločne biljke litalice
STARICA: sakrite decu
leševi oblaka padaju u vodu

ZGAŽENI GUSTER MRTVA POBKA I
OBLACI: sa ptica opada perje
ko subi sa drveća

I DRVEĆE MOŽE DA BUDE TUŽNO ZATO SE I KAŽE *
ŽALOSNA VREBA: jesen
voda protiče
ostrvo nepokretno
protiče voda
obale plaču

ako ne pobjegnute od obale postaćete drvo ili kamen
HOR: sakrite svoju ljubav u zid
sakrite svoje srce od meda
sakrite decu

ČOVEK U TRANVAJU:

katastrofa je sasvim blizu
na idućoj stamici svi čemo sići
a na pelju pada kiša na svetlost bez
krišobrana kao na obnašeno rame i sl
epci koračaju putevima svojih možda
nih vijuga kroz noć

SLEPAC: KIKK slepa je noć i kamen i vid

GLUVOGEM: nema je noć i pesma i svetlost
i krik u jezeru
ko vidi ko čuje

MUDRAC: sklonite dete ide tramvaj

STARICA: sklonite dete od slepog kamena
sklonite dete od krika u jezeru

HOR: sklonite decu

vani nebo kaplje kroz oluk
oblaci silaze da vide
ružu nečije krvi na asfaltu

JA: sklonite decu sa asfalta
asfalt nije livada koraka

ljudi traju u srcu smrti
presjaci spavaju stojeći na trotoaru
i sanjaju zeleni sako meseca

SMRT: svi ćete večerati svoju poslednju večeru
iz porculana svoje lobanje

MUDRAC: i poslednji par cipela
nadživeće vaše korake

SMRT I MUDRAC SE VOLE STARICE SU MUDRE I KAŽU:

tiho, deca spavaju

**/I DRVEĆE MOŽE DA BUDE UKLETO/
UKLETO DRVEĆE:**

samo kristali svetlosti nemaju senke
a mi sa nesrećnim senkama gaženim i pregaženim
bez senke još nesrećniji

JA: pazite da deca ne izgube u igri
svoju senku

HOR: pazite pazite pazite

ИЗ РУКОПИСНЕ ЗАОСТАВШТИНЕ МАЛДОРОР ИКС

GUŠTER: sakrite svoju ljubav u zid
dolaze grudobolni oblaci

PČELA: sakrite svoje srce od meda
dolaze krvožedne biljke litalice

STARICA: sakrite decu
leševi oblaka padaju u vodu

ZGAŽENI GUŠTER MRTVA PČELA I
OBLACI: sa ptica opada perje
ko zubi sa drveća
jesen

I DRVEĆE MOŽE DA BUDE TUŽNO ZATO SE I KAŽE
ŽALOSNA VRBA*:

voda protiče
ostrvo nepokretno
protiče voda
obale plaču
ako ne pobegnute od obale postaćete drvo ili kamen

HOR: sakrite svoju ljubav u zid
sakrite svoje srce od meda
sakrite decu

ČOVEK U TRAMVAJU:

katastrofa je sasvim blizu
na idućoj stanici svi ćemo sići

a napolju pada kiša na svetlost bez
kišobrana kao na obnaženo rame i sl
epci koračaju putevima svojih možda
nih vijuga kroz noć

* Необјављен рукопис, скица под насловом *Малдорор Икс* (инв. бр. 154), куцан латиницом са интервенцијом аутора, својеручно, графитном оловком, ћирилицом, на десној половини листа (*увучено удесно! за један прст ред више увучено! у истој линији са стихом: „сакрите своју љубав у зид“ која следи*). Наслов скице *Малдорор Икс*, преузет од истоименог дела (*Малдоророва певања*, Нолит, Београд) француског песника надреалисте Лотремона (Исидор Дикас, 1846–1870).

SLEPAC: slepa je noć i kamen i vid

GLUVONEM: Nema je noć i pesma i svetlost
I krik u jezeru

MUDRAC: ko vidi ko čuje

STARICA: sklonite dete ide tramvaj
sklonite dete od slepog kamena
sklonite dete od krika u jezeru

HOR: sklonite decu

v a n i n e b o k a p l j e k r o z o l u k
o b l a c i s i l a z e d a v i d e
r u ž u n e č i j e k r v i n a a s f a l t u

JA: sklonite decu sa asfalta
asfalt nije livada koraka

l j u d i t r a j u u s r c u s m r t i
p r o s j a c i s p a v a j u s t o j e ć i n a t r o t o a r u
i s a n j a j u z e l e n i s a k o m e s e c a

SMRT: svi ćete večerati svoju poslednju večeru
iz porculana svoje lobanje

MUDRAC: i poslednji par cipela
nadživeće vaše korake

SMRT I MUDRAC SE VOLE STARICE SU MUDRE I KAŽU:
tiho, deca spavaju

/I DRVEĆE MOŽE DA BUDE UKLETO/

UKLETO DRVEĆE:
samo kristali svetlosti nemaju senke
a mi sa nesrećnim senkama gaženim i pregaženim
bez senke još nesrećniji

JA: pazite da deca ne izgube u igri
svoju senku

HOR: pazite pazite pazite

SLEPAC: naša imena i reči i cvetovi

osušeni u nekoj izgubljenoj knjizi

STARICA: treba paziti da deca ne pronadju knjigu

HOR: pazite pazite pazite

Ja nisam tražio ni prostor ni izgub
ljeno sećanje
u praznom indigu jednog slepog pro-
zora
ali sam čuo reči:

ZGAŽENI GUŠTER:

sakrite svoju ljubav u zid
dolaze grudobolni oblaci

MRTVA PČELA:

sakrite svoje srce od meda
dolaze krvožedne biljke lutalice

STARICA NA UMORU:

sakrite decu

ITD

1969

ПОЧАСТИ
ТРАГИЧНО СУНЦЕ
ОРФИКЕ
ВЕК (ХЕРАКЛИТОВ ПЛЕС)
СУНЦЕ
EROS
=
ПОЧАСТИ (I, II, III, IV, V)
ОРФИКЕ (20)
ТРАГИЧНО СУНЦЕ (Moj beli labude, Dalmatinske
pesme, Makedonske, Lovcenska
sonata)
ВЕК
СУНЦЕ (EROS, LOGOS, SUNCE)
МЕЛПОМЕНА

кат. бр. 47

СКИЦА (НАЦРТ) ЗА ЗБИРКУ ПЕСАМА*

ПОЧАСТИ

ТРАГИЧНО СУНЦЕ

ОРФИКЕ

ВЕК

(ХЕРАКЛИТОВ ПЛЕС)

СУНЦЕ

EROS

ПОЧАСТИ (I, II, III, IV, V)

ОРФИКЕ (20)

ТРАГИЧНО СУНЦЕ (Moj beli labude, Dalmatinske pesme, Makedonske, Lovcenska sonata)

ВЕК

СУНЦЕ (Eros, Logos, Sunce)

МЕЛПОМЕНА

96

* У заоставштини нађен је лист са скицом концепције за неку збирку песама. Писац Миљковићеве Биобиблиографије Г. М. Тешић у једном тексту претпоставља да се највероватније ради о концепцији збирке *Србија на истоку* који је сам Миљковић више пута најављивао. Видети: фуснота 30.

Alain Bosquet / Алан Боске *

DE POÉSIE

Ton vrai malheur c'est d'être écrite,
ta tragédie c'est d'être en vers.
Mon sonnet vend ses marguerites
pour t'acheter des yeux ouverts,
puis il repeuple d'une image
ton genou vide, et prend à Coeur
tes imprudences d'oie sauvage.
Enfant prophète ou faux auteur,
je me résigne à ce vieux drame:
au lieu d'un verbe à triple tour
tu m'as donné un calligramme
qui fait la chasse aux mots d'amour.
Ta seule excuse est le suicide
de tes deux seins: dure leçon
pour mes syllabes qui décident
de désertter cette chanson.

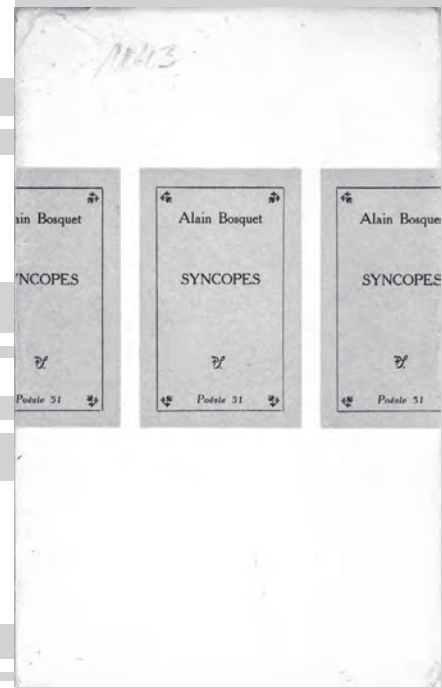
ПЕСНИЧКА

Моје прво зло је бити написано,
твоја трагедија то је бити у стиху.
Мој сонет продаје своје беле роде
да те купи отворених очију,
потом поново настањује једном сликом
твоје празно колено, и узима к срцу
твоје несмотрености дивље гуске.
Дете пророк или лажни творац,
ја се покоравам тој старој драми:
уместо једне речи с троструким окретањем
ти си ми дала један калиграм
који лови љубавне речи.
Твоје једино извињење јесте самоубиство
твојих дојки: опора поука
за моје самогласнике који су решили
да напусте ту песму.

*Песме Алена Боскеа, „Песничка“ (*De poesie*), „Сликарска“ (*De peinture*), „Вајарска“ (*De Sculpture*), „Музичка“ (*De musique*) су из збирке песама *Синкопе* (*Syncoptes*), циклус *Оруђа* (*Instruments*).

Наслов оригинала: Alain Bosquet, *Syncoptes*, (avec deux dessins par André Masson), Pierre Seghers, Paris 1961.

Превод /препев/ Бранка Миљковића.

кат. сп. (6) 23

ПЕСНИЧКА
Моје прво зло је бити написано,
твоја трагедија то је бити у стиху.
Мој сонет продаје своје беле роде
да те купи отворених очију,
потом поново настањује једном сликом
твоје празно колено, и узима к срцу
твоје несмотрености дивље гуске.
Дете пророк или лажни творац,
ја се покоравам тој старој драми:
уместо једне речи с троструким окретањем
ти си ми дала један калиграм
који лови љубавне речи.
Твоје једино извињење јесте самоубиство
твојих дојки: опора поука
за моје самогласнике који су решили
да напусте ту песму.

кат. бр. 63

САНИКАРСКА

Која си боја ти? На врху
дана ти си сива боја која зева
и злато радосно које без сведока
прихвати тигра за струк.
Затим, плава од добре воље,
ти заустављаш црвено одушевљење
првог ветра. Жуто без бојазни,
слез који пева кад се ти покрећеш,
ти препоручујеш чивит
свим сликарима који се заустављају
пред твојим неједнаким црнилом.
Пожури: празник је
код смарагда; тамо су огледала
тако пурпурна да те прате
према твом триптику: црном цртежу

кат. бр. 63

DE PEINTURE

Quelle couleur es-tu? Au point
du jour tu es le gris qui bâille
et l'or joyeux qui sans témoin
saisit un tigre par la taille.
Ensuite, bleue de bonne humeur,
tu interromps l'extase rouge
du premier vent. Jaune sans peur,
mauve qui chantes quand tu bouges,
tu recommandes l'indigo
à tous les peintres qui s'arrêtent
devant tes bistres inégaux.
Dépêche-toi : il y a a fête
chez l'émeraude : les miroirs
y sont si pourpres qu'ils t'escortent
vers ton tryptique : un dessin noir
Que reproduisent deux eaux-fortes.

СЛИКАРСКА

Која боја си ти? На врху
дана ти си сива боја која зева
и злато радосно које без сведока
прихвати тигра за струк.
Затим, плава од добре воље,
ти заустављаш црвено одушевљење
првог ветра. Жуто без бојазни,
слез који пева кад се ти покрећеш,
ти препоручујеш чивит
свим сликарима који се заустављају
пред твојим неједнаким црнилом.
Пожури: празник је
код смарагда; тамо су огледала
тако пурпурна да те прате
према твом триптику: црном цртежу

DE SCULPTURE

D'un coup de pouce on te mesure
un sein; d'un coup de tête un bras
qui saisit l'aube. La luxure
t'ajoute un ventre, corps ingrat
qui t'habitue à l'anarchie:
on pose un rire de hibou
dans la silice irréfléchie
qui est la source de ton cou.
Même l'odeur du chèvrefeuille
te prête une ombre, et le poulain
te mord les doigts pour que tu cueilles
ses deux naseaux. Mais tut te plains:
„Pourquoi m'offrir des mains privées,
des yeux qui brisent mes regards?
Je suis plus belle inachevée
et je dépasse l'œuvre d'art.“

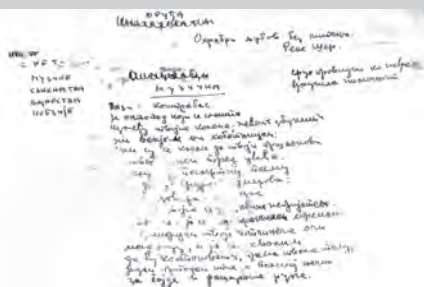
ВАЈАРСКА

Покретом палца мере се
груди; лакоумношћу руке
која дохвата зору. Блуд ти додаје трбух, незахвална тела
која те навикавају на неред:
осмех совуљаге се ставља
у непромишљен силицијум
који је извор твоје гуше,
исти ирис орлових ноката
позајмљује ти сенку, и ждребе
једе ти прсте којима скупљаш
његове ноздрве. Ти се жалиш:
„Зашто ми нудити руке
Кад очи моје не могу гледати?
Ја сам лепши и недовршен
И премашам /уметничко дело/

ВАЈАРСКА

Покретом палца мере се
груди; лакоумношћу руке
која дохвата зору. Блуд
ти додаје трбух, незахвална тела
која те навикавају на неред:
осмех совуљаге се ставља
у непромишљен силицијум
који је извор твоје гуше,
исти ирис орлових ноката
позајмљује ти сенку, и ждребе
једе ти прсте којима скупљаш
његове ноздрве. Ти се жалиш:
„Зашто ми нудити руке
Кад очи моје не могу гледати?
Ја сам лепши и недовршен
И премашам /уметничко дело/

кат. бр. 63

кат. бр. 63

DE MUSIQUE

Fais attention: la contrebasse
est une pieuvre qui s'assoit
sur tes genoux; ne t'embrasse
ni du banjo ni du hautbois:
ils ont juré que tes vertèbres
prendraient racine auprès des fleurs.
N'écoute pas le chant funèbre
qu'un tambourin scande par cœur:
c'est un complot de la guitare
contre tes seins, ses ennemis.
Eloigne-toi: je me prépare
à orchestrer tes yeux soumis
à ma rancœur, et je me vante
de composer, selon ta chair,
un impromptu de femme aimante
pour cornemuse et bras ouverts.

МУЗИЧКА

Пази: контрабас
је октопод који се смешта
између твојих колена; неће те збунити
ни бенјом ни хоботницом:
они су се клели да твоји пршљенови
/.../ корен поред цвећа.
Не слушају поњсмртну песму
коју добаш срцем одмерава:
то је завера гитаре
против твојих груди, њених непријатеља.
Удаљујем се: ја се спремам
оркестрирати твоје потчињене очи
моме срцу, и ја се хвалим
да ћу компоновати, према твоме телу,
један пригодан стих о вољеној жени
за гајде и раширене руке.

хронологија

**селективна
библиографија**

**добитници
награде
Бранко
Миљковић**

**биографске белешке о
личностима у каталогу**

одабрана литература

Бранко Миљковић, 1960.

1934.

Рођен је 29. јануара у Нишу од оца Глигорија (1908) родом из заплањске варошице Гадин Хан крај Ниша и мајке Марије (1908. рођена Браило) из села Трбоуња код Дрниша (Сплита) у Хрватској. Имао је брата Драгишу. Од 1934. до 1953. године живео је са породицом у приземној кући на периферији Ниша код Градске болнице у ул. Љубе Дидића 9. У ратним условима учио је основну школу од 1941 до 1945. године; прва три разреда завршио је у Државној народној школи „Вожд Карађорђе“ а четврти у очевом родном месту Гадином Хану са одличним успехом. Учитељи су му били Слободан Стефановић и Косара Манић у завршном разреду, која је учила његов таленат за књижевност и цртање.

1945 – 1949.

У гимназијском периоду почиње да пише прве песме са социјалном и родољубивом тематиком у школској „песничкој“ свесци: „Застава славе“, „Бесмртници“, „Слобода“, „Српска мајка“. Пише огледе о Шекспировом Хамлету, Његошевој *Лучи микрокосми*, записује одломке из прочитаних књига и мисли великих писаца (Балзак, Хајне) Из овог периода датирају и ране песме у акростиху и поетски записи упућени једној гимназијској платонској љубави (1949).

1951.

Објавио је прву песму „Победа“ у нишком листу школске омладине *Наш глас*; у истом листу у бр. 3. песму „Јесен 1941“.

1952.

Као ученик Гимназије „Стеван Сремац“ активан је у Литерарној дружини „Његош“ чији је уједно и председник. Чланови дружине били су и будући познати песници, Гордана Тодоровић, Радослав Војводић, књижевник и филозоф Лука Прошић, Предраг Цветичанин, Борис Јовановић, Никола Мељаницки, Вељко Видаковић и др. За допринос раду Литерарне дружине Наставнички савет гимназије доделило му је *Похвалницу* и новчану награду у износу од 1000 дин. У гласилу Литерарне дружине *Алманах* објављује ране песме; „Теману“, „Песма пијаног младића“ и др.

Члан је клуба младих писаца „Радивоје Копарец“, учествује на бројним књижевним трибинама у Нишу. На интелектуални и литерарни развој знатно су утицали професор књижевности Драги Милосављевић и филозофије, Фридрих Трој.

Објавио је нишком омладинском листу *Глас омладине* своје прве преводе песама словеначких песника К. Д. Кајуха („Пођимо боси сад девојко моја!) и И. Цанкара („Ноћ долази у тиху ми собу“). У београдском листу *Записи* објавио је две песме: „Љубав у септембру“ и „Сећање на једну ноћ 1941“. Сарађује у нишким листовима: *Народним новинама*, *Гласу омладине*, *Гледиштима*... Преводи са руског језика песму „Облак у панталонама“ В. Мајаковског, песме В. Брјусова и П. Тичине, песнике Лужичке Србе.

1953.

Јуна месеца је у гимназији положио Виши течајни испит (велику матуру) са одличним успехом. У школском дневнику уписано је мишљење: „Интелигентан, вредан, пажљив, помало уображен у своје способности. Има нарочитог смисла за књижевност, мада га интересују и природне науке.“ Септембра месеца уписује се на студије на Филозофском факултету у Београду – одсек чисте филозофије. Професори су му Милош Н. Ђурић, Михаило Ђурић, Вуко Павићевић, Рашко Димитријевић, Михаило Марковић, Богдан Шешић, Вељко

Глас, 1. — Број 3. НИШ, 4. МАРТ 1951. — Издање недељно. — Цена 3 динара

ЈЕСЕН 1941

Поврх њива голих, пустих, црних,
Јесен магле разастрла сиве
И за сунцем тузи мутни дан.

За слободом очи многе плачу.
Очи пуне јесења неба
Нису више плаве као дан.

Кисцу мртва гнезда на дрвећу,
Голе гране јачу на ветру —
Ове је као какав ружан сан.

Негде у дну неба сунце плаче,
Оковано облацима тешким,
И притењен сивом маглом види:
Тихо мре.

Вапе тужна погажена поља,
Грабљу над њим мовре црне вране, —
Пустош, туга ненамерна свуда —
Мржња врн.

И у оку заједно са патњом
Прест' зри.

В. МИЉКОВИЋ

кат. бр. 51

Бранко Миљковић као добитник
Октобарске награде, 1960.

Бранко Миљковић на последњој
књижевној вечери у Нишу,
25. 11. 1960.

Кораћ, Никола Рот и др. У Београду станује код Железничке станице на Ђерму у ул. Рифата Бурџевића 18 (Пршевска), на Звездари.

1954.

У нишком часопису за књижевност *Гледишта* објавио песму „То сам био ја“ и две преведене песме француског песника Пола Елијара. Често гостује на књижевним трибинама и вечерима у Београду. Родитељи купују мању кућу у ул. Ђорђа Кратовца 52 на Воздовцу, у којој живи и ради све до своје трагичне смрти.

1955.

Уз подршку књижевника Оскара Давича и уредника авангардног часописа *Дело* у бр. 5 објављује циклус од 15 песама под заједничким насловом „Узалуд је будим“.

То је било прво представљање књижевној јавности Београда и Југославије и преломни тренутак за песничку каријеру. Уследило је објављивање у значајним књижевним листовима и часописима: *Видицима*, *Нашем веснику*, *Летопису Матице српске*, *Књижевности*, *Књижевним новинама*, *Младости*. Афирмише се и као преводилац; у београдском листу *Видици* објављује преводе француских песника, Ж. Сипервјела, Е. Л. Т. Мезена, Ј. П. Шабрена, Н. Арноа, Ж. Дусеа, у титоградским *Сусретима*, вијетнамског песника Доан Ти Дјема, затим приказе о књигама француских песника, о књизи песама *Лето*, Велимира Лукића, полемички текст „Злоупотреба цитирања“, у *Нашем веснику* приказ збирке песама *Мраморно племе*, Сретена Перовића.

1956.

Са Драганом М. Јеремићем оснивач је песничке групе (покрета) неосимболиста. О циљевима групе пише у тексту „Неосимболизам не треба бркати са симболизмом“ (*Млада култура*, 1957). Остали чланови групе били су Милован Данојлић, Жика Лазић, Божидар Тимотијевић, Драган Колунџија, Коста Димитријевић, Вера Србиновић, Звездић Јовић, Петар Пајић. Из Загреба им се придружио Златко Томичић, песник. Група је имала у програму да покрене часопис *Симбол*, али се није појавио. Сам покрет је после извесног времена нестао са књижевне сцене.

Октобра месеца са групом песника чита стихове на гробу Бранка Радичевића. Уредник је листа *Видици*, али због сукоба у Редакцији подноси убрзо оставку. Интензивно објављује песме и преводе француских песника. У угледном београдском недељнику *НИН*, представљен као талентовани песник у чланку М. Еренрајха „Песници на асфалу“.

1957.

У издању београдског Новинско – издавачког предузећа Омладина објављује своју прву збирку песама *Узалуд је будим*, под уредништвом Предрага Палавестре, критичара. Учествује на бројним књижевним вечерима неосимболиста у Београду у познатој „Четрдесетпетици“ на Филозофском факултету. Положио последњи испит на студијама филозофије и апсолвирао са високим просеком (без дипломског испита). У току студија показао следећи успех из главних предмета: историја филозофије 10 /проф. Вељко Кораћ /, субјективна логика 10 /проф. Богдан Шешић /, општа психологија 8 /проф. Никола Рот /, историјски материјализам 9, биологија 8, естетика 10 / проф. Богдан Шешић /, општа педагогија 9, етика 10 / проф. Вуко Павићевић/.

1958.

Критичари позитивно пишу о збирци песама *Узалуд је будим* (Петар Цацић, Павле Зорић, Сретен Перовић, Миодраг Максимовић, Предраг Палавестра, Блажо Шћепановић, Милосав Мирковић и др.). Учествоје на познатој трибини у Загребу „Књижевни петак“, са Милованом Данојлићем и Златком Томичићем као представници неосимболистичке групе. О трибини је изашло више написа у Загребачкој штампи (*Вјесник, Вечерњи вјесник*). Примљен у Удружење књижевника Србије и Југославије (7. октобра.). Објављује значајан теоријски есеј „Поезија и онтологија“ у београдским Књижевним новинама (бр. 81). Учествоје у раду Петог конгреса Савеза књижевника Југославије у Београду као делегат Удружења књижевника Србије.

1959.

Објавио збирку родољубивих песама *Крв која светли* заједно са Блажом Шћепановићем (Младо поколење, Београд). За песму „Ариљски анђео“ добија награду загребачког листа Књижевна трибина (уредник Славко Михаљић). Учествоје на Првим стражиловским сусретима младих писаца. Заједно са песником Велимиром Лукићем поднео оставку на чланство у Управи Удружења књижевнике Србије. Уредник је београдских *Књижевних новина* и загребачке *Књижевне трибине*. Као делегат УКС чествује на Пленуму Савеза књижевника Југославије у Загребу, поводом 40 год. оснивања КПЈ – СКЈ. Од 4 – 6 јула учествује на Трећем југословенском фестивалу поезије. Стихове је читао у Београду, Нишу, Скопљу и Охриду. Напушта фестивал и у возу према Београду написао једну од својих најбољих песама „Балада“ посвећена охридским трубадуринама. У књижевним часописима објављује преводе углавном руских песника (Л. Мартинов, Б. Пастернак, В. Брјусов, А. Блок), а у *Књижевној трибини* познати есеј „Поезија и истина“.

1960.

Објавио две нове збирке песама: *Порекло наде* (Lukos, Zagreb), *Ватра и ништа* (Просвета, Београд). За збирку *Ватра и ништа* добија престижну Октобарску награду града Београда за књижевност, као њен најмлађи лауреат. Добија и Захвалницу Културно – просветне заједнице Ниш за учешће у акцији *Месећ дана књиге*. Борави у Паризу код свог пријатеља, француског песника Алена Боскеа. Посетио је и Италију и био у Риму. Објавио познату песму „Балада“ у *Књижевним новинама* (бр. 109) и два значајна критичка есеја. „Од Нарциса до Орфеја“ о поезији Златка Томичића, хрватског песника и блиског пријатеља (*Сусрети*, бр. 4, Титоград) и „Орфејско завештање Алена Боскеа“ (*Дело*, бр. 7, Београд). Крајем године одлази у Загреб и почиње да ради у Литерарној Редакцији Радио Загреба. Станује у Бјанкинијевој улици бр. 11. Преко Радија емитује неколико својих есеја. Цењен је и поштован у загребачком књижевном кругу где има пуно пријатеља: Златка Томичића, Сашу Вареша, Јосипа Пупачића, Славка Михаљића, Звонимира Голоба, Радована Павловског... У Нишу, 25. 11. 1960, одржао своје последње књижевно вече у Дому омладине у Палилули. То је био и његов последњи боравак у родном граду.

1961.

Гостује на књижевним вечерима и у Винковцима, Осијеку, Кањижи и Загребу. У депресивном стању одриче се својих књига поезије и Октобарске награде у писму листу *Дуга* објављеном 5. фебруара посредством новинара тог листа, песника Бранка В. Радичевића. Покушао је да повуче писмо, али било је касно. У издању Задужбине Рас излази библиофилско издање патриотских песама *Крв која светли*,

*Место трагичне смрти
Б. Миљковића у Загребу*

**Откривање спомен бисте Б.
Миљковића у Нишу, 1971.**

**Слева на десно: Драгиша Миљковић,
мајка Марија и аутор бисте, вајар
Небоиша Митрић**

у графичкој опреми сликара Р. Стевића Раса.

У ноћи између 11. и 12. фебруара трагично изгубио живот на периферији Загреба у Ксаверској шуми у ул. Јандровићевој бб. По званичној верзији извршио је самоубиство.

Неколико дана после смрти, 16. фебрура стигло је писмо из Рима на француском језику којим га обавештавају да је примљен у чланство Заједнице европских писаца (Comunita Europea degli scrittori). Писмо је потписао Генерални секретар Заједнице, Ђанкарло Вигорели, угледни италијански писац. Постхумно изашла је књига *Модерна руска поезија* са преводима песама Б. Миљковића, а 1962. године преводи песама руског песника О. Манделштама у књизи одабраних песама *Шум времена*.

1964.

Уврштен у антологију *Српска и хрватска поезија двадесетог века*, избор и предговор Предраг Палавистра.

1965.

У издању београдске „Просвете” у редакцији критичара Петра Џацића објављене су сабране песме под насловом *Песме*.

1971.

Поводом десетогодишњице смрти породица Миљковић целокупну песникову заоставштину је поклонила Народном музеју у Нишу. Откривена је у центру Ниша на Синђелићевом тргу спомен биста, рад београдског вајара Небојше Митрића. Песниковим именом именована је једна основна школа у Нишу, улица и установљена књижевна награда „Бранко Миљковић” за поезију. Први добитник је песник Милутин Петровић за књигу песама *Глава на пању*.

1972.

Објављена *Сабрана дела* Бранка Миљковића у 4. тома у издању нишке Градине.

1995.

Објављен превод романа Алена Боскеа, *Потреба за несрећом*, посвећен Бранку Миљковићу, у издању нишке Градине.

Снимљен поетско документарни филм *Ватра и ништа*, редитељ Марислав Радисављевић, сценарио М. Радисављевић и Иван Здравковић, директор фотографије И. Здравковић.

1998.

Објављена мемоарско – биографска књига *Песников узлет*, Видосава Петровића, нишког књижевника.

2002.

Објављена биографско – монографска књига *Бранко Миљковић / принц песника*, аутора Радована Поповића, књижевника и публицисте.

2007.

Снимљен документарни филм *Бранко Миљковић - принц поезије*, редитељ Миодраг Мики Стаменковић, сценарио Видосав Петровић, сниматељ Јовица Крстић.

СЕЛЕКТИВНА БИБЛИОГРАФИЈА

1. Посебна и важнија издања

1957. *Узалуд је будим*, песме, Новинско-издавачко предузеће „Омладина”, Београд, 1957.
1959. *Смрћу против смрти*, песме, заједно са Блажом Шћепановићем, Младо покољење, Београд, 1959.
1960. *Порекло наде*, песме, Лукос, Загреб, 1960.
Ватра и ништа, песме, Просвета, Београд, 1960.
Крв која светли, стихови, Библиофилско издање песама из збирке *Смрћу против смрти*, Задужбина Рас, Београд, 1960.
1965. *Песме*, избор и предговор Петар Цацић, Просвета, Београд, 1965.
1968. *Ватра и ништа*, песме, избор и предговор Петар Цацић, Просвета, Београд, 1968.
1972. *Песме*, избор, предговор и редакција Петар Цацић, Просвета Београд, 1972.
Бранко Миљковић, *Сабрана дела* у 4 тома, / 1. *Ватра и ништа*, 2. *Орфичко завештање*, 3. *Преводи*, 4. *Критике* /, Градина, Ниш, 1972.
1988. *Порекло наде*, поезија Бранка Миљковића, Градина, Ниш, 1988.
Смрт Орфеја, поезија Бранка Миљковића, Градина, Ниш, 1988.
2001. Бранко Миљковић, *Сабране песме*, приредили Бојан Јовановић и Добривоје Јевтић, Просвета, Ниш, 2001.

Песнички преводи (посебна издања)

1961. *Модерна руска поезија*, приредиле Милица Николић и Нана Богдановић, превод поезије Бранко Миљковић, Нолит, Београд, 1961.
1962. Осип Мандељштам, *Шум времена*, избор поезије и прозе / избор, предговор и превод прозе Милица Николић / поезију превео Бранко Миљковић, Просвета, Београд, 1962.

2. Поезија у часописима и листовима*

1951. 1. Победа – *Наш глас*, Ниш, I, бр. 1, 1951.
2. Јесен – *Наш глас*, Ниш, I, бр. 3, 1951.
1952. 3. Стихови за мртву Ајшу – *Глас омладине*, Ниш, I, бр. 8, 1. V 1952; стр. 8.
4. Љубав у септембру I, II. – *Записи*, Београд, I, бр. 3–4, 3. VIII, 1952; стр. 9.
5. Сећање на једну ноћ 1941. – *Записи*, Београд, I, бр. 3–4, 5 X 1952; стр. 12.
1953. 6. Раскид – Зове се Јаворка – *Гледишта*, Ниш, I, бр. 1, 1953; стр. 21–22
7. Победа – *Народне новине*, Ниш, XIII, бр. 18, 1. V 1953; стр. 3

*Поглавље 2. и 3. селективне библиографије преузета су без измена из Био-библиографије Г. Тешића и обухватају објављене прилоге Бранка Миљковића од 1951/52. до 1960/61, односно период активног песничког објављивања за живота. Опширно в. о томе: Гојко М. Тешић, „Био библиографија Бранка Миљковића“, *Књижевна историја*, I–II, Београд, 1974, стр. 173–177; 187–189.

Мисли мије до мисли
Народних о мислима
О Бранку Миљковићу
рече ми само само само
се криво или право
Учи мисли осмисли
И што мисли сам предно осмисли
Управо сам са мисли мисли мислима
Било је мислима
Да би то било право
У мисли
мисли сам се осмисли о мислима
и мислима Бранка Миљковића
мисли сам се и са мислима
прозвучавање
Југословенски, југословенски
И Бранку мисли сам је
фигурално артикулацио мислима
и прозе
Југословенски мисли мислима
Југословенски мисли
мислима и објављивања
11.2
1971

Из књиге утисака, посвета
вајара Небојше Митрића, 1971.
(кат. бр. 101)

Плакат за филм
Ватра и ништа, 1995.

1954. 8. То сам био ја – *Гледишта*, Ниш, II, бр. 9–10, 1954; стр. 383
1955. 9. Uzalud je budim – *Delo*, Beograd, I, knj. I, 5, maj, 1955; str. 499–503.
Sadržaj: *Uzalud je budim* – *Ako izadeš iz voza ostaćeš sam ili sećanje na nju koja je umrla dok je padala kiša* – *Vrtoglavo* – *Poreklo vetrova i ptica* – *Inventar prozora* – *Deca van svoje majke* – *Čudo* – *Ništa* – *Šuma mrtvih* – *Nagoveštaj* – *Doživljavanje* – *Odisej* – *U svetu*.
10. Prvo pevanje – *Vidici*, Beograd, III, br. 15–16, 1955; str. 10.
11. Између два дана – (1, 2, 3, 4, 5) – *Књижевност*, Beograd, X, књ. XXI, бр. 7–8, 1955; стр. 85–86.
12. Балада о рукама – *Наш весник*, Beograd, II, бр. 92, 30. XII 1955; стр. 2.
13. Последња молитва за мртве – *Летопис Матице српске*, Нови Сад, CXXI, књ. 376, бр. 6, децембар, 1955; стр. 565. – Из „*Великог requiета за мртве – оне које волимо*”.
1956. 14. Једна песма о сну, J. X-у. – *Наш весник*, Beograd, III, бр. 119, 13. II 1956; стр. 6.
15. За оне које volimo – *Delo*, Beograd, II, knj. III, br. 1–2; 1956; str. 81–82.
16. Ноћ с оне стране месеца – Триптихон за Еуридику (1, 2, 3). – Рондел. – *Наш весник*, Beograd, III, бр. 102, 16. III 1956; стр. 6.
17. Здравница. – Између мене и ње - Догађај на тргу – *Гледишта*, Ниш, III, бр. 1, 1956; стр. 23–27
18. Naseljena zemlja – *Vidici*, Beograd, IV, br. 19–20, 1956; str. 12.
Sadržaj: *Grob prijatelja* – *Crni konjanik* – *Crveni konjanik* – *Posle svega nađena zemlja*.
19. Молитва за оне који су мртви (I, II, III). – *Млада култура*, Beograd, V, бр. 45, 13, V 1956; стр. 3.
20. Гроб Лазе Костића – *Млада култура*, Beograd, V, бр. 49–50, 1956; стр. 7.
21. Покољ – *Народне новине*, Ниш, XVI, бр. 20, 12. V 1956; стр. 10.
22. Сонет о птици – Мит о рукама, за С. Е. – *Летопис Матице српске*, Нови Сад, CXXXII, књ. 377, бр. 4, 1956; стр. 328.
23. Бранко – Дис – Тин – Горан – *Књижевност*, Beograd, X, књ. XXVI, бр. 6, 1956; стр. 507–508.
24. Усних је од камена – *Наш весник*, Beograd, III, бр. 128, 21. IX 1956; стр. 6.
25. Sonet o perogočnoj ljubavi – *Mladost*, Beograd, I, br. 2, 17. X 1956; str. 10
26. Елегија – *НИН*, Beograd, VI, бр. 308, 25. XI 1956; стр. 9. – Одломак из „*Моравских елегија*”.
27. Четири песме о сну – *Књижевност*, Beograd, XI, књ. XXIII, бр. 11–12, 1956; стр. 370–373.
Садржај: *Црни јамб сна (I, II, III)*. – *Дактил сна* – *Сонет* – *Сунце*, за J. X.
1957. 28. Гроб на Ловћену – *Млада култура*, Beograd, VII, бр. 55, 28. III 1957; стр. 3.
29. Две песме о Орфеју – *Летопис Матице српске*, Нови Сад, CXXXIII, књ. 378, бр. 1, 1957; стр. 37–38. Садржај: *Орфеј у подземљу за М. П.* – *Смрт Орфеја*.
30. Jutarnja pesma – *Polja*, Novi Sad, III, br. 2, 1957; str. 2.
31. Elegije (I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII) – *Vidici*, Beograd, V, br. 30–31, X–XI, 1957; str. 14.
32. Црвени трг – *НИН*, Beograd, VII, бр. 348, 1. IX 1957; стр. 7.
33. Између мене i тебе ptica, Vasku Popi – *Književne novine*, Beograd, VIII, br. 58, 27. XII 1957; str. 7.
1958. 34. Svest o pesmi – *Književne novine*, Beograd, IX, br. 64, 21. III 1958; str. 7.
35. Sunce – *Student '58*, Beograd, XXII, br. 8, 1. IV 1958; str. 5. – (Sa beleškom *Mirjane Vukmirović*).
36. Пределима склопљеног ока – Прва ода Морави – Друга ода Морави – Низводу

- Химна Морави – *Сусрети*, Титоград, VI, бр. 4, 1958; стр. 359–363.
37. Tito – *Mladost*, list graditelja autoputa Bratstva i jedinstva, Beograd, II, br. 46, 9. V 1958; str. 9. – (Pesnici sastavljaju malu antologiju „Mladosti“).
38. Pesme o elementima – *Savremenik*, Beograd, IV, br. 5, 1958; str. 530–535.
- Sadržaj: Zemlja (I, II, III) – O vatri (I, II, III) – Vazduh – Pohvala vodi – Ne napuštaj me svete.
39. Поздрав – *НИН*, Београд, VIII, бр. 386, 23. V 1958; стр. 7. – (Из циклуса „*Моравске елегије*“).
40. Феникс. Посвета за Љ. Б. – *Књижевност*, Београд, XIII, књ. XXVI, бр. 6, 1958; стр. 510–513.
- Садржај: *Феникс I*. – Стеван Раичковић. – *Између мене и тебе једна птица*, Васку Попи. – *Нек шупља сенка нестанак тела слави – Свест о забораву – Феникс II*.
51. Tito – *Književne novine*, Beograd, IX, br. 71, 4. VII 1958; str. 1.
52. Morava – *Prisutnosti*, Zagreb, II, br. 7–8, 1958; str. 414–417.
- Sadržaj: *I Pre pesme – II Dok traje pesma – III Dok tražu reči – IV Posle pesme*.
53. Umesto pesme, Biljke (I, II, III, IV) – Paralelna pesma – *Delo*, Beograd, IV, knj. IV, sv. II, br. 8–9, 1958.; str. 1099–1102.
54. Orfička balada, *Mladost*, Beograd, III, br. 100, 10. IX 1958; str. 6.
55. Stihovi za Tamaru – *Književne novine*, Beograd, IX, br. 77, 10. X 1958.; str. 4.
56. Krv koja svetli – *Savremenik*, IV, br. 11, 1958; str. 440–447.
- Sadržaj: *Tjentište* (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8).
57. Горан – *Весту* – Подлистак „Реч младих“, Титово Ужице, XIV, бр. 595–596, 29. XI 1958; стр. 1.
58. Изгубљена за оне који живе ... – Лева обала – Птице – *Сусрети*, Титоград, VI, бр. 11–12, 1958; стр. 838–839.
59. Anđeo iz Sopoćana, Sveti Mandiću – *Život*, sarajevo, VIII, knj. X, br. 11–12, 1958; str. 855.
60. Domovini – *Narodna armija*, Beograd, XIII, br. 1022, 22. XII 1958.
- 1959.** 61. Bol i sunce – *Književne novine*, Beograd, X, br. 84, 16. I 1959; str. 2.
62. Домовини – Песма која тражи песника Горана – *Гледишта*, Ниш, VII, бр. 1–2, 1959; стр. 5.
63. Море пре него усним – *Летопис Матице српске*, Нови Сад, CXXXV, књ. 383, бр. 2, 1959; стр. 127–128.
64. Frula – Gojkovica – Bolani Dojčin – Utva – Zova – *Književne novine*, X, br. 91, 25. IV 1959; str. 7.
65. Odbrana zemlje – *Narodna armija*, XVI, br. 1030, 1. V 1959.
66. Горан - *Побједа*, Титоград, XVI, бр. 18, 1. V 1959; стр. 10. – (Двије песме о Горану - - - и Блажа Шћепановића).
67. Југославија – *НИН*, Београд, IX, бр. 483, 25. V 1959; стр. 7.
68. Tito – *Oslobođenje*, Sarajevo, XIV, br. 4030, 25. V 1959; str. 1.
69. Za one koje volimo (I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII) – *Savremenik*, Beograd, V, knj. IX, br. 5, 1959; str. 523–524.
70. Tito – *Delo*, Beograd, V, knj. V, br. 5, 1959; str. 608.
71. Tamni vilajet – Ravijojla – Kolo – *Književne novine*, Beograd, X, br. 95, 19. VI 1959.; str. 4.
72. Ариљски анђео – *Књижевност*, Београд, XIV, књ. XXVIII, бр. 6, 1959; стр. 508–515.

*Сцена из филма Ватра и ништа,
Горан Милев као Бранко*

*Екипа филма Ватра и ништа на
терену, 1995. (с лева на десно: Иван
Хаџи Здравковић, Душан Костић,
Марислав Радисављевић - редитељ
и Дарко Ковић)*

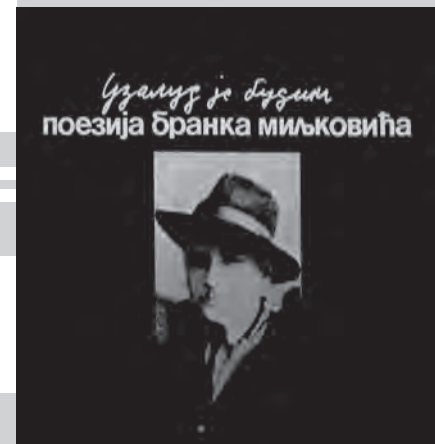
Сцена из филма *Ватра и ништа*,
Горан Милев као Бранко

73. Црни коњаник – *Уствари*, Шабац, II, бр. 6–7, 1959; стр. 1.
74. Zid glava, Nemušti jezik, Jabučilo, Dodole – *Književne novine*, Beograd, X, br. 99, 14. VIII 1959; str. 2.
75. Ariljski anđeo (odlomak) – *Književna tribina*, Zagreb, I, br. 12, 18. X 1959; str. 5. – (Odlomak iz nagrađene pesme).
76. Balata – Lauda – *Književne novine*, Beograd, X, br. 104, 25. X 1959; str. 3.
77. Requiem (VI, VIII). – *Vidici*, Beograd, VII, br. 46–47, X–XI, 1959; str. 8.
1960. 78. Balada, Ohridskim trubadurima. – *Književne novine*, Beograd, XI, br. 109, I I 1960; str. 1.
79. Crni konjanik – *Student*, Beograd, XXIV, br. 7, 8. III 1960; str. 7.
80. Pripremanje pesme – *Mladost*, Beograd, V, br. 183, 27. IV 1960; str. 6.
81. Agon – Rudari – More bez pesnika – Epitaf – Pobednici – Postanje – Spavači – Nevreme – Pesma – Pesma i ljubav – Svet – Ptice – Kamen – Ljubavnici – *Književna tribina*, Zagreb, II, br. 24, 15. travnja 1960; str. 3. – (Sa portretcrtežom pesnika i faksimilom rukopisa pesme „Ljubavnici”).
82. Повратак – *Глас омладине*, Ниш, IX, бр. 21–22, 21. V 1960; стр. 7.
83. Тито – *Глас омладине*, Ниш, IX, бр. 23, 26. V 1960; стр. 7.
84. Тито – *Просвета*, Загреб, XVII, бр. 481, 1960; стр. 9.
85. Radni cvet – *Svojina* M(iloša) I. B(andića). – *Književna tribina*, Zagreb, II, br. 26–27, 27. svibnja 1960; str. 10. – (Novi srpski pesnici, izbor i bilješka *Miloš I. Bandić*).
86. Граничар – *Глас омладине*, Ниш, IX, бр. 23, 26. V 1960; стр. 7.
87. Осећање света – Прошлост ватре – Будућност ватре – Садашњост земље – Земља и ватра – *Књижевност*, Београд, XV, књ. XXV, бр. 5–6, 1960; стр. 389–392.
88. Zamorena pesma – *Književne novine*, Beograd, XI, br. 123, 15. VII 1960; str. 7.
89. Crna vatra – *Delo*, Beograd, VI, knj. XI, br. 7, 1960; str. 799–804.
Sadržaj: *Pripremanje pesme – Provetravanje pesme – Sunce iskorišćeno kao epitaf – Inventar jedne pesme, Vasku Popi – Crna vatra – Sudbina pesnika – Kap mastila.*
90. Времена песме – *Гледишта*, Ниш, VIII, бр. 3–4, 1960; стр. 1–3. Садржај: *Прошлост песме – Будућност песме – Садашњост песме – Пријатељу песнику – Пријатељу путнику.*
91. Балада охридским трубадурима – *НИН*, Београд, X, бр. 507, 25. IX 1960; стр. 8.
92. Критика поезије. *Svojina* M(iloša) I. B(andića). – *Književne novine*, Beograd, XI, br. 116, 15. XI 1960; str. 7. – Sadržaj: *Radni cvet – Slavuj u radničkom naselju – Orfička pesma – Za stolom – Pesnik – Beda поезије – More za radnike – Rođenje – Ljubav поезије – Kritika metafore – Poesiju će svi pisati.*
93. Похвала сунцу – *Народне новине*, Ниш, XVII, бр. 49, 26. XI 1960; стр. 7.
94. Epitaf na Zelengori – Odbrana zemlje – Praznik – *Narodna armija*, Beograd, XVI, br. 1112, 25. XI 1960.
95. Фрула – *Политика*, Београд, LVI, бр. 16951, 29. и 30. XI и 1. XII 1960; стр. 11. – (Песници добитници награда).
1961. 96. Zajednička pesma – *Telegram*, Zagreb, II, br. 40, 27. I 1961; str. 5, sa sl. 1. – (Pjesma tranutka).
97. Све је нестварно ... – Похвала ватри. – *Нин*, Београд, XI, бр. 528, 19. II 1961; стр. 7. – (Две песме Бранка Миљковића, in memoriam).
98. Победа – Песма тренутка – *Спорт и свет*, Београд, VI, бр. 226, 21. II 1961, стр. 5, са сл. 1.
99. Beda поезије – *Student*, Beograd, XXV, br. 4, 21. II 1961, str. 5. – In memoriam
100. Kad cvet progovori a usta zaneme – Оčajна песма – Песма за мој 27. родендан

- Prijatelju pesniku, Tanasiju Mladenoviću – Pisma cvetu, sinovcu Goranu – *Književne novine*, Beograd, XII, br. 139, 24. II 1961; str. 2, sa sl. 1. – (Iz pesnikove zaostavštine).
 101. Pisma o cvetu, sinovcu Goranu – *Radost*, Zagreb, XI, br. 1, 1961; str. 10. – (Ilustrovala *Miroslava Marić*).
 102. Uzalud je budim – Hronika – Requiem (VI, VII, VIII) – Svest o pesmi – Pohvala svetu – Noć jača od sveta – Balada ohridskim trubadurima – Sadašnjost zemlje – Epitaf – *Vidici*, Beograd, IX, br. 57–58, 1961; str. 3, sa sl. pesnika. – (In memoriam).
 103. Dok budeš pevao – *Republika*, Zagreb, XVII, br. 2, veljača 1961; str. 9–10, sa sl. 1. – sa beleškom *Novaka Simića*.
 Sadržaj: *Prijatelju pesniku – Orfičko zaveštanje – Pisma za moj 27. rođendan – Očajna pesma – Vesela pesma – Zapis – Zla svest – Dok budeš pevao – Suza – Ne pati – Ljubav – Promeni svoju pesmu – Prijatelju putniku*.
 104. Pohvala vatri – *Naši dani*, Sarajevo, IX, br. 1–2, 1961; str. 3. – In memoriam.
 105. Čovek sa suncem – Čovek sa zvezdom – Basna – Ličnost sa pticom – Ptica kometa – *Književnik*, Zagreb, III, sv. 1, br. 1961, str. 6–8.
 106. Pesme rane mladosti – *Gledišta*, Niš, IX, br. 2–3, 1961; str. 3–8.
 Sadržaj: *Dalekoj samoubici – Bolesnik – Vetar – Stopa – Nerečene reči – Tuga – Nad širinama – Daleke reči – Poslednja pesma* – (Izbor i reč o pesniku *Ljuba Stanojević*).
 107. Novogodišnja pesma – Pohvala elementima – Prijatelju pesniku, Tanasiju Mladenoviću – Pohvala moru – *Književnik*, Zagreb, III, sv. I, br. 22, travanj, 1961; str. 382–385.
 108. Za one koje volimo („Ne zaboravite da to deci kažete“) – *Student*, Beograd, XXV, br. 17–18, 23. V 1961; str. 4. – (Izbor poezije mladih pesnika *Milan Vlačić*).
 109. Tjentište – *Delo*, Beograd, VII, knj. VII, br. 7, 1961; str. 672.
 110. Тито – *Сусрети*, Титоград, IX, бр. 7–8, 1961; стр. 541.
 111. Primorska uspravanka – *Modra lasta*, Zagreb, VII, br. 66, 1961; str. 17.
 112. Pre potopa – Obale – Uzaludnost reči – On, (*Svojina Bože Timotijevića*). – *Književne novine*, Beograd, XII, br. 158, 17. XI 1961; str. 9.
 113. Судбина песника – Реч вагра – *Глас омладине*, Ниш, X, бр. 4, 23. II 1961; стр. 9.

3. Песнички преводи објављени у листовима и часописима

- 1952.** 1. Пођимо боси сад девојко моја – Написао *Карел Дестовник Кајух*. – *Глас омладине*, Ниш, I, бр. 8, 1. V 1952.
 2. Ноћ долази у тиху ми собу – Написао *Иван Цанкар*. – *Глас омладине*, Ниш, I, бр. 8, 1. V 1952.
- 1954.** 3. Ја сам ти то рекао – Ја нисам сам – Написао *Пол Елијар*. – *Млада култура*, Београд, III, бр. 32, 18. XI 1954; стр.
 4. Песнички рад – Написао *Пол Елијар*. – *Гледишта*, Ниш, II, бр. 9–10, 1954.; стр. 362–365.
- 1955.** 5. Zaboravljeno sećanje – Napisao *Žil Sipervjel*. – *Vidici*, Beograd, III, br. 2, 1955; str. 14.
 6. Елегија ратникове жене – Написао *Доан Ту Дјем*. – *Сусрети*, Титоград, III, бр. 2, 1955; стр. 117–119.
 7. Bez razloga ili s razlogom – Napisao *E. L. T. Mezen*. – *Vidici*, Beograd, III, br. 11, 1955; str. 7.
 8. Oblaci imaju slabo pamćenje – Napisao *J. P. Šabren*. – *Vidici*, Beograd, IV, br. 11,

*ЛП плоча Узалуд је будим,
издање РТБ (кат. бр. 195)*

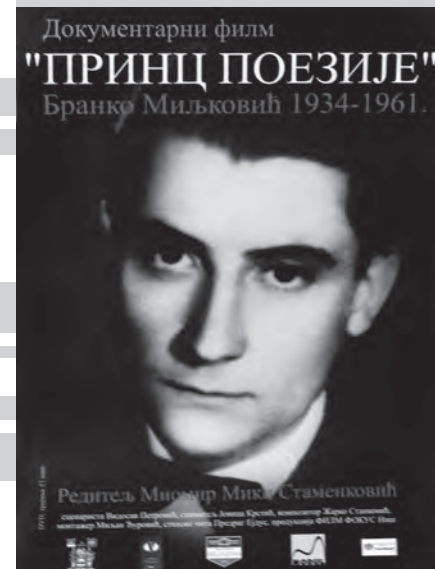

Миодраг Анђелковић,
 Портрет Бранка, 1981.

- 1955; str. 7.
9. Poezija – Napisao Noel Arno. – *Vidici*, Beograd, IV, br. 11, 1955; str. 7.
10. U zemlji koja liči na tebe – Darovi jutra – Napisao Žak Duse. – *Vidici*, Beograd, IV, br. 11; str. 7.
11. Uličica – Ljubav – Napisao Ermin Simonseli. – *Vidici*, Beograd, IV, br. 11, 1955; str. 7.
- 1956.** 12. Осећање – Написао Артур Рембо. – *Наш весник*, Београд, III, бр. 113, 1. VI 1956; стр. 6. – „Три проклета песника” (са белешком о песнику).
13. Отпочинак у порцелану – Пролеће – Написао Стефан Маларме. – *Наш весник*, Београд, III, бр. 113, 1. VI 1956; стр. 6. – „Три проклета песника” (са белешком о песнику).
14. Заборављене попевке – Написао Пол Верлен. – *Наш весник*, Београд, III, бр. 113, 1. VI 1956; стр. 6. – „Три проклета песника” (са белешком о песнику).
15. Вече – Написао Албер Самен. – *Наш весник*, Београд, III, бр. 123, 10. VIII 1956; стр. 6. – *Француски симболисти* (са белешком о песнику – лирика у преводу).
16. Месец – Написао Анри Реније. – *Наш весник*, Београд, III, бр. 123, 10. VIII 1956; стр. 6. – *Француски симболисти* (са белешком о песнику; лирика у преводу).
17. Мртва је та девојка – Написао Пол Фор. – *Наш весник*, III, бр. 123, 10. VIII 1956; стр. 6. – *Француски симболисти* (са белешком о песнику; лирика у преводу).
18. Ох, те руже које волех сваког дана – Да је живот гозба – Немојте рећи – Написао Жан Мореас. – *Наш весник*, Београд III, бр. 123, 10. VIII 1956; стр. 6. – *Француски симболисти* (са белешком о песнику; лирика у преводу).
19. Свеједно ћемо бити растављени – Написао Огист Анжелје. – *Наш весник*, Београд, III, бр. 123, 10. VIII 1956; стр. 6. – *Француски симболисти* (са белешком о песнику; лирика у преводу).
- 1957.** 20. Jedna ptica pošto ode – Napisao Rože Žiru. – *Književne novine*, Beograd, VIII, br. 57, 13. XII 1957; str. 5. – *Iz novije francuske lirike* (sa beleškom o pesniku).
21. Pravo ime – Napisao Iv Bonfoa. – *Književne novine*, Beograd, VIII, br. 57, 13. XII 1957; str. 5. – *Iz novije francuske lirike* (sa beleškom o pesniku).
22. Svest o ratu – Napisao Anri Pišet. – *Književne novine*, Beograd, VIII, br. 57, 13. XII 1957; str. 5. – *Iz novije francuske lirike* (sa beleškom o pesniku).
23. Tako ročinje – Napisao Armen Tarpinijan. – *Književne novine*, Beograd, VIII, br. 57, 13. XII 1957; str. 5. – *Iz novije francuske lirike* (sa beleškom o pesniku).
- 1958.** 24. Лик Семирамиде – Написао Пол Валери. – *Летопис Матице српске*, Нови Сад, CXXXIV, књ. 384, бр. 2–3, 1958; стр. 150–152.
25. Поема за одрасле – Ако волиш – Игра стварања – Сам ти то рекао – Љубавна – Ја нисам сам – Пета очевидна песма – Написао Пол Елијар. – *Летопис Матице српске*, Нови Сад, CXXXIV, књ. 384, бр. 5, 1958; стр. 452–455.
26. Лик Семирамиде – Написао Пол Валери. – *Књижевност*, Београд, XIII, књ. XXVI, бр. 6, 1958; стр. 495–497.
27. Pesnikov rad – Napisao Pol Elijar. Preveo Nikola Trajković. Sa beleškom o pesniku Branka Miljkovića. – *Savremenik*, Beograd, IV, br. 10, 1958; str. 278.
- 1959.** 28. Ноћ наоружана звездама – Корак – Ноћ – Љубав – Гола истина – Огањ – Снег – Остатак прошлости – Звукови – Написао Леонид Мартинов – *Летопис Матице српске*, Нови Сад, CXXXV, књ. 385, бр. 6, 1959; стр. 493–499.
29. Klonuo gorkim mirom – Napisao Stefan Malarme. – *Književne novine*, Beograd IX, br. 101, 10. IX 1959; str. 1.

30. Пролеће, благо рудника у слепом оку – Отапање леда – Спарна ноћ – Врапчева брда – Петлови – Опет је пролеће – Не дирати – Болесникова кошуља – Ко жарач пепео пролазни – Овде је изгубио законетност нокат тајанствени – Спустивши весла – Импровизације – Пролеће Написао *Борис Пастернак*. – *Књижевност*, Београд, XIV, књ. XXIX, бр. 11, 1959; стр. 445–451.
31. Pre zore – Večernja gužva – Magla – Написао *Velerij Brjusov*. – *Књижевне новине*, Београд, XIV, бр. 108, 18. XII 1959; стр. 5. – (sa beleškom o pesniku).
32. Skiti – Написао *Aleksandar Blok*. – *Књижевне новине*, Београд, IX, бр. 105, 18. IX 1959, стр. 2. – (sa beleškom o pesniku).
1960. 33. Plakao je sam od ljubavi ... – Vezilja – Ne gledaj u svetlost, što je ... – Написао *Pavlo Tičina*. – *Vidici*, Београд, VIII, бр. 51–52, mart–april, 1960; стр. 2. – (sa beleškom o pesniku).
34. Русија – Русија у брдима – Русији – Да – Изнад стене суморне и суре – Написао *Андреј Бјелиј*. – *Летопис Матице српске*, Нови Сад, CXXXVI, књ. 386, бр. 4, 1960; стр. 268–272.
35. Prevoj – Relejna pruga – Detinjstvo – (Trajne vizije). Написао *Boris Pasternak*. – *Књижевне новине*, Београд, XI, бр. 121, 17. VI 1960; стр. 7. – (Sa beleškom o pesniku).
36. Јесење осећање – Код куће – Син земље – Свет електрона – Свет Н димензија – Написао *Валериј Јаковљевић Брјусов*. – *Сусрети*, Титоград, VIII, бр. 6, 1960, стр. 564–567.
37. Ваздух и кремен – Написао *Мандељштам Осип*. – *Књижевност*, Београд, XV, књ. XXXI, бр. 7–8, 1960; стр. 54–61.

Садржај: *Крижуљаста ода – Тамо где су фабрике папира – Мрзим звезде које ... – На месецу расте – Од уторка до суботе – Што пева цврчак - сат – Концерт на станици – Умивао сам се – вани свуда мрак – Неко зиму, ракију и рум плавооки има – Не могу да се сетим више – Јурићу по тамобру улиц тамне и дуге. На страшној висини лутајућа ватро – Прославимо браћо, сумрак слободе – У име храбрости будућих векова – Лењинград.*

Плакат за филм *Принц поезије*, 2007.

Милутин Петровић,
(1941), песник, први добитник
наградe Бранко Миљковић 1971.

Милутин Петровић
Глава
на
пању
Просвета

Насловна страна књиге
Глава на пању, Просвета,
Београд, 1971.

Добитници награде Бранко Миљковић за најбољу књигу песама 1971–2010

1971. Милутин Петровић, *Глава на пању*
1972. Оскар Давичо, *Прочитани језик*
1973. Бранислав Петровић, *Предосећање будућности*
1974. Данијел Драгојевић, *Природопис*
1975. Васко Попа, *Вучја со, Живо месо, Кућа на сред друма*
1976. Србо Ивановски, *Зачарани путник*
1977. Анђелко Вулетић, *Кад будем велики као мрав*
1978. Стеван Раичковић, *Случајни мемоари*
1979. Миодраг Павловић, *Видовница*
1980. Љубомир Симовић, *Видик на две воде*
1981. Блаже Конески, *Тамне воде*
1982. Душко Новаковић, *Надзорник кварта*
1983. Борислав Радовић, *Песме 1971–1982.*
1984. Иван Р. Лалић, *Страсна мера*
1985. Вено Тауфер, *Свирач пред паклом*
1986. Мирослав Максимовић, *Сонети о животним радостима*
1987. Изет Сарајлић, *Некролог славују*
1988. Слободан Ракитић, *Основна земља*
1989. Рајко Петров Ного, *Лазарева субота*
1990. Александар Ристовић, *Празник луде*
1991. Мирослав Тешић, *Кључ од куће*
1992. Алек Вукадиновић, *Ружа језика*
1993. Драган Јовановић Данилов, *Кућа бахове музике*
1994. Владимир Јагличић, *Усамљени путник*
1995. Драгиња Урошевић, *Дневник добровољне несанице*
1996. Срба Митровић, *Снимци за панораму*
1997. Петар Цветковић, *Песме из аутобуса*
1998. Милан Орлић, *Бруј Миленија*
1999. Ана Ристовић, *Забава за доконе кћери*
2000. Војислав Карановић, *Син земље*
2001. Живорад Недељковић, *Тачни стихови*
2002. Гојко Ђого, *Црно руно*
2003. Томислав Маринковић, *Школа трајања*
2004. Ненад Јовановић, *Живети на модеран и умрети на старински начин*
2005. Дејан Алексић, *После*
2006. Доброслав Смиљанић, *Архив белине*
2007. Марија Шимоковић, *Киновар*
2008. Милан Ђорђевић, *Радост*
2009. Миодраг Раичевић, *Длан & Лопата*
2010. Никола Вујчић, *Докле поглед допире*

БИОГРАФСKE БЕЛЕШКЕ О ЛИЧНОСТИМА У КАТАЛОГУ

/селективни преглед/

1. АЛЕЧКОВИЋ, Мира (1924–2008), песник и романсијер
2. БЕГИЋ, Митхад (1911–1983), есејиста, књижевни критичар и историчар
3. БОЖИЋ, Мирко (1931–1995), новелиста, романсијер и драматичар
4. БОСКЕ, Ален (Alain Bosquet, 1919 - 1998), француски писац
5. БРИГЉЕВИЋ, Драгутин, (1927), професор књижевности, књижевник
6. ВИГОРЕЛИ, Ђанкарло (Giancarlo Vigorelli, 1913–2005), италијански писац
7. ВИДРИЋ, Владимир (1875–1909), песник
8. ВИДМАР, Јосип (1895–1992), књижевни критичар, есејиста, драматург
9. ВИТЕЗ, Григор (1911–1966), песник
10. ВОЈВОДИЋ, Радослав (1935), песник и романописац
12. ВУКОВИЋ, Чедо (1920), црногорски књижевник, прозаиста
13. ВУКОСАВЉЕВИЋ, Славко (1927), песник
14. ВУЧО, Александар (1897–1985), песник, романописац.
15. ДАВИЧО, Оскар (1909–1899), песник, романсијер, есејиста, путописац
16. ДАНОЉИЋ, Милован (1937), песник и есејиста, академик
17. ДИМИТРИЈЕВИЋ, Коста (1933), прозни писац и новинар
18. ИВАНИШЕВИЋ, Драго (1907–1981), песник, новелиста и драматичар
29. ЈЕРЕМИЋ, Драган М. (1925–1986) критичар и естетичар
20. КОЛУНЦИЈА, Драган (1938), песник.
21. КРКЛЕЦ, Густав (1899–1997), песник
22. КРЊЕВИЋ, Вук (1935), песник, критичар, есејиста и преводилац
24. ЛАЗИЋ, Жика (1932–2009), приповедач, романописац, новинар
25. ЛЕОВАЦ, Славко (1929–2000), историчар књижевности, есејиста
26. ЛУКИЋ, Велимир (1936–1997), песник, драмски писац, новинар
27. ЛУКИЋ, Света (1931–1997), критичар и есејиста
28. МАЂЕР, Мирослав Славко (1929), песник
29. МЕЛВИНГЕР, Јасна (1940), песник.
30. МИЛИСАВАЦ, Живан (1915–1997), књижевни и културни историчар
31. МИЉКОВИЋ, Бранко (1934–1961), песник, есејиста, преводилац
32. МИЊДЕРОВИЋ, Чедомир (Београд, 1912–1966), песник, приповедач
33. МИХАЛИЋ, Славко (1928–2007), песник, академик
34. МЛАДЕНОВИЋ, Танасије (1913–2003), песник, есејиста, преводилац
35. НИКОЛИЋ, Милица (1925), преводилац
36. НОВАК, Слободан (1924), приповедач, академик
37. ОЉАЧА, Младен (1928–1994), романсијер и приповедач
38. ПАЈИЋ, Петар (1935), песник и прозни писац
39. ПАЛАВЕСТРА, Предраг (1930), књижевни критичар и историчар књижевности
40. ПАВИЋ, Никола (1898–1976), песник
41. ПАВЛОВСКИ, Радован (1934), песник
42. ПАРУН, Весна (1922–2011), песник
43. ПЕРОВИЋ, Сретен (1932), песник
44. ПОПА, Васко (1922–1991), песник

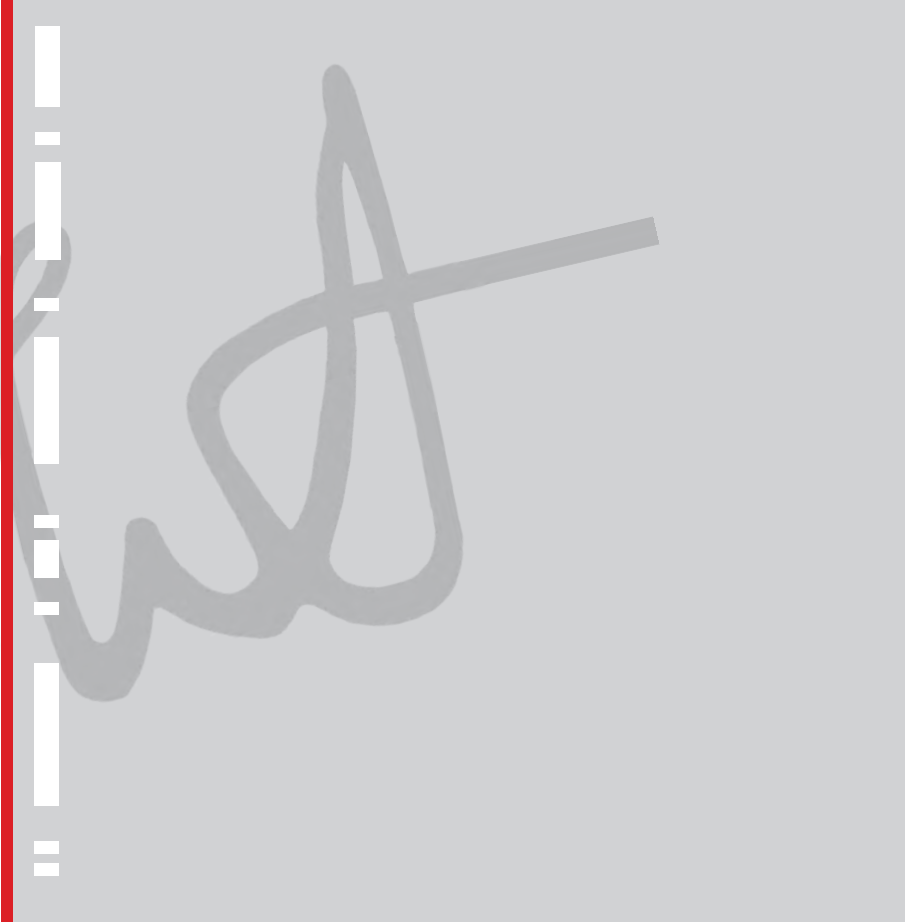
45. РАДОВИЋ, Ђуза (1906), песник, есејиста, преводац
46. САБЉАК, Томислав (1934), песник, критичар, преводац
47. САРАЈЛИЋ, Изет (1930–2002), песник
48. СИМИЋ, Новак (1906–1981), песник и прозни писац
49. СРБИНОВИЋ, Вера (1932) песник и преводац
50. ТАДИЈАНОВИЋ, Драгутин (1905–2007), песник
51. ТАХМИШЧИЋ, Хусеин (1931–1999), песник и есејиста
52. ТИМОТИЈЕВИЋ, Божидар (1932–2001), песник
53. ТИШМА, Александар (1924–2003) песник и приповедач
54. ТОМИЧИЋ, Златко (1930–2008), песник
55. ТОДОРОВИЋ, Гордана (1933–1979), песник
56. ФЕРЕНЦ, Фехер (1928–1988), песник, новинар преводац
57. ФРАНИЧЕВИЋ, Марин (1911–1994), песник, драматичар, есејиста
58. ЦВИТАН, Далибор (1934–1993), песник, прозаиста, критичар
59. ЦАЦИЋ, Петар (1929–1996), критичар и есејиста
60. ШЕГЕДИН, Петар (1909–1998), романсијер, приповедач
61. ШНАЈДЕР, Ђуро (1919), песник и критичар
62. ШОЉАН, Антун (1932–1993), песник, романсијер, приповедач, есејиста
63. ШЋЕПАНОВИЋ, Блажо (1934–1966), песник

ОДАБРАНА ЛИТЕРАТУРА

1. *Бранко Миљковић, Најлепше певају заблуде*, избор и предговор Љиљана Шоп, Путујућа књижара „Бранко Миљковић“, Београд, 1987.
2. *Бранко Миљковић – преписка из заоставштине* (рукопис књиге), приредио, предговор и напомене Јован Младеновић, Ниш, 2010.
3. Боске, Ален, *Потреба за несрећом*, Градина, Ниш, 1995.
4. Bosquet, Alain, *Syncores*, Paris, 1951.
5. Брјусов, Валериј, *Духови ватре*, превео Бранко Миљковић, Градина, Ниш, 1989.
6. *Градина*, бр. 4, Темат о Бранку Миљковићу, Ниш, 1981.
7. *Градина*, бр. 4, Темат о Бранку Миљковићу, Ниш, 2004.
8. *Градина*, година ХХХ, Темат о Алену Боскеу, Ниш, 1995.
9. *Данило Киш, из преписке*, приредила Мирјана Миочиновић, КОВ, Вршац, 2005.
10. Деретић, Јован, *Историја српске књижевности*, Просвета, Београд, 2004.
11. Зборник радова, *Бранко Миљковић у књижевној критици*, приредио др Сава Пенчић, Градина, Ниш, 1973.
12. Зборник радова, *Бранко Миљковић и савремена српска поезија*, Дом културе Бранко Миљковић, Гаџин Хан, 1997.
13. Зборник, *Бранко Миљковић у сећању савременика*, приредио Видосав Петровић, Просвета, Ниш, 1973.
14. Јовановић, Александар, *Поезија српског неосимболизма*, Филип Вишњић, Београд, 1994.
15. Ивановић, Драгица С, *Освећени заборав: иманентна поетика Бранка Миљковића*, Повеља, Краљево, 2010.
16. *Иво Андрић – књиге са посветом* / каталог изложбе / ,аутори: Татјана Корићанац / Жанета Ђукић Перишић, Музеј града Београда / Задужбина Иве Андрића, Београд, 1996.

17. *Југословенски књижевни лексикон*, Матица српска, Нови Сад, 1971.
18. Данило Киш, *Из преписке*, приредила Мирјана Миочиновић, Вршац, 2005.
19. *Књижевне новине*, бр. 1187, Темат о Бранку Миљковићу, Београд, 2011.
20. Максимовић, Горан, *Критичко начело*, Међународно удружење „Стил” / Филозофски факултет Ниш, Београд – Ниш, 2005.
21. Микић, Радивоје, *Орфејев двојник*, Народна књига /Алфа, Београд, 2002.
22. Миљковић, Бранко, *Сабрана дела 1– 4*, Градина, Ниш, 1972.
23. Младеновић, Јован, „Маргиналије из заоставштине Бранка Миљковића“, *Градина*, бр. 4, Ниш, 2004.
24. Младеновић, Јован, *Заоставштина Стевана Сремца* / каталог збирке /, Народни музеј Ниш, Ниш, 2005.
25. Младеновић, Јован, „Непозната преписка из заоставштине Бранка Миљковића“, *Књижевни лист*, бр. 929–4, Београд, 2010.
26. *New writing in Yugoslavia*, Edited by Bernard Johnson, Penguin Books, London, 1970.
- Новаковић, Јелена, „Француска поезија у есејима Бранка Миљковића (Маларме, Кено, Боске)“, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књига XLVII, свеска 2–3, Нови Сад, 1999.
27. Осип, Манделштам, *Шум времена*, избор и поговор Милица Николић / стихове превео Бранко Миљковић /, Просвета Београд, 1962.
28. Predrag, Palavestra, *Srpska i hrvatska poezija dvadesetog veka* / antologija /, Savremena škola, Beograd, 1964.
29. *Песнички преводи*, избор и увод Иван В. Лалић, коло 20. књ. 96, Матица српска / Српска књижевна задруга, Нови Сад – Београд, 1967.
30. *Песници*, избор, рецензије, предговор Предраг Палавестра, коло 20, књ. 97, Матица српска / Српска књижевна задруга, Нови Сад – Београд, 1967.
31. Петковић, Радивоје М, *Бранко Миљковић – школски дани*, Ниш, 1999.
32. Петровић, Видосав, *Бранко Миљковић или песников узлет*, Ниш, 2001.
33. Петровић, Миодраг, *Песнички свет Бранка Миљковића*, Ниш, 1991.
34. Поповић, Радован, *Принц песника*, Просвета, Ниш, 2002.
35. Поповић, Радован, „Лесковчева писма Андрићу” / преписка /, *Свеске Задужбине Иве Андрића*, св. 14, Београд, 1998.
36. Поповић, Радован, *Књижевна топографија Београда*, Удружење издавача и књижара Југославије, Београд, 1995.
37. Поповић, Радован, *Посвете српских писаца*, Београдска књига, Београд, 2009.
38. Прошић, Лука, „Мудрости неискусно свићу зоре“, *Књижевне новине*, бр.1187, Београд, 2011.
39. Татјана Корићанац, *Спомен музеј Иве Андрића*, Музеј града Београда, Београд, 2008.
40. Тешић, Гојко М, *Био-библиографија Бранка Миљковића*, Књижевна историја, I–II, Београд, 1974.
41. Томић, Даринка, *Бранислав Нушић* (Каталог збирке), Музеј града Београда, Београд, 1994.
42. Џацић, Петар, *Бранко Миљковић или неукротива реч*, Просвета, Београд, 1965.
43. Šicel, Miroslav, *Pregled novije hrvatske književnosti*, Matica hrvatska, 1966.

graceful

memento

уметници
Бранку

Школски цртеж Бранка Миљковића, Зимски пејзаж , 1944. (кат. бр. 187)

1.

2.

1. Марија Александровић,
Свет
2. Мирјана Анђелковић,
Посве та елегија
3. Миодраг Анђелковић,
Портрет Б. М. I

3.

4.

4. Марослав Анђелковић,
Злослутница
5. Новица Бабовић,
Ватра и ништа
6. Братислав Башић,
Парови I и II

5.

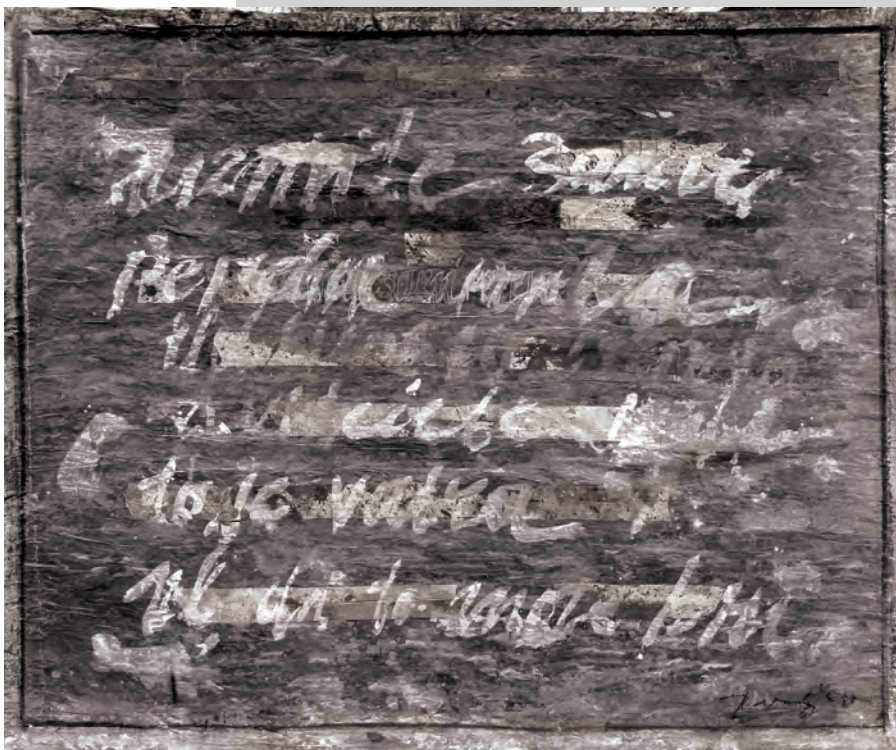
6.

7.

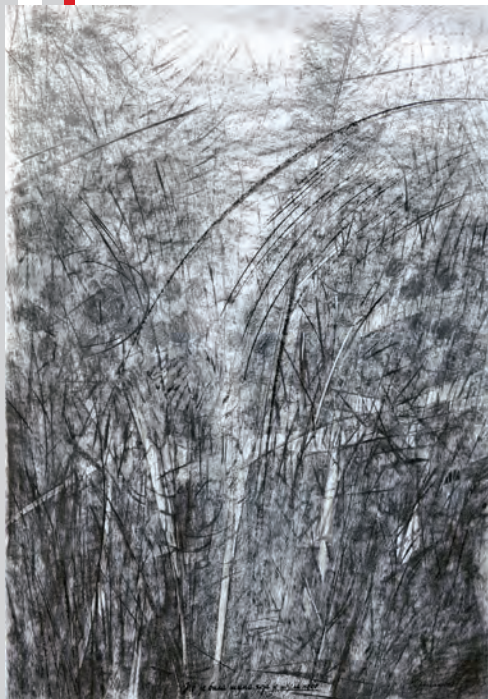

8.

9.

7. Александар Блатник,
Уби ме прејака реч
8. Љубиша Брковић,
Летњи дан
9. Перица Донков,
Пепео

10.

10. Славица
Ердељановић Цурк,
Шума која је појела небо
11. Мирослав Живковић,
Принц поезије
12. Зоран Илић,
Тражење речи
13. Добривоје Јевтић,
За Б. М.

12.

11.

13.

14.

15.

16.

17.

14. Биљана Јовчић
Зид времена и материја
15. Зоран Костић,
Песничка соба
16. Љубиша Манчић,
Уби ме прејака реч
17. Јован Мандић,
Похвала свету

18. Небојша Милошевић,
Песник и дечак 1951
19. Душан Митић Цар,
Чудни свете
20. Ана Нешић,
Еуридика

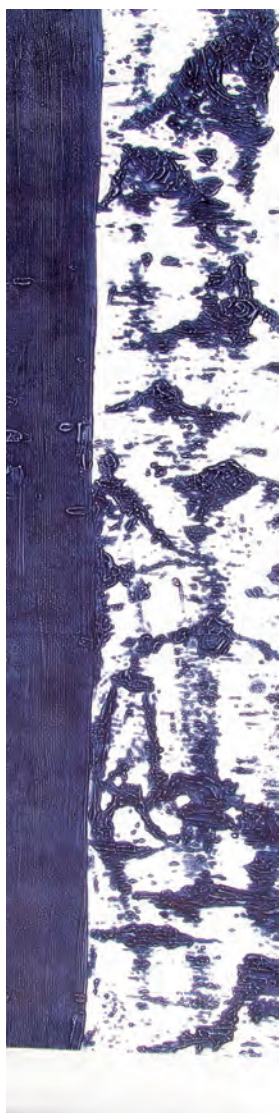
18.

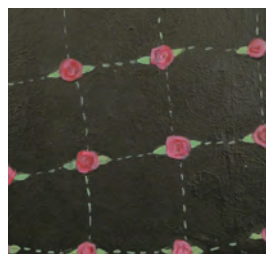
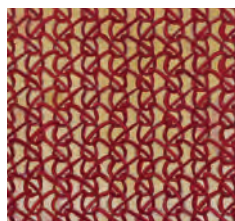
19.

20.

21.

22.

23.

21. Бранко Николов,
Бреза
22. Александра Новаковић,
Полиптих
23. Драгана Пајковић Додиг,
*Узалуд ме будиш –
Узалуд је будим*

24. Звонимир Костић
Палански,
Похвала свету

25. Драгољуб Поповић Поп,
Пред узлет

26. Јулијана Протић,
Лавиринт 3

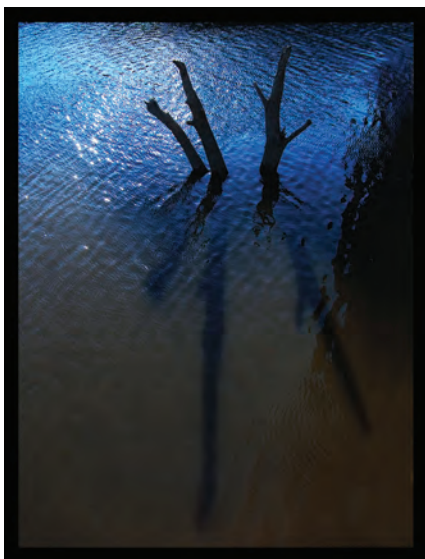
24.

25.

26.

27.

28.

29.

27. Зоран Радосављевић Кики,
Не дирајте ми воду

28. Владика Ристић,
Запис

29. Радован Станојевић,
Заморена песма

30. Јелена Стошић,
Тело је телу лек
31. Славољуб Тодоровић
Зоркин, *Фениксов град*
32. Иван Хаџи Здравковић
Соса, *Уснуле ватре*
33. Франц Цурк,
Узалуд је будим

31.

30.

32.

33.

34.

36.

35.

37.

34. Миомир Цветковић,
Будим је ... / Узалуд је будим

35. Александра Шарановић,
Породица усамљених

36. Лана Шуклетовић,
Песма над градом

37. Неда Шуклетовић,
Друга обала

Изложба поводом педесет година од смрти Бранка Миљковића, поред заиста дирљивог повода и једне врсте омажа нашем славном поети, представља уједно широку лепезу ликовног деловања на овим просторима.

Од класичних портрета песника /Миодраг Анђелковић, Блатник/, преко симболичних композиција /Јевтић/, надреалистичних /Л. Шуклетовић/, комбиновања снажног сликарског геста и словних записа /Донков, Станојевић/, сведених, готово минималистичких /Брковић/, алегоријских /Мирослав Анђелковић/, потпуно апстрактних /Јовчић, М. Анђелковић/, лирски обојених /Мандић, С. Цурк/, асоцијативних /Цветковић, Николов, Ристић/, па до потпуно и поетике сведеног словног знака /Илић/. Већини њих је блиска животна филозофија Б. Миљковића, проткана сумњама и дилемама која се налазе у вечитом питању трајања света /Ф. Цурк/.

Мотив смрти и вечности, ништавила и бесконачности се уједно провлачи као метафора сугеришући све мистерије света /Поповић /.

Између снова и меланхоличних сећања у чаробном путовању кроз време у магични свет илузија и снова многи од њих проналазе заједнички језик./Живковић, Милошевић, Хаџи Здравковић/.

Откривајући нове светове као имагинарне просторе, уметници истовремено отварају нове облике комуникације.

Од крајње поједностављених и читљивих дела па све до комплексних забелешки стања свести, свако од њих је на свој начин различитим ликовним језиком обележио властита сећања на песника и његово дело.

Изложба у целини, као и Миљковићева поезија, спаја модерна истраживања са класичним захтевима, док у свеprisутној елегичној атмосфери ничу сећања на судбину једног, крајње суптилног, несхваћеног уметника и вечитог борца против сурове животне истине.

Можда ипак морамо послушати песника кад каже „Треба ићи до краја света и наћи росу на трави...“/из песме „Узалуд је будим“/ и на тај начин пронаћи танане духовне садржаје, уздижући се изнад овог турбулентног времена у коме живимо.

*Радмила Костић
виши кустос ГСЛУ, Ниш*

1. Марија Александровић, Свет, 2011.

уље на платну, 70 x 100

Рођена 1979. у Нишу. Завршила сликарство на Факултету ликовних уметности у Београду. Члан УЛУС-а.

Солунских ратника 56, Ниш 064/262 21 98
aleksandrovicmarija@yahoo.com

2. Мирјана Анђелковић, Посве та елегја, 2011.

уље на платну, 70 x 50

Рођена у Београду 1948. Завршила Академију ликовних уметности у Београду у класи Зорана Петровића. Члан УЛУС-а.

Булевар Немањића 70/8, Ниш 018/523-786

3. Миодраг Анђелковић, Портрет Б.

Миљковића I, II, 2011.

сува тинта, 20 x 30

Рођен 1945. у Јелашници. Завршио Академију ликовне уметности и постдипломске студије у Београду. Члан УЛУС-а.

Булевар Немањића 70/8, Ниш 018/523-786

4. Мирослав Анђелковић, Злослутница, 2009.

комбинована техника, 65 x 50

Рођен 1945. у Јелашници. Завршио Академију ликовне уметности, специјализовао сликарство у Мадриду на Академији Сан Фернандо. Члан УЛУС-а.

Редован професор на Факултету примењених уметности у Београду.
Сомборска 34, Ниш.

5. Новица Бабовић, Ватра и Ништа, 2011.

дигитално генерисана графика, 30 x 50

Рођен 1967. год. у Земуну. Мултимедијалним стваралаштвом, филмом и скулптуром се бави од 1995. године, истражујући различите медије и технике. Члан је УЛУС-а од 2004. године.

Банатска 55, 11080 Земун 0638725761
b_novica@hotmail.com

6. Братислав Башић, Парови I, II, 2011.

акварел оловке, темпера, 42 x 36

Рођен 1962. у Нишу. Дипломирао и магистрирао на Академији ликовних уметности у Београду. Ради као ванредни професор на Факултету ликовних уметности у Нишу. Члан УЛУС-а.

Н. Дражича 21, Ниш 018/523-786
Web: bbasicni.sbb.rs

7. Александар Блатник, Уби ме прејака реч, 2011.

угљен и боја, картон, 50 x 70

Рођен у Зајечару 1944. Архитекта, сликар карикатуриста. Члан УЛУПУДС-а.

blatniki@medianis.net

8. Љубиша Брковић, Летњи дан, 2011.

сериграфика, солвентна штампа и прего на папиру, 120 x 60

Рођен 1943. у Нишу. Завршио Факултет примењене уметности у Београду. Члан УЛУПУДС-а.

Булевар Немањића 2/63, Ниш 018/424 11 81;
064/935 94 08
ebrka43@sbb.rs

9. Перица Донков, Пенео, 2011.

комбинована техника, 100 x 80

Рођен 1956. у Мазгошу (Димитровград), завршио и магистрирао на Факултету ликовних уметности у Београду. Професор је на Факултету уметности у Нишу. Члан УЛУС-а.

Мокрањчева 27/6, Ниш 064/1125367
penak56@open.telekom.rs

10. Славица Ердџановић Цурк, Шума

која је појела небо, 2011.

цртеж угљеном, 100 x 70

Рођена 1954. у Нишу. Дипломирала је и магистрирала на Факултету примењених уметности у Београду. Ради као ванредни професор на Факултету уметности у Нишу, предаје Монументално сликарство.

Византијски бул. 10/38 Ниш 018 220 306
securk@yahoo.com

11. Мирослав Живковић, *Принц поезије*, 2011.
Уље на платну, 70 x 100
Рођен 1972. у Нишу. Завршио редовне и последипломске студије на Факултету уметности у Приштини. Члан УЛУС-а.
Горњоматејевачка 102/15, Ниш 062/270 211
marijazivkovic05@gmail.com

12. Зоран Илић, *Тражење речи I, II, III, IV*, 2011.
калиграфија, 30 x 40
Дипломирао на Факултету примењене уметности у Београду. Ради као професор на Факултету уметности у Нишу.
0644910229

13. Добривоје Јевтић, *За Б. М.*, 2011
дигитал принт, 26x34,5; 34,5x26; 26x34,5
Рођен у Азбресници 1936. Песник, есејиста, критичар, сликар.
Милоша Ђурића 276, Ниш
018/260 084, 064 262 25 25
vidno@hotmail.com

14. Биљана Јовчић, *Зид времена и материја*, 2010.
Уље на платну, 120 x 100
Рођена 1970. у Бајиној Башти. Завршила зидно сликарство на Факултету примењених уметности и дизајна у Београду.
Зеленгорска 2, Нишу 064/262 21 98
biljanajovcic@yahoo.com

15. Зоран Костић, *Песничка соба*, 2011.
цртеж у оловци, 20 x 30
Рођен 1963. у Нишу. Завршио основне и после дипломске студије на Факултету ликовних уметности у Београду. Предаје као ванредни професор цртање и сликање на Факултету уметности у Нишу.
Византијски булевар 122/14, Ниш 018/214 708
kostic@junis.ni.ac.rs

16. Љубиша Манчић, *Уби ме прејака реч*, 2011.
патинирана бронза
Рођен 1951. Дипломирао на Академији примењених уметности у Београду. Члан УЛУС-а и УЛУПУДС-а
063/479 984
ljmancic@yahoo.com

17. Јован Мандић, *Похвала свету*, 2011.
акварел, картон, 30 x 40
Рођен у Нишу 1944. Студирао и магистрирао архитектуру у Београду.
Миленка Хаџића 28, Ниш
018/299 774

18. Небојша Милошевић, *Песник и дечак 1951*, 2011.
уље на платну, 32 x 50
Рођен 1962. Студирао сликарство и дизајн текстила на академији примењених уметности у Београду.
Трг Синђелића 24/15, Ниш
018/246 694, 061 180 99 91

19. Душан Митић-Цар, *Чудни свете*, 2011.
Фотографија на платну, 100 x 70
Рођен у Нишу 1953. Фоторепортер *Вечерњих Новости*.
Доњи Матејевац
064/ 154 00 07
dmiticcar@gmail.com

20. Ана Нешић, *Еуридика*, 2011.
Уље на картону, 100 x 70
Рођена у Нишу 1985. Завршила сликарски одсек на Факултету уметности у Нишу.
Радоја Дакића 21, Ниш.
064/ 550 78 24

21. Бранко Николов, *Бреза*, 2011.
интаблио, 20 x 120
Рођен 1956 у Димитровграду. Дипломирао на Академији „Николај Павловић” у Софији. Члан УЛУС-а.
Бранка Миљковића 64, Ниш 064/257 26 37

22. Александра Новаковић

опис рада (полиптих):

1. *Поље*, 2008. акрил, медијапан (17,2 x 20,2)
 2. *Сидро*, 2008. акрил, медијапан (14 x 17)
 3. Без назива 1, 2008. акрил, медијапан (15 x 15)
 4. *Киша*, 2007. акрил, медијапан (17x17)
 5. *Свеска*, 2004. комбинована техника, свеска (13,5 x 13,5)
 6. *Кана 3*, 2008. акрил, медијапан (14x17)
 7. *Огледало*, 2006. комбинована техника, медијапан (25 x 35)
 8. *Преплитање*, 2008. комбинована техника, медијапан (15 x 15)
- Рођена 1970. у Лазаревцу. Дипломирала на Факултету ликовних уметности у Београду 1997, магистрирала на истом факултету 2001. године. Члан УЛУС-а од 1999. Живи и ради у Београду. info@aleksandranovakovic.com www.aleksandranovakovic.com

23. Драгана Пајковић Додиг, *Узалуд ме будиш - Узалуд је будим*, 2011.

Уље на платну, полиптих 90 x 50
Рођена 1968. године у Београду. Факултет ликовних уметности у Београду, дипломирала 1998. године, на одсеку за сликарство, у класи професора Радомира Рељића, члан УЛУС-а од 1999. године. Као самостални уметник, живи и ради у Београду.
Рисанска 9/13, Београд,
011 36 111 76; 063 777 33 11
draganadodig@gmail.com
artmajeur.com/draganadodig

24. Звонимир Костић-Палански, *Похвала свету*, 2011.

Варено гвожђе, 50 x 25 x 24
Рођен у Белој Паланци.
Лапчевићева 11, Ниш
063/47 40 49 ; 018/264 414
palanski@eunet.rs

25. Драгољуб Поповић Поп, *Пред узлет*, 2011.

Угљен, картон 40 x 60
Рођен у Нишу 1944. Студирао и магистрирао вајарство у Београду.
Добричка 4, Ниш
018/255 374; 064/277 93 15

26. Јулијана Протић, *Лавиринт 3*, 2011.

Дигитално генерисана графика, 50 x 70
Дипломирала на ФПУ у Београду, катедра Вајарство 1993.г, а магистрирала 2010, УУБ. Члан је УЛУС-а и Удружења филмских и телевизијских уметничких сарадника Србије.
julijana.protic@gmail.com
www.digitgroup.net

27. Зоран Радосављевић, *Не дирајте ми воду*, 2011.

фотографија на платну, 100 x 70
Рођен 1967. у Сенском руднику. Ради у Заводу за заштиту споменика културе у Нишу као фотограф.
0631878863

28. Владица Ристић, *Затис*, 2010.

Комбинована, 50 x 70
Дипломирао сликарство на Факултету уметности у Нишу.
Милорада Ђорђевића 21, Сврљиг
063/47 40 49 ; 018/264 414
vladicaarti@yahoo.com

29. Радован Станојевић, *Заморена песма*, 2011.

комбинована, 100 x 70
Рођен 1974. у Нишу. Завршио сликарство на Факултету ликовне уметности у Београду.
Члан УЛУС-а.
Љубе Ненадовића 36, Ниш
064 322 55 88
vidno@hotmail.com

30. Јелена Стошић, Тело је телу лек, 2011.
комбинована, 100 x 70,
Рођена 1978. у Алексинцу. Сликаство
завршила на Факултету уметности у
Приштини. Ради као професор цртања и
обликовања у средњој Трговинској школи у
Нишу.
061 200 59 48

31. Славољуб Тодоровић Зоркин,
Фениксов град, 2009.
уље на платну, 70 x 55
Рођен у Чубури код Ражња, завршио
Уметничку школу у Нишу, студије дизајна
у Загребу, студије за научна истраживања
„Екоман”. Ради као декан на Академији за
ликовну и примењену уметност „Екоман
АРТ”. Члан УЛУПУДС-а.
Учитељ Тасина 12/23 Ниш
018 244015 064 18 107 07

32. Иван Хаџи Здравковић Соса, *Уснуле
ватре*, 2011.
Фотографија на платну, 100 x 70
Рођен 1952. у Нишу. Завршио филмску и тв
камеру на Факултету драмских уметности
у Београду. Предаје фотографију на
Факултету уметности у Приштини.
Војничка бб, Паси Пољана, Ниш
018/428 55 33 ; 063/843 98 27
filmtvkrug@gmail.com

33. Франц Цурк, *Узалуд је будим – хомега
а Б. Миљковић*, 2011.
комб.техника 70 x 62
Рођен 1949. године у Љубљани. Дипломирао
и магистрирао на Академији за ликовне
уметности у Љубљани. Године 1979. стиче
звање доктора ликовно-технолошких наука.
Ради као редовни професор на Факултету
уметности у Нишу.
Византијски бул. 10/38 Ниш 018 220 306
securk@yahoo.com

34. Миомир Цветковић, *Будим је.../узалуд
је будим...*, 2011.
комбинована, 100 x 130
Завршио Академију ликовних уметности у
Београду.
Гоце Делчева 3а, Ниш
064/416-7003

35. Александра Шарановић, *Породица
усамљених*, 2010
Колаж - акрилик и уље на платну, 140 x 100
рођена 1966. године у Београду. Завршила
и магистрирала на Факултету ликовних
уметности у Београду. Члан је УЛУС-а од
1989. године. Ради у звању професора за
предмете Цртање и Сликање на Високој
школи струковних студија „Београдска
политехника“.
Кнеза Милоша 64, Београд
011 2682 813, 063 356 314
sasaranovic@yahoo.com
www.aleksandrasaranovic.com

36. Лана Шуклетовић, *Песма над градом*,
2011.
Уље на платну, 50 x 70
Рођена у Нишу 1983. Завршила Факултет
уметности у Нишу, одсек сликарство.
Облачића Рада 26/16 Ниш
018238399

37. Неда Шуклетовић, *Друга обала*, 2011.
акрилик на картону, 30 x 40
Рођена у Нишу 1981. Завршила Факултет
уметности у Нишу, одсек сликарство.
Облачића Рада 26/16 Ниш
018238399
0600280402

Branko Miljković – Poetry as Destiny

Fifty years have elapsed since the death of Branko Miljković, a seminal Serbian poet whose poetic work left a distinctive mark on the modern Serbian poetry of the 1950's and 60's. The critics agree that Miljković is one of the most talented Serbian poets of the second postwar generation, and that his poetry reflects his essentially (neo)symbolist orientation in the streams of modern European poetry. By the age of only 27, Miljković managed to create an exquisite body of poetry whose influence has been resonating for half a century now, getting new readings and literary-theoretical interpretations. Follower of the French and Russian neo-symbolists, he relied on the heritage of the Serbian literary modernism and Belgrade surrealist circles. P. Verlaine, S. Mallarme, P. Valéry, J. Supervielle, O. Mandelstam, V. Brysov, A. Rimbaud, Lautréamont, A. Bosquet were his role models. His remarkable philosophical education, theoretical and literary-critical texts and essays, his poetics interwoven with philosophical reflections and rooted in the classical and contemporary philosophical matrix, also rank him among the significant names in the history of the Serbian philosophy.

Branko Miljković, a poet, philosopher, translator, essayist, critic. Born in Niš on 29 January 1934, he met a tragic death in Zagreb on 12 February 1961 under still unresolved circumstances. The poet's father, Gligorije (1907) was from Gadžin Han, a place near Niš, Serbia, while his mother Marija (1908, maiden name Brailo) was from a village Trbounje near Drniš, Croatia. Branko completed his elementary and secondary education in Niš in 1953, at which point his family moved to Belgrade to the family house in Djordja Kratovca St. 52 in the city district of Voždovac. Miljković enrolled in the Faculty of Philosophy in Belgrade – Pure Philosophy Department (1953-1957) and passed all the examinations with a high average grade, thus meeting all the requirements to graduate but for the degree examination. His brother Dragiša is the one who deserves all the credit for organizing and preserving the poet's heritage during his life and posthumously. Miljković wrote his first poems in the period 1945-1948, resonating the spirit and the socio-patriotic poetic matrix of his time. His first literary attempts and poems undoubtedly reflect his powerful talent, learnedness and erudition. As a student of a prestigious grammar school "Stevan Sremac" in Niš, he used to be a leader of the literary society called "Njegoš" that published a hectographed periodical called Almanah (1952) where his first poems were published. At the same time, he was involved in translating the Russian, French, Slovenian and the poets of the Lusatian Serbs; his translation (adaptation) of Mayakovsky's poem A Cloud in Trousers and tens of Brysov's poems from Russian, made while he was just a high school student, reveal his exceptional knowledge of the language as well as his feeling and talent for translating. In his mature poetical phase he came up with the brilliant translations of numerous French and Russian poets which were included in several anthologies of international poetry.

As a university student actively involved in writing - for which he earned recognition in the literary circles of Belgrade - he started cooperating with the prestigious Yugoslav literary journals. Yet, the crucial moment in his poetic career came with publishing, generously supported by Oskar Davičo as a writer and editor, of a cycle of poems "Uzalud je budim" ("I Wake Her in Vain") in a reputable Belgrade literary journal Delo in 1955. He was a participant of numerous literary evenings, as well as editor of several literary journals – Vidik, Književne novine and Književna tribina (published in Zagreb). Together with the critic Dragan M. Jeremić, he was a conceptual designer and founder of a NeoSymbolists' poetic group (movement) in 1956, tending to synthesize the poetics of Symbolism and Surrealism. In only seven years Miljković published a number of poetic books, as well as critical reviews, essays and translations of the works of the writers with considerably longer literary career. As a distinguished poet, he was admitted to the Serbian and Yugoslav Writers' Associations. He was a delegate at the Fifth Congress of the Yugoslav Writers' Union in Belgrade, as well as a participant

of the Stražilovo Encounters and the Third Festival of Poetry (1959). In 1960 he went to Paris to his friend Alain Bosquet, a French writer. In the same year he was admitted to the European Community of Writers (Comunita Europea degli scrittori). He was awarded a prestigious Belgrade literary award (October award of the city of Belgrade) for his collection of poetry *Vatra i ništa* (Fire and Nothing) (1960) as its youngest laureate. After a series of personal and emotional disappointments, he left Belgrade in early January 1961 and went to Zagreb where he started to work in the literary editorial office of the Zagreb Radio. Recognized in the Zagreb literary circles, he participated in various literary evenings and meetings in the Croatian towns.

During his life, Miljković published five books of poetry: *Uzalud je budim* (I Wake Her in Vain) (1957), *Smrću protiv smrti* (Death against Death) a collection of patriotic poems in coauthorship with Blažo Ščepanović, 1959), *Poreklo nade* (The Origin of Hope) (1960), *Vatra i ništa* (Fire and Nothing) (1960). His last book, *Krv koja svetli* (Blood Which Shines) (1961) was published by the “Zadužbina Ras” (“Ras Endowment”) as a bibliophilic edition of selected patriotic poems from his book *Death against Death*, graphically equipped by the painter Radomir Stević Ras. Miljković successfully translated both French and Russian poets; his translations of B. Pasternak, V. Brysov, L. Martynov, A. Blok, A. Bely, O. Mandelstam were published in the book *Moderna ruska poezija* (Modern Russian Poetry) (1961). In 1962 a book of poetry of the Russian poet O. Mandelstam “Šum vremena” (“The Clatter of Time”) was published (verses translated by B. Miljković, prose by Milica Nikolić). Two collections of poems were published posthumously: *Pesme* (Poems), selection and foreword by Petar Džadžić, Prosveta, Belgrade, 1965; *Sabrana dela* (Collected Works) in four volumes, Gradina, Niš, 1972. His works lived to be translated into English, German, French, Russian, Italian, Romanian, Bulgarian, Czech, Polish, Slovak, Hungarian, Albanian, Turkish, Slovenian and Macedonian. His poems are included in almost all significant anthologies of the Serbian (Yugoslav) poetry in the country and abroad.

After the poet’s death, the Miljković family donated all of his assets in 1971, and partly in 1981; currently they are in the National Museum in Niš, constituting a separate collection named after the poet - Branko Miljković Collection. The collection contains 1,649 items, including his personal library with 592 books, original manuscripts, personal belongings, photographs, documents, correspondence, the furniture from his study and a rich hemeroteque.

The exhibition and catalogue *Branko Miljković – Poetry as Destiny* is the contribution of the National Museum in Niš to the 50th anniversary of the poet’s death. The exhibition comprises 230 exhibits selected to make a representative cross-section of the poet’s legacy as a whole. The exhibited items are crucial to understand the personality and literary work of Branko Miljković, and the very concept of the exhibition indirectly throws light on one period of the Serbian modern poetry in the first half of the 20th century that Branko Miljković undoubtedly represents. The exhibits include the poet’s original poetical and translation manuscripts, crucial documents, correspondence, photographs, personal belongings, personal library and books with dedications. Also, what gives this exhibition exclusivity is a considerable number of items from the poet’s legacy that have never been exhibited or otherwise presented to the public before (documents, unpublished manuscripts, photographs, etc.). Sticking to the chronological order and emphasizing the key segments from the legacy, together with the ambiental reconstruction of the poet’s room, contribute to an authentic impression of the significance, scope, influence and topicality of the poetic opus of Branko Miljković in the streams of modern Serbian and European poetry.

Branko Miljković – la poésie comme destin

Cinquante ans ont passé depuis la mort de Branko Miljković (1934-1961), poète majeur et novateur dont l'œuvre aura marqué la poésie serbe des années cinquante et soixante du XXe siècle. Les critiques s'accordent sur deux points : Miljković fut l'un des poètes serbes les plus talentueux de la deuxième génération d'après-guerre ; ses poèmes, d'orientation (néo-)symboliste, s'inscrivent pleinement dans le cadre de la poésie européenne contemporaine. Au terme des vingt-sept années de sa courte existence, Miljković a laissé une œuvre poétique d'exception dont l'influence ne faiblit pas depuis un demi-siècle, donnant sans cesse lieu à de nouvelles lectures et à de nouvelles interprétations dans le champ de la théorie littéraire. S'il fut un adepte des néo-symbolistes français et russes, il s'appuya également sur l'héritage du modernisme serbe et des cercles surréalistes de Belgrade. De par sa vocation, il eut pour modèles des auteurs comme Paul Verlaine, Stéphane Mallarmé, Paul Valéry, Jules Supervielle, Ossip Mandelstam, Valeri Brioussov, Arthur Rimbaud, Lautréamont ou Alain Bosquet. Son extraordinaire culture philosophique, ainsi que ses essais théoriques, ses textes de critique littéraire et sa poétique habitée d'un constant questionnement philosophique, dont les racines plongent dans la matrice de la philosophie tant classique que moderne, font aussi de lui une grande figure dans l'histoire de la philosophie serbe contemporaine.

Poète, philosophe, traducteur, essayiste, critique, Branko Miljković naît à Niš le 29 janvier 1934 et meurt tragiquement à Zagreb le 12 février 1961, dans des circonstances restées obscures. Son père Gligorije (né en 1907) est originaire de Gadžin Han, une bourgade des environs de Niš, et sa mère Marija (née Brailo en 1908) du village de Trbounje près de Drniš, en Croatie. Il a un frère, Dragiša, dont l'engagement, tant du vivant du poète qu'après sa mort, permettra de classer et de conserver son legs. Branko Miljković fait sa scolarité à Niš. En 1953, la famille part s'installer à Belgrade, où la demeure familiale est sise au 52 de la rue Đorđe Kratovac, à Voždovac. Il fait des études supérieures de philosophie pure à la faculté de Belgrade (1953-1957) ; ses résultats sont excellents, néanmoins il lui manquera quelques certificats pour obtenir son diplôme. Dès les années 1945-1948, Miljković écrit ses premiers poèmes, dont l'inspiration sociale et patriotique est bien dans l'esprit du temps. Ses premières tentatives littéraires et ses premiers poèmes attestent, à n'en pas douter, un grand talent, des lectures nombreuses et une érudition certaine. Alors qu'il est élève au prestigieux lycée Stevan Sremac de Niš, il anime le cercle littéraire « Njegoš » qui édite un journal ronéotypé, Almanach, dans lequel ses premiers poèmes seront publiés en 1952. Dans le même temps, il traduit des poètes russes, français, slovènes et sorabes ; sa traduction (ou plutôt son interprétation) du Nuage en pantalon de Maïakovski et de plusieurs dizaines de poèmes de Brioussov révèle une maîtrise exceptionnelle de la langue ainsi qu'un sens et un talent pour la traduction poétique. Plus tard, dans sa maturité, Miljković traduira brillamment de nombreux poètes français et russes ; ses traductions figurent dans plusieurs anthologies de poésie étrangère.

Pendant ses années d'études, il s'adonne activement à l'écriture, se fait remarquer dans les milieux littéraires de Belgrade, collabore à nombre de prestigieuses revues littéraires yougoslaves. En 1955, la publication du cycle de poèmes En vain je l'éveille dans la célèbre revue belgradoise Delo, grâce au soutien de l'écrivain Oskar Davičo qui en est le rédacteur en chef, marque un tournant dans sa trajectoire créatrice. Il participe à de nombreuses soirées littéraires, est membre du comité de rédaction des journaux littéraires Vidici, Književne novine et Književna tribina de Zagreb. Miljković est l'initiateur du groupe (mouvement) poétique des néo-symbolistes, qu'il fonde en 1956 avec le critique Dragan M. Jeremić et dont l'ambition est de réaliser la synthèse des poétiques symboliste et surréaliste. En seulement sept années, Miljković fait publier de nombreux auteurs ayant déjà une longue carrière d'écrivain – recueils de poésie, critiques, essais, traductions. Poète

reconnu, il entre à l'Union des écrivains de Serbie en 1958 ; il est l'un de ses délégués au Ve congrès de l'Union des écrivains de Yougoslavie, qui se tient à Belgrade. En 1959, il participe aux Rencontres de Stražilovo et au IIIe festival de poésie. En 1960, il séjourne à Paris chez son ami l'écrivain français Alain Bosquet. Cette même année, il devient membre de la Communauté européenne des écrivains (Comunita Europea degli scrittori). Pour son recueil de poèmes *Le feu et rien* de 1960, il reçoit le prestigieux prix Octobre de la ville de Belgrade, dont il est le plus jeune lauréat. Après une série de déceptions dans sa vie personnelle et affective, il quitte Belgrade pour Zagreb où il travaille à la rédaction culturelle de Radio Zagreb. Il est remarqué dans le milieu littéraire de la capitale croate et participe à des soirées et débats littéraires dans les autres villes du pays.

Cinq recueils de poèmes ont été publiés du vivant de Branko Miljković : *En vain je l'éveille* (1957), *Contre la mort par la mort* (poèmes patriotiques écrits en collaboration avec Blaža Šćepanović, 1959), *Origine de l'espoir* (1960), *Le feu et rien* (1960) et son dernier ouvrage, *Un sang qui luit* (1961), publié par la fondation Ras, édition bibliophilique illustrée par le peintre Radomir Stević Ras, qui reprend des poèmes déjà publiés dans *Contre la mort par la mort*. Parmi ses nombreuses traductions des poètes français et russes, on retiendra celles de Pasternak, Brioussov, Léonid Martynov, Blok, Biély et Mandelstam publiées dans *Poésie russe moderne* (1961) ainsi que celle du *Bruit du temps* d'Ossip Mandelstam (poèmes en vers traduits par Branko Miljković, poèmes en prose traduits par Milica Nikolić, 1962). Ses œuvres poétiques complètes paraissent à titre posthume en deux éditions : *Poèmes* (choix et préface de Petar Džadžić, Prosveta, Belgrade, 1965) et *Œuvres complètes* en quatre tomes (Gradina, Niš, 1972). Miljković est traduit en anglais, allemand, français, russe, italien, roumain, bulgare, tchèque, polonais, slovaque, hongrois, albanais, turc, slovène et macédonien. Il figure dans presque toutes les anthologies significatives de poésie serbe (yougoslave) publiées dans le pays et à l'étranger.

Après la mort du poète, la famille Miljković a fait don de l'ensemble du legs en 1971 et, pour partie, en 1981 ; ce legs appartient aujourd'hui au fonds du Musée national de Niš, où il constitue la collection Branko Miljković. Celle-ci compte 1 649 pièces, y compris les 592 livres de la bibliothèque personnelle du poète, et inclut des manuscrits originaux, des objets personnels, des photographies, sa correspondance, les meubles de son cabinet de travail et un riche assortiment de journaux et de périodiques.

En montant l'exposition « Branko Miljković – La poésie comme destin » et en réalisant son catalogue, le Musée national de Niš a voulu contribuer à la célébration du cinquantenaire de la mort du poète. Les 231 pièces exposées sont représentatives de l'ensemble de son legs. Certaines sont d'une importance capitale pour comprendre la personnalité et l'œuvre littéraire de Branko Miljković ; par ailleurs, l'exposition a été conçue pour jeter un éclairage sur toute une période de la poésie serbe contemporaine du XXe siècle, dont Branko Miljković est indéniablement l'une des figures les plus marquantes. Manuscrits originaux de ses poèmes et de ses traductions, correspondance, photographies, objets personnels, bibliothèque personnelle de l'écrivain et livres dédiés sont complétés par un certain nombre de pièces inédites du legs laissé par le poète, qui sont portées à la connaissance du public pour la première fois et ajoutent encore à la valeur exceptionnelle de l'exposition. Celle-ci, en déroulant le fil de la chronologie tout en mettant en lumière les éléments-clés du legs, en reconstituant le cabinet de travail de l'artiste dont elle restitue l'atmosphère, permet d'appréhender dans son ensemble l'importance, la portée, l'influence et l'actualité de l'œuvre de Branko Miljković au sein de la création poétique contemporaine serbe et européenne.

Каталог *Бранко Миљковић – поезија као судбина* сачињен је од сачуваних рукописа, извора и документарне грађе из заоставштине пјесника Брака Миљковића (1934-1961), а настао је поводом обиљежавања педесет година од трагичне смрти пјесника (1961-2011). Рукопис каталога сачињен је из сљедећих цјелина, које наводимо према приређивачкој концепцији и редослиједу: Јован Младеновић, „Бранко Миљковић, поезија као судбина /из заоставштине/“; „Одабрана литература“; „Биографске белешке о личностима у Каталогу“; „Каталог: Рукописи (песме, белешке, документи, позивнице, честитке, писма, дописнице, разгледнице, фотографије, цртежи, предмети, одевни предмети, намештај, пратећи предмет“; „Прилози: Каталожки списак личне библиотеке Бранка Миљковића, Каталожки списак серијских публикација (часописи), Књиге са посветом Бранку Миљковићу, Књиге са посветом другим личностима“; „Селективна библиографија: Посебна и важнија издања, Поезија у часописима и листовима, Песнички преводи објављени у листовима и часописима“; „Из рукописне заоставштине /необјављени рукописи/: Maldorog Iks, Необјављен рукопис превода песама Алена Боскеа“; „Добитници награде Бранко Миљковић за најбољу књигу песама написану на српском језику“; Поговор: Горан Максимовић, „Бранко Миљковић и савремено српско песништво“; „Бранко Миљковић, Memento /уметници Бранку/“.

Вишедеценијско истраживање књижевног дјела, рукописне заоставштине, архивске грађе и докумената, те јавне и приватне личности пјесника Бранка Миљковића, којим се бавио Јован Младеновић, виши кустос Народног музеја у Нишу, резултирало је појавом овог драгоцјеног каталога, у којем су пажљиво сакупљане, описане и класификоване све важније области Миљковићеве заоставштине.

У рукопису каталога *Бранко Миљковић – поезија као судбина* посебно важно мјесто припада уводној студији аутора у којој су приказани сви значајнији поетички, тематски, идејни и значењски аспекти пјесничког дјела Бранка Миљковића. Изложен је и веома исцрпан животопис пјесника, а затим је предочена пјесникова заоставштина, у којој најзначајније мјесто припада изворним пјесничким рукописима, а затим и рукописима пјесничких превода.

(...) У методолошком погледу каталог је урађен по савременим музеолошким стандардима, те на сазнањима књижевне историографије, архивистике, текстологије и документарног истраживања књижевних текстова и књижевне грађе. На основу изложеног можемо закључити да значајно доприноси новој систематизацији и новим сазнањима о дјелу и личности Бранка Миљковића. Као такав представља користан истраживачки посао, који са задовољством препоручујемо за објављивање.

Проф. др Горан Максимовић

Изложбом *Бранко Миљковић - поезија као судбина* /из заоставштине/ и пратећим каталогом, аутор Јован Младеновић, виши кустос Народног музеја у Нишу, на један савремен начин презентовао је експонате, који су саставни део збирке – заоставштине Бранка Миљковића, и тако на једном месту у потпуности расветлио лик и дело Бранка Миљковића. Аутор је за ову изложбу издвојио 230 експоната из легата Бранка Миљковића, који се чува у фонду Народног музеја у Нишу као посебна збирка.

Аутор је у уводном делу каталога *Бранко Миљковић – поезија као судбина* исцрпно изнео све податке о Бранковој поезији, његовом животопису и заоставштини, у којој значајно место заузимају оригинални песникови рукописи, као и рукописи превода руских и француских песника (Мајаковски, Брјусов, Менделштам, Пастернак, Елијар, Рипрон, Жид, Боске). Кроз рукописе, забелешке и есеје аутор прати Миљковићево песничко sazревање, од гимназијских дана преко његових бележака, у којима Миљковић разврстава филозофе по тематским опредељењима и писањима: о страсти, љубави, животу, женама, лепоти, уметности. Доста пажње посвећује личној и пословној преписци. Вредна пажње је лична преписка са хрватским песницима Златком Томичићем и Славком Михалићем, као и писма које је Миљковић добијао од познатих савремених песника и писаца, Милована Данојлића, Весне Парун, Чедомира Миндеровића, Алена Боскеа, Ђанкарла Вигорелија и других. Преко пословне преписке са 36 песника од 1955. до 1960. године уочава се Бранкова сарадња са редакцијама бројних часописа и листова: *Књижевне новине*, *Летопис Матице српске*, *Израз*, *Дело*, *Живот*, *Књижевна трибина*, *Матица хрватска* и издавачке куће „Просвета“ и „Лукас“.

Рукописна заоставштина Миљковића је разноврсна. Ту се налазе средњошколски записи, записи са факултетских предавања из филозофије и књижевности, као и расправе о патриотској поезији, лирској поезији Душана Матића и др. Од докумената значајно место заузимају школска сведочанства и друга, везана за школовање, као и пријава места пребивалишта у Загребу 1961. године. Значајне су позивнице Ј. Б. Тита да присуствује прослави његовог рођендана 1959. године и позивница за свечану доделу Октобарске награде града Београда, 1960. године. У каталогу је, као значајан прилог, и Каталошки списак књига и серијских публикација из личне библиотеке Б. Миљковића, која броји преко 330 библиографских јединица, из кога се види ширина песниковог духовног интересовања и сазнања. У библиотеци се налазе бројне песничке антологије, народне и старе српске књижевности, антологија дубровачке лирике, страна књижевност, књиге из области филозофије и историографије и бројне збирке песама страних и домаћих песника ...

Необјављени рукописи Бранка Миљковића су посебна драгоценост (четири преведене песме Алена Боскеа из збирке песама *Синкопе* из 1961. год.). Аутор се потрудио да да списак свих досадашњих добитника награде „Бранко Миљковић“, коју додељује Град Ниш од 1971. године, неспорно, једну од најугледнијих књижевних награда у земљи.

Каталог је опремљен научном апаратуром, која је веома богата, те као такав представља значајан допринос расветљавања живота и дела Бранка Миљковића на један савремен музеолошки начин. Каталошки описи предмета су концизно обрађени и разврстани по материјалу и тематици, што даје добар преглед и разумевање каталога и омогућава брзу претрагу.

У каталогу је уврштено обиље фотографија које га тематски прате, визуелно и садржајно употпуњују и илуструју, најзначајније моменте песниковог живота, стваралаштва, окружења...

Имајући у виду да су изложбени пројекат и каталог свакако допринос расветљавању и даљем истраживању комплексне личности Б. Миљковића и његовог поетског опуса, срдечно препоручујемо каталог за штампање. Уједно, ова изложба би требало да буде подстрек и музеолошка основа за Сталну меморијалну поставку посвећену Бранку Миљковићу, коју песник заслужује, а којом би му се Град Ниш и на тај начин достојно одужио.

Ива Трајковић, музејски саветник

Уводна реч	5
Бранко Миљковић – поезија као судбина	7
Каталог	45
Каталогски списак личне библиотеке	71
Из рукописне заоставштине	91
Хронологија, библиографија, добитници награде Б. Миљковић, биографске белешке о личностима,	
Одабрана литература	101
Memento [уметници Бранку]	119
Summary	
Poetry as Destiny – From The Legacy	137
Résumé	
La poésie comme destin – oeuvres posthumes	139

ЦАП

